

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ*SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**TERÖR, TERÖR OLAYLARI VE ULUSLARARASI BÖLGESEL
ANLAŞMALARDA TERÖRİZM**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mohammad Murtaza KOHISTANI

EYLÜL-2014

TRABZON

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ*SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**TERÖR, TERÖR OLAYLARI VE ULUSLARARASI BÖLGESEL
ANLAŞMALRADA TERÖRİZM**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mohammad Murtaza KOHISTANI

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Coşkun TOPAL

EYLÜL- 2014

TRABZON

ONAY

Mohammad Murtaza KOHISTANI tarafından hazırlanan Terör, Terör Olayları ve Uluslararası Bölgesel Anlaşmalarda Terörizm adlı bu çalışma 15.09.2014 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda (oybirliği /oyçokluğu) ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Uluslar Arası İlişkiler Ana Bilim dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Süleyman ERKAN (Başkan)

Doç. Dr. Coşkun TOPAL (Danışman)

Prof. Dr. Mustafa ÇAĞATAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduklarını onaylarım. ... / ... / 2014

Prof. Dr. Ahmet ULUSOY
Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada orijinal olmayan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını, aksinin ortaya çıkması durumunda her tür yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ediyorum.

Mohammad Murtaza KOHISTANI

15/09/2014

ÖNSÖZ

Bu tez Karadeniz Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümünde Yüksek Lisans Tezi olarak yazılmıştır.

Bu çalışmada “Terör, Terör Olayları ve Uluslararası Bölgesel Anlaşmalarda Terörizm” konusu üzerine bir araştırma yapıp bunun sonucunda elde edilen fikir, tahmin ve düşünce belirtilerek yorum yapılmaya çalışılmıştır.

Tezimin hazırlamasında ve bir düzen içerisinde yazıya aktarmamda fikir ve yardımlarını esirgemeyen değerli hocam Doç. Dr. Coşkun TOPAL’a, bana her konuda yardım eden, kendilerinden çok şey öğrendiğim Bölüm Başkanımız Prof. Dr. Hayati AKTAŞ’a, Doç. Dr. Süleyman ERKAN’a ve Prof. Dr. Gökhan KOÇER’e, üniversitede bulunduğum süre zarfı boyunca maddi-manevi yardımlarını bir fiil esirgemeyen değerli Trabzon Milletvekili Sayın Faruk Nafiz ÖZAK’a, tezimde katkısı olduğu halde isimlerini yazamadığım tüm hocalarıma, arkadaşlarıma ve her zaman yanımda olan aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	IV
İÇİNDEKİLER.....	V
ÖZET	VIII
ABSTRACT	X
TABLolar LİSTESİ	XII
ŞEKİLLER LİSTESİ	XIII
GRAFİKLER LİSTESİ	XIV
KISALTMALAR LİSTESİ	XV
GİRİŞ.....	1-2

BİRİNCİ BÖLÜM

1. TERÖRİZM NEDİR VE TERÖRİZMİN TARİHSEL GELİŞİMİ.....	3-25
1.1. Terör Nedir	3
1.1.1. Terörün Tarihsel Süreci, Ortaya Çıkışı Ve Gelişmesi.....	4
1.1.2. Terör Faaliyetlerinin Amaçları.....	5
1.2. İdeoloji Unsuru	6
1.2.1. Marksist- Leninist İdeolojiler.....	7
1.2.2. Dini Temelli İdeolojiler.....	9
1.3. Örgüt Unsuru	13
1.4. Eylem Unsuru	14
1.5. Terörün Maddi Kaynakları	16
1.5.1. Yasal Gelir Kaynaklar	18
1.5.1.1. Ticari Faaliyetler	18
1.5.1.2. Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlar	20
1.5.1.3. Aidat ve Bağışlar.....	20
1.5.1.4. Yan Gelirler	21

1.5.2. Yasadışı Gelir Kaynakları.....	21
1.5.2.1. Soygun ve Gasp	22
1.5.2.2. Haraç Toplama.....	22
1.5.2.3. Fidyeye	23
1.5.2.4. Sahtecilik.....	23
1.5.2.5. Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı	24
1.5.2.6. Yandaş Devlet Yardımı.....	24
1.5.2.7. Göçmen Kaçakçılığı.....	25

İKİNCİ BÖLÜM

2. AVRUPA'DA TERÖRİZM.....	26-50
2.1. Kronolojik Bir Döküm.....	28
2.2. Avrupa'daki Terör Örgütleri.....	30
2.2.1. RAF (Rote Armee Fraktion)	31
2.2.2. ETA (Euskadi Ta Alkatasuna)	35
2.2.3. BR (Brigate Rosse).....	39
2.2.4. Gladyo	43
2.2.5. IRA (Irish Republican Army)	46

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. ULUSLARARASI VE BÖLGESEL ANLAŞMALARDA TERÖR.....	51-74
3.1. Genel Bakış.....	51
3.2. Uluslararası Sözleşmelerde Terörizm	52
3.2.1. Uçaklarda İşlenen Suçlar ve Diğer Eylemlerle İlgili Sözleşme	53
3.2.2. Uçakların Yasadışı Olarak Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Sözleşmesi.....	54
3.2.3. Sivil Havacılığın Güvenliğine Karşı Kanunsuz Hareketlerin Önlenmesi Sözleşmesi	54
3.2.4. Diplomasi Ajanları da Dahil Olmak Üzere Uluslararası Alanda Korunan Kişilere Karşı İşlenen Suçların Önlenmesi ve Cezalandırılmasına Dair Sözleşme	55

3.2.5. Rehin Alma Olaylarına Karşı Uluslararası Sözleşme	56
3.2.6. Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Hakkında Sözleşme	56
3.2.7. Denizcilik Seyrüsefer Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Sözleşmesi	57
3.2.8. Kıta Sahanelığı Üzerinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Kanunsuz Eylemlerin Önlenmesi Protokolü	58
3.2.9. Plastik Patlayıcıların Tespit Edilmesi Amacıyla İşaretlenmesi Hakkında Sözleşme.....	59
3.2.10. Terörist Bombalamaların Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi	59
3.2.11. Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi	60
3.2.12. Uluslararası Sivil Havacılığa Hizmet Veren Hava Alanlarında Kanunsuz Şiddet Eylemlerinin Önlenmesi İle İlgili Protokol.....	61
3.2.13. Nükleer Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi.....	61
3.3. Bölgesel Kuruluş Kararlarında Terörizm	62
3.3.1. Avrupa Konseyi Kararlarında Terörizm	63
3.3.2. Avrupa Birliğı Kararlarında Terörizm	68
3.3.3. Avrupa Güvenlik İşbirliğı Teşkilatı (AGİT) Açısından Terörizm	70
3.3.4. NATO Açısından Terörizm.....	72
SONUÇ VE ÖNERİLER	79
KAYNAKÇA.....	92
EKLER	101
ÖZGEÇMİŞ	102

ÖZET

Globalleşen dünyada insanlığın birçok sorunu olduğu bilinmektedir. Bunların içinde en önemli sonuçları doğuran, insan kıyımlarına neden olan terörizmdir. Terörizm yahut terör sorunları günümüz dünyasında tarihe kanlı bir leke olarak düşecektir. Bu nedenle terör saldırıları veya terörizmin sonlandırılması insanlık tarihi için kaçınılmazdır.

Dünya ülkelerinin tümünde farklı sebeplerden dolayı terörizm sorunu bulunmaktadır. Bu durum, ülkelerin iç ve dış işlerinde çeşitli zafiyetler doğmasına neden olmakla beraber, ülke sınırlarının değişmesine, insanlığın kıyımına, stratejik oyunlara da sahne olmaktadır. Her ne sebeple olursa olsun terör sorunu; kışkırtmaları, saldırıları ve eylemleri ile siyasi ve ideolojik bir olgudur. Bir takım ülkelerin iç işlerindeki terör saldırıları, farklı ülkelerin stratejik oyunlarından başka bir şey değildir. Bu nedenle ülkelerin siyaseten rahata kavuşması için terörü bitirme çabaları artmaktadır. Bunun sonucunda küreselleşen dünyada Birleşmiş Milletler dâhil birçok uluslararası kurum ve kuruluş , terörizm ile mücadele etmeye çalışmakta fakat istenilen sonuç alınamamaktadır.

Terörizmin önlenmesinde öncelikli olarak kaynaklarının yok edilmesi gerekirken maalesef tüm ülkeler bu sorunu askeri çözümlerle halletmeye çalışmaktadır. Fakat insan öldürmenin çözüm olamayacağı kesindir. Yılanın başı beslenirken kuyruğunun kesilmesinin hiç bir faydası olmayacağı gün gibi aşikârdır.

Ülkeler bu sebeple ulusal ve uluslararası anlamda çeşitli yasalar çıkarmaktadır. Bu konuda Türkiye’de de çeşitli girişimler uzun zamandır vardır. Buna en iyi örnek “Terörle Mücadele Kanunudur.” Türkiye’nin uluslararası alanda imzaladığı bu tarz yasalardan bir kaçısı şöyledir: Terörist Bombalamalarının Önlenmesi Sözleşmesi, Nükleer Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi vs.

Terör sorunu, ülkelere ya doğrudan zarar vermiş veya dolaylı olarak ülkelerin birbirlerine karşı cephe almalarına neden olmuştur. Bu zarar ve dolaylı cepheleşmeleri

önlemek maksadıyla ülkeler; ulusal anlamda, kendi yasalarında terör sorununa yer vermeye ayrıca terör yasaları (Terörle Mücadele Kanunu gibi) çıkartmaya başlamış ve uluslararası alanlarda yapılan anlaşmalarla (Terörist Bombalamaların Önlenmesi Sözleşmesi, Nükleer Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi gibi) bu yasaları pekiştirmiştir.

Bu çalışmanın birinci bölümünde, terörün tanımı yapılmış; terör eylemlerinin gelişimi, amacı, ideolojileri ve diğer unsurları üzerinde durulmuştur. Ayrıca terör örgütlerinin yasal ve yasadışı gelir kaynakları anlatılmıştır.

İkinci bölümde, Avrupa'da terörizm eylemlerinin ortaya çıkışından, gelişiminden bahsedilmiş ve bu kıtada faaliyet gösteren terör örgütlerinden en gelişmiş olanları ve en etkili eylemleri gerçekleştiren örgütler ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır.

Üçüncü bölümde, ulusal sınırlar içinde ve uluslararası alanda geçerli olmak koşullarıyla yapılan anlaşmalar üzerinde durulmuştur. Ayrıca ülkelerce varlığı ve geçerliliği kabul edilen bölgesel kuruluşların terörizm kararları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Terörizm, Terör Örgütleri, Terör Olayları, Uluslararası Anlaşmalar, Bölgesel Anlaşmalar.

ABSTRACT

It is a fact that humanity in the globalizing world faces numerous problems. Terrorism, among these problems, is the one that creates the most severe outcomes and causes great loss of life and property. Terrorism or terror will remain a black mark in contemporary world history and hereby to terminate terrorism and terrorist attacks is indispensable for the human history.

All world countries has terrorism problem for distinctive reasons. Beside the weaknesses it causes in domestic and international affairs of the countries, this situation causes shifts in the boundaries of the countries, mortalities and strategically diversions. For whatever reason it might be, the terrorism problem with its provocations, attacks and actions is a political and ideological phenomenon. The terrorist attacks aiming domestic affairs of some countries are merely the strategic ploys initiated by other countries. This, in return, causes countries to increase their efforts in the termination of terrorism for the political relief. As a result, many organizations including United Nations try to fight against terrorism in globalizing world however are unable to create the expected results.

All countries strive to solve the problem by means of military operations although their priority should be to exhaust the resources of terrorist organizations. Albeit, what accurate is that the killing will not be the solution – there is no use in nipping off the branches as long as the core organization prevails.

Countries enact various national and international laws for this reason; various initiatives about this problem has long existed in Turkey – ad adequate instant is “Anti-terror Law.” Some of the international laws ratified by Turkey are as follows: International Convention for the Suppression of Terrorist Bombings, International Convention for Suppression of Nuclear Terrorism and so on.

The terror problem has either caused damage to countries directly or led them to come out against each other. To prevent this damage and indirect polarization, countries began to refer to terrorism in their constitutions and to enact terror laws (such as “Anti-terror Law); they consolidated these laws with the conventions signed internationally (such as International Convention for the Suppression of Terrorist Bombings, International Convention for Suppression of Nuclear Terrorism).

The first chapter of this study provided a definition of terror and pondered upon the development and aims of terrorist attacks, their ideologies and other constituents. Furthermore, it related legal and illegal sources of income.

The second chapter of this study explained the emergence and development of the terrorist actions in Europe; in addition, it recounted the most developed terrorist organizations active in this continent and the organizations that execute the predominant attacks.

The third chapter of this study elaborated on the laws enacted nationally and internationally. Moreover, it investigated the anti-terror rulings of local organizations that has been acknowledged and legitimized by the countries.

Key Words: Terrorism, Terrorist Organizations, Terror Events, International Agreements, Regional Agreements

TABLolar LİSTESİ

<u>Tablo Nr</u>	<u>TabloAdı</u>	<u>Sayfa Nr.</u>
1	Suç Duyurusunda Bulunulan Kişi Sayısı(2009-2012).....	19
2	RAF örgütünün kısa künyesi.....	34
3	ETA Örgütünün künyesi	37
4	ETA Terör Örgütünün Eylemlerinde Ölenlerin Sivil Resmi Ayrımına Göre Dağılımı	38
5	BR Örgütünün künyesi.....	41
6	Galdio örgütünün künyesi	46
7	IRA terör örgütünün künyesi	49

ŞEKİLLER LİSTESİ

<u>Şekil Nr.</u>	<u>Şekil Adı</u>	<u>Sayfa Nr.</u>
1	RAF örgütünün 2 farklı amblemi.....	32
2	ETA terör örgütünün 2 farklı amblemi	35
3	BR terör örgütünün 2 amblemi	40
4	Gladio terör örgütünün 2 amblemi	44
5	IRA terör örgütünün zaman zaman kullanılan amblemlerinden biri	47

GRAFİKLER LİSTESİ

<u>Grafik Nr</u>	<u>Grafik Adı</u>	<u>Sayfa Nr.</u>
1	Analiz ve Değerlendirme alışmaları Sonucunda İstihbari Nitelikte Bilgilendirme Yapılan Kurumlar(2012).....	19
2	Gladyo'nun 1956 Yılında Oluşturulan "Komünizmle Mücadele Amaçlı" Yapılanması.....	45

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ACC	: Allied Clandestine Committee
AGİT	: Avrupa Güvenlik İşbirliği Teşkilatı
ASALA	: Armenian Secret Army for the Liberation of Armenia
ATAUM	: Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi
BKK	: Bakanlar Kurulu Kararı
BR	: Brigade Rosse
BM	: Birleşmiş Milletler
CCWU	: Clandestine Committee of the Western Union
CPC	: Clandestine Planning Committee
CIA	: Central Intelligence Agency
ETA	: Euskadi Ta Alkatasuna
EUROPOL	: European Police Office
FBI	: Federal Bureau of Investigation
IAEA	: International Atomic Energy Agency
ICAO	: International Civil Aviation Organization
IRA	: Irish Republican Army
IRB	: The Irish Republican Brotherhood
İTERPOL	: International Criminal Police Organization
GAL	: Grupos Antiterroristas De Liberacion - Antiterrorist Liberation Groups
MI6	: Military Intelligence Section 6
NATO	: North Atlantic Treaty Organization
PKK	: Partiya Karkerên Kurdistan
PNV	: Partido Nacional Vasco
P2	: Propaganda Due
RAF	: Rote Armeefraktion
SACEUR	: Supreme Allied Commander in Europe

SIS	: Secret Intelligence Service
SHAPE	: Supreme Headquarters Allied Powers Europe
TREVI	: Terrorism-Racism-Violence-International
TSK	: Türk Silahlı Kuvvetleri
GSMH	: Gayri Safi Millî Hasıla
GSYİH	: Gayri Safi Yurtiçi Hasılası
G8	: En Çok Sanayileşmiş 8 ülke; ABD, Japonya, Almanya, Birleşik Krallık, Fransa, İtalya, Kanada, ve Rusya

GİRİŞ

Konjonktürel açıdan terörizm tüm ülkelerin en büyük sorunudur. Günümüz şartlarında ülkeleri ekonomik, sosyal, kültürel açıdan- büyük ölçüde- yıkıma uğratan sorun terör saldırılarıdır. Ülkelerin terör saldırılarını önlemek için aldığı askeri savunma sistemleri, terör saldırıları sonucunda uğranılan yıkımlar bu ülkelerin kalkınmalarına ve ekonomik gelişmelerine son derece zarar vermektedir. Sosyal olarak da göçler, psikolojik baskılar ve insan iletişimlerinin zayıflaması sonucu oluşan kültürel yıkımlar, toplumda güven duygusunu yok etmektedir.

Terörizm kavramı, birçok masum insanı bir şekilde kendisine köle yaparak istediği eylemleri gerçekleştirebilmektedir. Bu oluşum tarihte de birçok kez aynı senaryonun farklı karelerinin tekrar tekrar gösterilmesi ile sahne bulmuştur. Bu karelerde roller aynı sadece yer ve başrol oyuncularını farklı iken değişmeyen tek olgu topluma ve oluşumlara verilen zarardır. Bu zarar terörizm köleleri tarafından farkına varıldığı zaman, pım çoktan çekilmiş ve bombanın patlamasına sadece birkaç saniye kalmış olmaktadır. Bu sebeple terörizm sorunu hem yeni köleler edinmeyecek şekilde hem de toplum ve yapılara zarar vermeyecek şekilde “kalıcı” olarak çözüme kavuşturulmalıdır.

Terörizm sorunu ortadan kaldırılmak isteniyorsa uluslararası çalışan (Europol, banka fonları vb.) kurum ve kuruluşlar yeniden organize edilmeli, gerekli cesur adımlar atılmalıdır. Örneğin nakit akışının önlenmesi terörizmle birebir savaşmak olacaktır. Bir başka önlem ”Olağanüstü Bölgeler” ilân edilerek yörenin boşaltılmasıdır. Bu yolla bölgenin terörist faaliyetlerden temizleneceği düşünülmektedir. Tarihin tozlu sayfalarında görüleceği üzere, bu gibi adımlar defalarca birçok ülke tarafından gerçekleştirilmiştir. Ancak yıl 2014 olmasına rağmen terör ve terörizm kavramı halen birçok ülkede kendini unutturmamaktadır.

Dünya genelinde ve özellikle Avrupa'daki bazı terör örgütleri, eylemleriyle ülkeleri kana bularken bunları ideolojik amaçları doğrultusunda yaptıklarını savunmaktadır. Bu düşüncenin amacı ne olursa olsun hiçbir masum insanın ölümüne sebep olmamalı. Buna örnek, bankalar bombalanırken çalışanlarının ya da o sırada yoldan geçen birçok masumun hayatına mal olmak herhangi bir ideolojiyle açıklanamaz. Terör örgütleri eylemlerinde kıta ayırmadığından, senaryoyu da değiştirmedeğinden söylemleri de değişmemektedir.

Kısaca; terörizmin sonuçları yadsınamayacak kadar büyüktür. Tezin genelinde terörizmin Avrupa'da verdiği zararlardan bahsedilerek, terörizmin önlenmesi için oluşturulan kurum ve kuruluşlar hakkında bilgi verilecektir. Son olarak daha önceki yıllarda terörün engellenmesi amacıyla yapılan bölgesel ve uluslararası alandaki anlaşmalar incelenerek devamında sonuç ve önerilere yer verilecektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. TERÖRİZM NEDİR VE TERÖRİZMİN TARİHSEL GELİŞİMİ

1.1. Terör Nedir

Ülkelerde büyük hasar ve can kayıplarının yaşanmasına neden olan terör diğer bir deyişle de terörizm akademisyenler, araştırmacılar ve devletler tarafından değişik şekilde tanımlanmıştır. 1936 ile 1981 yılları arasında, uluslararası düzeyde 109 terörizm tanımının ortaya konulduğu tespit edilmiştir (Öktem, 2007:34). Bu nedenle kabul görmüş bir tek tanım ve fikir birliğinin bulunmaması terör olaylarıyla ilgili devletlere arasındaki uzlaşma yokluğu, müşterek siyasi eylem ve işbirliği çabalarını da hüsrana uğratmaktadır. Yukarıda anlatıldığı gibi terör tanımı çok farklılıklar göstermekle birlikte bu sorunu ile yüzleşen devletler ya da uluslararası örgütler bu kavramı tanımlamayı gerekli ve önemli görmekte bu nedenle ortak görüşte buluşan uygulayıcılar ve akademisyenler terörü şöyle tanımlamakta; “Terör herhangi bir amaca (çopunlukla siyasi) ulaşmak için, sivillerin veya güvenlik görevlilerinin, propagandaya yönelik, ses getirici eylemlerle öldürmesidir” (Bal, 2006:7). Bu kavram (Terör) Türk Dil Kurumu’na göre yıldırma, cana kıyma ve malı yakıp yıkmak, korkutma, tedhiş” (<http://www.tdk.gov.tr/index.ter> örneği?) anlamlarını taşımaktadır.

Terörle Mücadele Kanunu’nda (02.07.2012 tarihli değişiklik sonrası) terör;

Madde 1– (Değişik birinci fıkra: 15/7/2003-4928/20 md.)

Terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasî, hukukî, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir. (3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, 12.04.1991 tarihli Resmi Gazete’nin 20843 mükerrer sayısı).

Terör her ne sebeple olursa olsun, sebep olduklarıyla veya olacaklarıyla insanlığa karşı işlenen suçtur. Başka hiçbir eylemde (savaş hariç) ya da doğal afette (deprem, heyelan, vs.) masum insanlar böylesine zarar görmez (Taşkın, 2006: 1). Terör kelimesi, Türkçede esasen terörizmle aynı anlamda olmakla birlikte kelimenin farklı anlam ve tanımlamaları da bulunmaktadır. Bunun en güzel örneği terör veya terörizm kelimesinin tanımının Türk Dil Kurumu'nda (TDK) farklı, Terörle Mücadele Kanunu'nda (TMK) farklı olmasıdır.

Terör kelimesi tanım olarak bir korku veya şiddet türü olarak tanımlanmaktadır. Fakat her korku olayı ya da şiddet olayı terör olarak, terörizmin sonucu olarak tanımlanamaz. Çünkü; terör ve terörizm tanımları, şiddet ve korku olaylarından farklı olarak kavramsal açıdan farklı bir anlam ve stratejiye sahiptir. terörizmi tamamlayan şiddetin “siyasi amaçlı” olması onu diğer şiddetlerden ayrılan bir özellik olarak(Beşe'den aktaran Topal, 2005: 7) açıklanmaktadır. Yani şiddet olayları, siyasal amaç gütmeyeği takdirde terör eylemi veya terörizm ürünü olmazken; siyasi amaç, ideoloji ve strateji güttüğü takdirde terör eylemi olarak tanımlanmakta ve gerekli görüldüğünde Terörle Mücadele Kanunu kapsamında yasal yaptırımlar uygulanabilmektedir.

Terör kavramı aslında herhangi bir siyasi düşünce doğrultusunda yapılan (içeriği şiddet, korku temelli provakatif) eylemler sonucu başta siyasi irade, yönetim, yönetici gibi makamlara karşı dolaylı ya da direkt olarak yapılan bir eylem türüdür. Bu eylem sonucunda verilmek istenen düşünce çoğu kez can ve mal kaybı şeklinde acı sonuçlar doğurmaktadır.

1.1.1. Terörün Tarihsel Süreci, Ortaya Çıkışı ve Gelişmesi

Birçok topluma, terörün “İslam ülkelerinde ortaya çıktığı” aşılınmaya çalışılmasına rağmen terörün ilk olarak İslami ülkelerde ortaya çıkan bir olay olmadığı görülmüştür. İlk terör örgütü Roma İmparatorluğu döneminde Zealot Siccarilerdir. Zeolatlar ile Siccariler ayrı ırk olup düşmanları bir olan ikili oluşumdur. Bunlar Filistin'in Güney kısmındaki Roma şehirlerinde Roma egemenliğine son vermek amacıyla suikastlar gerçekleştirmiş örgütlerdir. Gerçekleştirilen suikastlar sonucunda Roma İmparatorluğu tarafından Filistin Valisi'ne bütün Roma karşıtı olan Zealot ve Siccariler'in öldürülmesiyle ilgili karar

verilmiş ve Kudüs'te Yahudilerin yaşaması yasaklamış bunun yanı sıra ibadet yerleri de yıkılmıştır. (Bassiouni, 2001: 44). İlk "terörizm" olarak bu olay günümüzden iki bin yıl öncesine dayanmaktadır. Ayrıca bu eylem sonraki yıllarda Hasan Sabbah'ın da aynı düşünce temelinde hareket ettiği dini bir eylem niteliği de taşımaktadır.

Tarihte ikinci terörist eylem -İslam dini ile ilgili ilk terörist eylem- Hasan Sabbah tarafından gerçekleştirilen eylemlerdir. Bu eylemler, İslam'ın İsmaililik mezhebine dayalı olarak kurduğu Haşhaşın adıyla faaliyet gösteren tarikat ile suikasta dayanan farklı askeri taktikleri ve otuz dört yıl boyunca dışarı çıkmadan yaşadığı Alamut Kalesi ile bilinen Hasan Sabbah'ın ve örgütünün, terörizmi bir mücadele yöntemi olarak benimsemiş uygulamasıdır. (Erickson'dan aktaran Topal, 2005: 39)

Terörün Avrupa'da sistemli olarak ortaya çıkışı 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren gerçekleşmiştir. Rusyalı ihtilalciler 20. yüzyılın ilk yıllarında (başlangıç olarak 1878-1891 yılları arasında) yönetim biçimini zorbalık olarak gördükleri bir hükümete karşı ayaklanmışlardır. Buna benzer eylemlerin başka ülkelerdeki versiyonları ise radikal milliyetçi; İrlandalı (terör örgütü İRA en somut örneği), Makedonyalı, Sırp, Ermeni (örneğin Asala adlı terör örgütü) gibi gruplar bağımsızlık amacıyla çeşitli saldırılarla terörizmi sürdürmüştür (Bilgiç, 2009: 12). Ancak köken olarak terörizm eylemi 17. hatta 16.yüzyıla kadar İngiltere - İrlanda arasında yaşanmış fakat herhangi bir terörist grup kimliği olmadığından bu şekilde incelenmemiştir.

1.1.2. Terör Faaliyetlerinin Amaçları

Terör eylemi, çeşitli siyasal hedeflerine ulaşmak maksadıyla toplumların ne demokratik olarak ikna ve eylem yoluyla gerçekleştirilen barışçıl davranışlarını ne de hukukun üstünlüğü ilkesiyle yapılan eylemlerini tanımamıştır (Güvenir'den aktaran Öztürk, 2009: 87). Bu tez çerçevesinde Terör faaliyetlerinin amacına değinilmesinin sebebi ise terörün amacının birkaç cümle veya satırdan ziyade birçok amaç veya hedefi varken bunları biraz daha somut anlamda açıklamaktır.

Terör örgütleri, belirlenen hedeflere ulaşmak için bir korku iklimi yaratmaktadır. Bu, toplumda ve kişilerde korku, panik ve ümitsizlik duygusu oluşturma çabası, sosyal bütünlüğü bozmakta ve bu yolla toplumsal düzen bozularak istenilen hedeflere ulaşılmaktadır. Birçok yıldırıcı eylem, aslında devlete olan güveni ortadan kaldırmak veya mevcut düzeni bozarak kendi hegemonyasını kurmak içindir. Bu tanımlama da terör kelimesinin diğer anlamları arasındadır (Kuper'den aktaran Baharççek, 2000: 13).

Bu incelemelerden birçok sonuç çıkarılabilir. Bunlardan biri terör eyleminin keyfi eylem olamayacağıdır. Bir olayın terör eylemi olabilmesi için belirli düşünce ve ideoloji doğrultusunda bir amaç için yapılması gerekmektedir. Söz konusu düşünce ve ideoloji kavramları önceki bölümlerde belirtilmiştir. Buradaki amaç, geniş bir yelpazede incelenmelidir. Amaç, karşı tarafta şahıs, grup, kurum, devlet ya da kim var ise buna verilecek herhangi bir zarar olarak da tanımlanabilir.

Zararın boyutları terör eylemcileri tarafından verilmek istenilen mesaj ile birlikte belirlenmektedir. Bir ideoloji doğrultusunda hareket eden bir terör eylemcisi karşı tarafa gözdağı vermek istiyorsa bunun için karşı tarafa şiddet içeren eylemler yerine ses bombası; karşı tarafa ait birey, taşıt ya da bir varlık kaçıрма veya korkutma eylemi uygulamaktadır. Tabi bazen bu yollara başvurmadan da birçok can kaybına sebep olabilecek bombalı saldırılar da yapılabilmektedir.

Terör faaliyetleri genel anlamda eylemi harekete geçirecek eylemci ya da eylemciler-ideoloji-amaç üçlü mekanizması ile gerçekleştirilmektedir. Bu üçlü mekanizmadan bir ya da bir kaç olmadığı takdirde oluşacak eylem bir "kaza"dır. Örneğin, bir dükkânda bir kişinin tüpü düzgün bir şekilde kullanmadığı takdirde oluşacak patlama buna bir örnek olup kaza adını almaktadır.

1.2. İdeoloji Unsuru

İdeoloji kelimesi tarihte farklı olarak kullanılmıştır. Bu kelimeyi farklı kültüre sahip ülkeler kendi kültürlerine göre tanımlamada bulunmuşlardır. İdeoloji kelimesi dillerin sözlükleri incelendiğinde temelde Latince sözcük olan düşünce anlamındaki "idea"

ve bilim anlamına gelen “logy” (Topakkaya, 2007:165) iki kelimenin birleşimi ile oluşmuştur. Türkçe de karşılığı fikir bilimi anlamını taşımaktadır.

İdeoloji terimi; Türk Dil Kurumu’na göre; “toplumsal ve ekonomik olayların dile gelişi olan, ancak bunun bilincinde olmayan, hiç değilse bu toplumsal olayların kendisini belirlediğini hesaba katmayan kuramsal düşünce” olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu anlam özellikle; bir çağın veya bir toplumun düşünceler dünyası, bilinç yapısı toplumsal-ekonomik ilişkilerin ürünü (http://www.tdk.gov.tr/index.ideoloji_nedir?) olarak tanımlanmaktadır.

Terör örgütlerinin eylemlerinde ideolojinin önemli yapı taşı olduğunu ve bunlardan en önemlilerinden örgütsel yapı (örgüt üyesi seçimi, hücre yapılanmaları vb.) ve eylem türünün nasıl bir şekil alacağına belirleyicisinin de ideoloji olarak kabul edildiği söylenebilir. Ayrıca terör örgütleri bu ideoloji unsurlarını daha önceki yıllarda yaşanan olayların oluşumunu ve olaylar sonrası yaşananları da göz önünde bulundurarak günümüze kadar ideolojilerini geliştirmişlerdir.

Terör örgütlerinin ideoloji kavramı için Çelik, (2009) yaptığı araştırmada; “Terör örgütlerinin dayanak ve hareket noktalarını ideolojileri oluşturduğundan örgütsel yapı, eleman temini, uygulanacak programlar, eylemlerin şekil ve içerikleri hep ideolojileri çerçevesinde belirlenmektedir.” tespitine ulaşmıştır. Kullanım yerine ve şekline göre ideolojinin tanımı farklılıklar gösterebilmektedir. Her türlü yapının bir ideolojisi olabilir fakat terörizm içerisinde ideoloji, mevcut sistemi ortadan kaldırmak üzere belirli bir fikir etrafında toplanarak şiddet unsurunu kullanmak suretiyle siyasi hedeflerini ortaya koyan düşünceyi ifade eder (Alkan’dan aktaran Öztürk-Çelik, 2009: 88). İdeoloji bir nesneyi değil daha geniş kapsamlı hedefleri tamamen veya kısmen değiştirme ya da yok etme amacını gütmektedir.

1.2.1. Marksist-Leninist İdeolojiler

Kişilerin terör faaliyeti gösteren örgütlere katılmasına etki eden birçok faktör bulunmaktadır. Bu faktörlerden en önemlileri de kişilerin bir oluşuma ait olma duygusunu sağlaması ve kişiye önem, değer verildiğini göstermesi ile alakalı etkenlerdir. Şüphesiz bu

etkenler örgütlere katılımları arttırırken örgüt bünyesinde bulunan kişilerin de egolarına yenik düştüğünden örgütten ayrılamamasına neden olmaktadır. Ayrıca örgüte katılmak; normal hayatta çok isteyip de yasal yollar ile elde edemeyen kişilerin çeşitli (yüksek gelir, söz sahibi olma vb.) arzularına (içgüdülerine) da çözümler sunar. Sonuç olarak; kişinin örgüt mensubu haline gelmesiyle kazandığı tüm bu psikolojik ve sosyolojik (bölgelere göre) özellikler, kişi veya kişilerin şiddet kullanarak bir şeyler elde etmeye çalışması için yeterli nedenler olarak görülebilecek en önemli etkendir (Shaw ve Janis'den aktaran Ekici, ve diğerleri, 2010: 37).

Terör örgütleri kurulurken birçok ideoloji etkili olmuştur. Avrupa'da görülen etnik ve siyasi terör örgütlerinin kurulmasındaki etkilerden biri Marksist-Leninist teoridir. Marksist teori sanayi devrimi ile beraber ortaya çıkmıştır. Marksizm'in esas temeli ise maddeciliktir. Sanayi devriminin gerçekleşmesinden sonra burjuvazi ve işçi sınıflarının ortaya çıkışı Marksist teorinin oluşmasına sebep olmuş, makineleşme ile gelen üretim kendine yeni pazar oluşturma çabası içerisine girmiş ve bu durum da üretimin maddi kaynağını oluşturan burjuvazi grubunun meydana gelmesine sebep olmuştur. Üretimi meydana getirmenin yeterli şartı ise "kapital" yani sermaye, maddi kaynaktır (Yılmaz, 2006: 10). Toplumda sınıflaşmanın yeşermeye başladığı dönemde ortaya çıkan Karl Marks ve arkadaşı Friedrich Engels kendi sosyalist sistemlerini işçi sınıfına aşilayarak problemin evrensel olduğu ve bütün işçi sınıflarının birleşmesi gerektiğini, toplumsal ilişkileri belirleyen etkenlerden (din, ırk vb.) ziyade maddi kaynağın "güc" olduğunu açıklamaktadır.

Engels, Marks ve devamında Lenin insanlığın Sosyalizm Dönemini benimseyeceklerine inanmalarına rağmen insanların (genelde işçi sınıfının) bu süreci biraz daha hızlandırmak maksadıyla silahlı eylemlere yönelmeleri gerektiğine inanıyorlardı. Diğer bir açıklamada ise Leninizm; Marksizm'in, kalkınma veya ulusal bağımsızlık gibi etkenleri tanımlayarak bu görüşteki ideolojinin ulaşabileceği en ideal noktaya yer vermiştir. Lenin savunduğu görüşünde, emperyalizm ile ilgili ulusal kurtuluş mücadelelerine iki farklı yönden yaklaşmayı daha etkili bulmuş ve ilk olarak, davranış ve tutumların; kapitalist ülkelerin çıkarlarını sabote edeceği ve dolayısıyla 'emperyalist zincir'i koparacağını açıklamıştır. İkinci olarak ortaya çıkan görüşte ise sosyalist düzenin oluşturularak geçerlilik kazanması için bağımsızlığı bir ön şart diğer bir deyişle koşul

olarak sunmaktadır (Karsan, 2009: 43-44). Yapılan bu araştırmalardan yola çıkılarak; Lenin'in işçi sınıfı enternasyonalizmini yeni bir bakış ağısı ve yorumla sunulabildiği ve öncelikle ulus-öncesi problemlere yani ulusal bağımsızlık gelişme sorunlarına doğru cevap ve yerinde çözümler yapabildiği söylenebilir.

Tüm verilere bakıldığı zaman terör örgütlerinin kuruluşundan yükselmesine, sürekliliğini sağlamasından örgüte eleman bulmasına, istediklerini elde etmek için giriştikleri mücadelede kullandıkları yöntemlerde dayandıkları en büyük ve en sağlam kaynak Marksist-Leninist ideolojidir. Çünkü bu ideoloji sınıf farklılıklarını ve bu sınıf farklılıklarından doğan haksızlıkları anlatmakta bunun kaynağının "Kapital" yani sermaye olduğunu ve bu sermayeye karşı ezilen sınıfların birleşerek bu yapıyı yıkmaları gerektiğini anlatmakta ve bu yıkımın tarihsel sürece bırakılmayıp silahlı mücadeleyle yapılması ya da desteklenmesi gerektiğini savunmaktadır.

1.2.2. Dini Temelli İdeolojiler

Din, günümüze insanlık ile birlikte, bütün olarak gelen bir inanıştır. Dinlerin ortaya çıkışına tarihsel olarak bakıldığında, "toplumu belirli kurallar ile düzenleyen bir inanç bütünü" görölmektedir. Bu inanç kuralları, sistemleri ya da yolları inanç olarak adlandırıldığında bazı toplumlarda mevcut yapılara muhalefet olmayı ve direnmeyi de beraberinde getirmektedir. Buna en önemli örnek ise daha önceki konularda da belirtildiği gibi Hasan Sabbah ve tarikatıdır.

Din kelimesi tanımsal olarak; "Tanrı'ya, doğauştü güçlere, çeşitli kutsal varlıklara inanmayı tapınmayı sistemleştiren toplumsal bir kurum."(<http://www.tdk.gov.tr/index.din> nedir?) olarak Türk Dil Kurumu'nun Tarama Sözlüđünde belirtilmektedir. Bařka bir deyişle; kendisine başka sečenek sunulmayan vatandaşların inandığı veya sığındığı inanış biçimidir. Araç ya da çıkar olarak kullanmak isteyenlere göre ise; bu bir inanış, sığınma ayırımında olanlar için ise en etkili çıkar yani art niyet ile maddi ve manevi gelir elde etme aracıdır. Günümüzde buna verilecek örnekler çok miktarda olduğu için durumun karşılıklı çıkar ilişkisi kavramı ön planda tutularak gerçekleştirildiği görülecektir. Biraz daha ayrıntılı araştırma yapılırsa; şeyh, tarikat veya cemaat gibi oluşumların (gerçek inananlar ve eylemlerini art niyet veya çıkar gütmenden Allah uğruna yapanların haricindekiler için)

maddi ve manevi gelir olarak mevki makam sahibi olmak için hizmetler sunduğu tespit edilebilecektir. Bu çıkarların; mal varlığı sahibi olma, belli bir kurumda üst düzey yönetici pozisyonuna yükselme, en önemlisi de bir oluşum için maddi destek sağlama gibi çeşitleri bulunmaktadır.

Araştırmalara göre; din olgusunun araç yerine amaç haline dönüştürülmesi baskı ve terörün ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu yüzden (kontrollü bir şekilde olmak kaydıyla) araç olarak kullanıldığı hallerde ve çıkar (art niyetle maddi veya manevi kazanç) hedeflenmediği durumlarda din kavramı, bütünleşmeyi en sağlam temeller ile kendiliğinden ortaya çıkaracaktır. Başka bir araştırma sonrası ise; dini inançlar her ne kadar olumlu, tutarlı ve birleştirici olsalar da bu inançların farklı ve radikal yorumlarının, asırlarca meydana gelen terör eylemlerini meşrulaştırmak için kullanıldığı (Ercan'dan aktaran Gürbüz, 2008: 65) ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda esas görev devletlere sonrasında toplumun kanaat önderlerine ve bireylerine düşmektedir. Bu iki görev ya da davranış biçimi ise şu şekilde ifade edilmektedir;

1. Devletlere düşen görev: Dini, dünyevi bir çıkar aracı olarak kullanıp herhangi bir durumdan kâr etmeyi amaçlayan kişilere izin verilmemesi ve gerekli tedbirlerin alınması, engellenemediği durumlarda cezai işlemlerin (gözetim altında tutma, kamu hizmeti yaptırma, yurt dışında cezai işlem yapma, bazı istisnai durumlarda müebbet hapis gibi cezalar ve bunlar gibi diğer yaptırımlar) uygulanmasıdır. Devlet bu gibi durumların her türlüünü engellemelidir. Bu, bir zamanlar Türkiye'de (her ne kadar bazı durumlarda bazı kişilerce şahsi düşünceler katılmış olsa bile) “irtica ile mücadele” adı altında gerçekleştirilmiştir.
2. Toplumun önde gelenlerine veya bireylerine düşen görev ise; esas amacından saparak farklı yollar ile farklı amaçlara hizmet etmek için legal veya illegal çalışmalar, girişimler yapan veya yaptıran kişilerin tespit edilmesi halinde gerekli mercilere ifşa edilmesidir.

Uluslararası ilişkilerde din bazen barış elçisi bazen de savaş sebebi olmuştur. Her ülke gittiği yeni yerlerde mevcut inanışlarını sürdürmek ve ibadetlerini yerine getirmek için tapınak, kilise, sinagog ve cami gibi birçok dini ibadethane yapma gereği duymuştur.

Bu ibadethanelerde ibadet dışında dini ideolojiler de insanlara anlatılarak belli bir ideolojiyi benimsemeleri sağlanmıştır. Ayrıca din ve dini ibadethaneler savaş dönemlerinde, kime ait olduğu anlaşılması açısından; mühür olarak da kullanılmıştır. Mesela Hıristiyan inanişaya sahip bir devlet bir yeri işgal ettiğinde buraya inşa ettiği ilk yapıt kilise olmuştur. Aynı şekilde Müslümanlık ve diğery dinlerde de bu şekilde davranışlar gerçekleşmiştir.

Bir başka açıdan bakacak olursa İncil'de ilk emirlerden biri "Adam öldürmeyeceksin." (Matta 19: 16-30; Luka 18: 18-30) olmuşken, Tevrat'ın on emri arasında "Öldürmeyeceksin." (Eski Ahit Bap: 20) yer almaktadır. Kur'an-ı Kerim'de ise "Allah'ın haram kıldığı cana, haklı bir sebep olmadıkça kıymayın. Kim mazlum olarak öldürülürse biz onun velisine (mirasçısına hakkını isteme konusunda) bir yetki vermişizdir." (el-İsrâ, 17/33) şeklinde kesin bir emir bulunmaktadır. Ancak insanlık tarihinde bu kuralın bozulmadığı zaman olmadığından, inaniş biçimi değışikliğe uğrayarak gerçek inaniştan büyük ölçüde sapmalar göstermiştir.

Dini ideolojiyi benimseyecek kişiler belli bir eğitim öğrenim döneminden geçtikten sonra ancak dini ideolojiyi uygulamaya koyarlar. Ancak bu uygulama iki farklı kola ayrılmaktadır. Bu kollardan biri dini ideolojiyi iyi yönde (ibadet etme, diğery kişilere anlatma, vb.) kullanırken, diğeryi ise kötü yönde (din için saldırdığını, öldürdüğünü zannetme olarak) kullanmaktadır. İnsanların kurallara uyma isteğı olduğu gibi kuralları bozma isteğinin bulunmasından dolayı var olan iki isteğın birleşimi ile dini emir farklı yorumlanarak değışik anlamlara büründürölmektedir. Çünkü dini kitap veya tüm inanişlarda; şeytan ile savaşmak bir görev, bir emir olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Şeytanla savaşma emrini kendi dininden olmayan insanlara (herhangi bir saldırı olmasa bile) karşı kullanmak ise çoğı zaman can kaybına neden olmaktadır. Ayrıca kendi dininden olanlara karşı bile çeşitli ölümcül saldırılar da meydana gelebilmektedir. Ancak bu saldırılar; saldırıda bulunanlar tarafından Allah'ın, inanılan Tanrı'nın ya da söz sahibi kimsenin bir emri olduğu ve bu emrin gerçekleştirildiğı düşüncesi ile uygulandığı anlaşılmaktadır.

Dini inanışları kendi çıkarları ile harmanlayarak yorumlayan radikal gruplar, yorumlamalarıyla oluşturdukları saflara “eylemci” katmak için, üyelerini motive etmek, çeşitli eylemleri (intihar bombacılığı, bombalama, kundaklama, vs.) yaptırmaya ikna etmek için “şehitlik” kavramını gerçek kavramından uzaklaştırarak kendi çıkarlarına uyarlamaktadır. Çünkü başka hiçbir gerekçe ölümü ve katliamı bu kadar sevimli ve özendirici hissettirmeyecektir (Arıboğan’dan aktaran Gürbüz, 2008: 67).

Daha önceki konularda terörizmi tanımlarken verilen Hasan Sabbah ve yakınındakilerin gerçekleştirdikleri eylemler de dini ideoloji olarak terörizm kavramına tarihi bir örnektir. Alamut Bâtınlılığına bağlı olan Hasan Sabbah’ın fikirleri de bu inanç doğrultusunda toplanmaktadır. Hasan Sabbah, akıl ve düşüncenin insanları ayrılıklara yönelten temel unsur olduğuna inanırken, herkesin Allah’ın dünyadaki vekilliğini üstlenen İmam’a bağlı kalmak zorunda olduğunu kabul etmektedir. Bu bağlamda belli bir gerçekliğe ulaşacak kişinin sadece İmam olduğu kabul edilirse insanların tek görevi veya inanış biçimi (dini öndere) imama bağlılık olmalıdır (Anıl’dan aktaran Cirhinliçlı ve diğçerleri, 2010: 307).

Özetle; dini örgütlerin saldırıları, karşı dindikilerin davranışlarını, inanışları gereçđi (aynı dinden olmamalarından dolayı) bir düşman, şeytan ya da kâfir olarak görmeleridir. Örneçđin Hıristiyanlıęđı düşman olarak benimsemiş bir dini örgüt Hıristiyanlara karşı saldırılar düzenlemektedir. Bu saldırı genelde sadece düşmanı kapsamaz düşman ile birlikte düşmana yardımcı olan, destek veren (aynı ya da farklı dinde olsa dahi) herkes kâfir olarak tanımlanır ve bu tanıma göre saldırılarda bulunulur. Maalesef gerçekleştirilen saldırılar inançlar doğrultusunda olduğu benimsenerek yapılmaktadır.

İdeolojilerde inanç için gerekirse savaşıma inanışı da saldırıları körükleyen en önemli etkenlerdendir. Saldırıların ne amaçla yapıldıęđı objektif olarak irdelenmediğinde sonuçlar hep aynı olacaktır. Unutulmamalıdır ki en önemli dini önderler dini saldırıda bulunulması yönünde fikirler sarf etmemişlerdir. Ancak dini önder olduğuna inanılanlardan bazılarının da bu tür emirler verdięđi düşünülebilir.

1.3. Örgüt Unsuru

Örgüt unsuru bireylerin belli bir ideoloji doğrultusunda bir arada bulunması olarak tanımlanabilmektedir. Bu bir arada bulunma amaca göre faydalı örgüt olabilirken yine amaca göre zararlı bir örgüt de olabilir. Türk Dil Kurumu ise örgüt kelimesini “ortak bir amacı veya işi gerçekleştirmek için bir araya gelmiş kurumların veya kişilerin oluşturduğu birlik, teşekkül, teşkilat” (http://www.tdk.gov.tr/index.orgut_nedir?) olarak tanımlamaktadır.

Örgüt kültürünün, kavramının ne olduğunun veya neyi kast ettiğinin daha iyi kavranabilmesi için öncelikle kültürü ve kültür-örgüt arasındaki ilişkiyi açıklamak gerekmektedir. Konunun anlaşılması için kültür ve örgütün kısa tanımlarıyla Collins’in Sosyoloji sözlüğüne (1991: 138) bakıldığında kültür: “insan yaratıları, sembol ve eşyanın kullanımı” olarak tanımlanmaktadır. Başka bir deyişle “kültür, bir toplumun tüm yaşam tarzını oluşturur ve davranış kodlarını, giyimi, dili, ayinle ilgili, davranış normlarını ve inanç sistemlerini içerir.”

Aynı Sosyoloji sözlüğünde, örgüt ise (1991: 444); “belirli bir amaç için bir araya gelmiş resmi kurallar yapısına, otorite ilişkilerine sahip, iş bölümü ve sınırlı üyeliği olan topluluk” olarak tanımlanmaktadır. Yapılan bu tanım ile aslında günümüzdeki toplumların yaşamlarında görebileceği karmaşık örgütler (hastaneleri, okulları, üniversiteleri, partileri, şirketleri, vb.) kastedilmektedir. Sözlükteki farklı bir tanımlamada ise örgüt, “herhangi bir amacı olan sosyal aktivite veya aktiviteler topluluğu” olarak tarif edilmektedir (Yağmurlu, 1997: 719).

Örgüt unsuru başka bir deyişle, belli bir ideoloji inancı merkezinde başlayan ve bu ideolojiye inanan-inanabilecek kişilerin bir arada toplanmasıyla oluşmaktadır. Ayrıca örgüt ideoloji-inanan (yönetici, eylemci, vb.) ikilisi ile de tamamlanabilir. Fakat en önemli eksikliği olan maddi kaynağı olmadığı için birçok aktivitede yetersiz kalacaktır. Bu eksikliğini çeşitli legal ya da illegal gelir kaynakları ile tamamladıktan sonra örgüt tamamlanmış olacaktır.

1.4. Eylem Unsuru

Terörün en önemli unsuru şiddet veya eylem unsurudur. Örgütler, yapılan eylemler sonucu kişi veya toplumlar kana bulanarak öldürülürken, gerçekleştirdikleri şiddet eylemleri ile topluma korku salarak halkta bıkkınlık duygusu oluşturup insanların; çatısı altında buldukları devlete olan güvenini sarsmayı ve kargaşa ortamı yaratarak en azından hükümetlerin politikalarını değiştirmesini hedeflemektedirler (Gençtürk, 2012: 5). Zaman zaman bu amaçlarına ulaşan terör örgütlerinin bu durumunu diğer örgütler de referans alarak eylemlerini gerçekleştirmektedir.

İspanya’da Bask Vatanı ve Özgürlük ETA (Euskadi Ta Askatasuna) (Mart 2010 UTSAM Raporu, 2010: 9), İrlanda’da İrlanda Cumhuriyet Ordusu ya da kısaca İRA (İngilizce adı olan Irish Republican Army’nin baş harflerinden) (Keçeci, 2012: 6), Ermenistan’da ASALA (İngilizce: Armenian Secret Army for the Liberation of Armenia tamlamasının kısaltmasıdır; Ermenice: Հայաստանի ազատագրության հայ զանոնի բանակ Hayastani Azatagrut'yan Hay Gaghtni Banak) (Karaş, 2007: 42) veya tam adı ile Ermenistan'ın Kurtuluşu için Ermeni Gizli Ordusu ve Türkiye’de Kürdistan İşçi Partisi (Partiya Karkerên Kurdistan / کوردستان ی کهرین کار ی پارت) (Törelî, 2002: 37) veya Kürtçe isminin kısaltmasıyla “PKK” gibi terör örgütleri çeşitli sebeplerle şiddet unsurunu kullanmışlardır. Örgütler bazen suikastlar yapıp cinayetler işleyerek bazen de silahlı ve bombalı saldırılar yapıp toplu katliamlar oluşturarak toplum ya da toplumlar üzerinde baskı ve korku oluşturulmasıyla işleyen devlet düzenini yıkmak ya da yıpratmak bununla beraber silahlı propaganda diye adlandırılan silahlı eylemlerle kendilerini tanıtmak hedefindedir.

Örneğin İspanyadaki ETA terör örgütü 1959’da kurulduktan sonra ilk ölümlü eylemini 1968’de gerçekleştirerek faaliyete geçmiş bu olaydan 5 yıl sonra 1973 yılında İspanyol (diktatör Franco saflarındaki) Başbakanı (ayrıca bir Amiral olan) Carrero Blanco’yu öldürerek büyük ses getirecek silahlı propaganda örneği göstermişlerdir. Bu suikastı, Carrero’nun evine giden yolda yer altına tünel kazılarak bu tünele çok güçlü patlayıcıların yerleştirilmesi ve başbakanın geçişi esnasında patlayıcıların patlatılması suretiyle gerçekleştirmişlerdir (Mart 2010 Utsam Raporu, 2010: 14). Daha sonra 5 Ekim 2010’da kalıcı ateşkes ilan edip demokratik eylem mücadelesine geçtiklerini açıklamışlar ve 20 Ekim 2011’de silah bıraktıklarını söyleyerek silahlı eylemlerini bitirmişlerdir. Ancak

ülkelerinde yapılan saldırılarda zaman zaman -isimleri- tekrar faaliyete geçtikleri iddiasıyla korkuyla anılmaktadır.

İrlanda'da yıllar önce kurulmuş olan İRA, İspanya'daki ETA ile aynı sebeplerden dolayı benzer eylemler içerisine girmiştir. Bu girişimlerde İngiltere'de üçü milletvekili olan 100'ün üzerinde insanı öldürerek ETA'dan aldığı cesareti faaliyete geçirmiştir (Gürses, 1997: 32-33). İRA, İrlanda'nın bağımsızlığını hedefleyerek İngiltere'de silahlı ve bombalı terör eylemleri düzenlemiştir. Bu örgüt, İrlanda bağımsızlığını ilan ettikten sonra da İrlanda'nın kuzeyinde kalan Kuzey İrlanda'nın da İrlanda Cumhuriyeti'ne katılması için siyasi eylemlerine devam etmektedir.

PKK ise bölgesel olarak 1979 yılında kurulan ve kurulduğunu duyurmak maksadıyla eylem arayışı içerisindeyken bir milletvekili olan Mehmet Celal Bucak'a saldırarak kendinden bahsettirecek eylemlere başlayan bir örgüttür.(Törel, 2002: 58). Bölgeyi "Kürt" diye tanımlayan, o bölgede yaşayanların haklarını ve özerkliğini hatta bağımsızlıklarını savunduklarını bildiren bu örgütün silahlı eylemlerine başlaması yakın tarihin bilinen bölümüdür. Eylemlerini bu gün de sürdüren PKK, içinde Türkiye'nin İran'ın Irak'ın ve Suriye'nin toprakları bulunduğu (genel ve çoğunluklu olarak) Mezopotamya bölgesinde faaliyet göstermektedir. Kısmen diğer bölgelerde de eylem yaptıkları bilinmektedir. Bu örgüt, silahlı olarak, köy, karakol okul baskınında bulunmuş yolda otobüs çevirmeleri (ki bu eylemlerin bazılarını günümüzde de halen gerçekleştirmekte) yapmış ve çok sayıda can ve mal kaybına sebebiyet vererek bölge huzurunu kaçırap devletin bölgedeki gücünü zayıflatmaya çalışmıştır.

Bahsi geçen terör örgütlerinden farklı olarak Ermenistan'da kurulan ASALA terör örgütü ve Afganistan'da kurulan EL-KAİDE terör örgütü de, dünya çapında eylemler yapmıştır. ASALA 1973 yılından başlayarak ermeni milliyetçiliğini arttırmak, sözde iddia edilen ermeni topraklarının Ermenistan'a iadesini sağlamak için terör eylemleri gerçekleştirmiştir. Ayrıca, Osmanlı devleti topraklarında 1. Dünya Savaşında tecrit sırasında uğradığı (Karaş, 2007: 4) iddia edilen sözde Ermeni soykırımının kabulü için dünyanın her yerinde birçok silahlı eylem düzenlemektedir.

Aynı şekilde Afganistan’da kurulan El-Kaide terör örgütü de dünya genelinde birçok eylem gerçekleştirmiştir. Bunlardan en bilineni “11 Eylül İkiz Kuleler” saldırısıdır (11 Eylül saldırıları ve 5 komplo teorisi, 2011, http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2011/08/110829_nine_eleven_conspiracy.shtml). Bu saldırıda milyarlarca dolar zarar olmuş ve yüzlerce can kaybı yaşanmıştır. Eylemin amacı dünyanın en önde gelen ülkesi, bazı yerlerde dünyanın jandarması olarak adlandırılan Amerika Birleşik Devletlerine gözdağı vermek, Müslümanların gücünü belirtmek ve şeytan ya da kâfir olarak görülen Hıristiyan dünyanın zarar görmesi ve akan Müslüman kanlarının hesabını bu saldırı yöntemiyle sormaktır. Bu örgüt, bu sebebe yönelik eylemlerini Afganistan ve Irak savaşlarında da sürdürmüştür.

Genel olarak bakıldığında terör örgütleri belli bir ideoloji çerçevesinde kurulur belli yapılanmaya gider ve belli (genelde ölüm ile sonuçlanan) eylemler yaparlar. Örgütlerin hemen hemen hepsi korku ve şiddeti öne çıkartarak bölgelerini korumaya çalışır ya da savundukları ideoloji doğrultusunda devlet düzenini bozma haklarını elde etme ya da düşman gördüğü kesime karşı tepkilerini koymaya çalışırlar. Bunu da terör eylemleriyle gerçekleştirirler. Eylem unsurunun özü budur.

1.5. Terörün Maddi Kaynakları

Teröristlerin ve terör örgütlerinin temel amacı gelir elde etmek olmasa da Bunlar, faaliyetlerini sürdürebilmeleri için zorunlu olarak mali desteğe ihtiyaç duymaktadırlar. Bu nedenle, terör örgütleri mali kaynak bulmak ve terör faaliyetlerini gerçekleştirmek amacıyla bu fonları ihtiyaç duyan kişilere gönderme çabası içerisinde olduklarıdır.

Terör örgütleri; günümüz gereksinimlerine paralel şekilde gelişen teknolojiye, kendilerini uygun biçimde uyarlayabilmeleri için her geçen gün daha fazla finans kaynağına ihtiyaç duymaktadırlar (Gökbunar, 2010: 195). Terör örgütlerini diğer suç örgütlerinden ayıran temel özellik, güttükleri amaç ile kendini göstermektedir. Terör örgütlerinin nihai amacı; geleneksel suç örgütlerinden farklı olarak gelir elde etmek değil, elde ettikleri gelirle ideolojilerini gerçekleştirmek ve faaliyetlerinin devamlılığını sağlamaktır. Bu bağlamda, terör sadece yasadışı kaynaklardan elde edilen fonlarla değil,

aynı zamanda yasal (örneğin örgütlerin gazete, radyo veya televizyon kanallarından elde edilen gelirler) olarak elde edilen kaynaklarla da finanse edilebilmektedir.

Fonların yasal yollardan elde edildiği aklanmış olsa bile terör örgütleri yine de yasal finans kaynaklarını ve bağlantılarını gizleme ihtiyacı duymaktadırlar. Bu ihtiyaç, terör örgütlerinin fonları, yetkili birimlerin dikkatini çekmeden toplamak ve kullanmak için aklamaya benzer yöntemler bulmalarını gerekli kılmaktadır.

Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşme, 9 Aralık 1999'da Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilerek 10 Ocak 2000 tarihinde imzaya açıldı. Türkiye, 27 Eylül 2001'de sözleşmeyi imzalamış olup 10 Ocak 2002'de "beyanda bulunulmak suretiyle" onaylamıştır ve onaylanan sözleşmeyi de Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin internet sitesinden duyurmuştur (<http://www.tbmm.gov.tr/d24/1/1-0489.pdf>).

Sözleşmenin onaylanmasına ilişkin 4738 sayılı yasa, 10 Ocak 2002'de TBMM'de kabul edildi. Yasa, 17 Ocak 2002'de 24643 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandı (Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun, 2013, <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/02/20130216-3.htm>). Onaylanan bu yasanın ve Birleşmiş Milletler'in yayınladığı Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşme'nin 2. Maddesinde:

Herhangi bir kişi, her ne suretle olursa olsun, tümüyle veya kısmen, aşağıda tadat edilen eylemlerin gerçekleştirilmesinde kullanılması niyetiyle veya kullanılacağını bilerek, doğrudan veya dolaylı olarak, yasa dışı bir şekilde ve kasten, fon sağlamakta veya toplamakta ise, bu Sözleşmeyi ihlâl eder (<http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k4738.html>)

ifadesi açıkça yer almaktadır.

Örgütler yaptıkları eylemleri maddi gelir elde etme amacıyla yapmazlar. Gereken eylemleri yapabilmek için; maddi ödeneklerin çeşitli yer ve durumlarda gerekli olması, örgütü maddi gelir için birçok yola başvurmaya zorlamıştır.

Terör örgütlerinin herhangi eylem veya faaliyette maddi gelire ihtiyaç duymasının en önemli sebepleri (Yalçın, 2012:10) ifade ettiği gibi:

- Silah, mühimmat, bomba ve bomba yapımında kullanılan malzemelerin alınması; örgütün siyasi, ideolojik amaçlarını gerçekleştirdikleri faaliyetlerin maliyetinin karşılanması,
- Hücre evlerinin her türlü ihtiyaçlarının karşılanması,
- Örgütsel propaganda faaliyetlerinde bulunulması (kitap, dergi, bildiri, videoteyp kaseti gibi yayın araçlarının yayınlanması ve çoğaltılması) ve bu amacı gerçekleştirecek malzemelerin alınması,
- Örgüt mensuplarının akrabaları veya yakınları ya da örgüt mensubu olmayıp örgütçe tanınan ve örgütü destekleyen şahıslar adına menkul ve gayrimenkul alımları,
- Örgüt tarafından kendisine sorumluluk verilen kişilerin her türlü masraflarının karşılanması,
- Cezaevinde bulunan örgüt mensupları ile ailelerinin ihtiyaçlarının karşılanması.

1.5.1. Yasal Gelir Kaynakları

Dünya Bankası ve IMF, terörizmin finansmanını “herhangi bir fonda terörizme olan mali destek ya da bu gibi durumların cesaretlendirilmesini, planlanmasını sağlayan fonlar olarak” tanımlamaktadır (Thomas ve Eckert’ten aktaran Gökbnar, 2010: 195). Örgütlerin maddi ihtiyaçlarından dolayı yasal gelir kaynakları da örgüte bu konuda önemli katkılarda bulunmaktadır.

1.5.1.1. Ticari Faaliyetler

Terör örgütüyle görünüşte herhangi bir bağlantısı bulunmayan şahıslar adına kurulan şirketler üzerinden elde edilen gelirler terörün adeta destekleyicisi olmaktadır. Ayrıca bu şirketlerin faaliyet alanları da terör örgütüne lojistik destek sağlayacak türden alanlardır. Örgütlerin kullanabileceği malları temin etmek , taşımak veya uyuşturucu ticaretinde kullanmak üzere nakliye firmalarının kurulması; terör örgütü üyelerinin ülke dışına legal veya illegal yollardan kolay bir şekilde çıkarılması için seyahat acenteleri kurulması da buna örnek verilebilir (Terörün Finansmanına Yönelik Şüpheli İşlemlerin Bildirimi Genel Tebliği). Genelde örgütlerin bu tür işletmeleri, yurtiçinde deşifre olma riski taşıdığı için; başta Almanya olmak üzere bütün Avrupa ülkelerinde açıldıkları gözlenmektedir (Alkan, 2007: 135). Bu açıdan tüm yükümlülerin, İşletme müşterilerinin kimler olduğu konusunda bilgi sahibi olması veya şüpheli bir durum görmesi halinde yetkili kurum veya kuruluşlara bildirimde bulunması gerekmektedir.

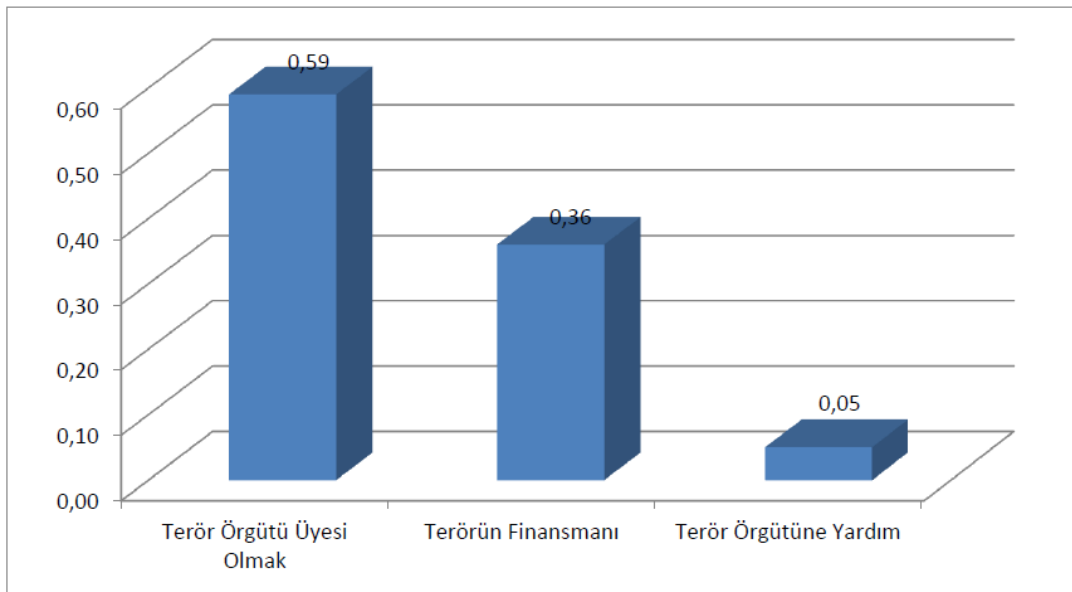
Tablo 1: Suç Duyurusunda Bulunulan Kişi Sayısı (2009-2012)

Yıl	Terör Örgütü Üyesi Olmak	Terörün Finansmanı	Terör Örgütüne Yardım	Toplam
2009	2	2		4
2010	223	119	12	354
2011	-	7	7	14
2012	19	20	-	39
Toplam	244	148	19	411

Kaynak: Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK), Faaliyet Raporu, 2012: 39

Tablo 1’de de gösterildiği gibi terör örgütleriyle ilgili olarak Türkiye’de birçok olay yapılan şikâyetler ile daha belirgin hal almıştır. Yapılan bu ihbarlar, devletin ve güvenlik güçlerinin dikkatinden kaçan veya tahmin bile edemeyecekleri kişi veya grupların örgüt çıkarları doğrultusunda hareket etmelerini engelleme amacıyla yapılan asli bir vatandaşlık görevidir. Bu ihbarlar vatandaşlık görevi olduğu için hiç tereddüt etmeden yapılmalıdır. Vatandaşlar bu ihbarları yaparken gizli tanık olmayı ya da isimlerinin değiştirilmesini talep edebilirler.

Grafik 1: Analiz ve Değerlendirme Çalışmaları Sonucunda İstihbari Nitelikte Bilgilendirme Yapılan Kurumlar (2012)

Kaynak: Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK), Faaliyet Raporu, 2012: 40

1.5.1.2. Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluşlar

Terör örgütlerine yasal görünümlü gelir sağlamak için vakıf ve dernek gibi kâr amacı gütmeyen kuruluşlar oldukça sık kullanılır ve bu kuruluşlarca; bağış, aidat veya yardım adı altında elde edilen gelirler terör örgütüne veya teröristlere aktarılır (Terörün Finansmanına Yönelik Şüpheli İşlemlerin Bildirimi Genel Tebliği). Bazı kişiler çoğu zaman verdikleri paraların terör örgütlerine aktarılacağını dahi bilmemekte, kâr amacı gütmeyen kuruluşun belirttiği yasal amaç doğrultusunda parayı kullanılacağını düşünerek bağışta bulunmaktadır. Bazı kişiler ise, terör örgütüne bilerek ve isteyerek maddi gelir sağlamakta, bunu yasal bir (bağış, kermes, yardım, vb.) düzenleme altında yapmaktadır. Örneğin; bunu bir yardımlaşma derneğine bağışta bulunma görüntüsü altında gerçekleştirmekte böylece terörü dikkat çekmeden finanse edebilmektedir.

1.5.1.3. Aidat ve Bağışlar

Terör örgütlerinin diğer bir gelir kaynağı da üyelerinden aidat adı altında topladığı paralardır (Alkan, 2007: 131). Bu yapılanmalar aslen ticari amaç güden, fakat görünürde kâr amacı gütmeyen kuruluş gibi davranan yapılanmalardır. Bu başlık adı altında yapılan ödemeler yine doğrudan örgüte temin edilmekte ya da örgütün faaliyetleri için kullanılmaktadır. Aidatlar belli periyodik zamanlarda toplanarak, her üyenin aidat ödeme durumu kontrol edilmektedir (Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları, <http://www.akcakent.org/sizdengelenler/teror/05-terororgutleri.htm>). Ancak toplanan ücretlerin miktarı aidat sahibinin niteliklerine göre değişiklik gösterebilmektedir. Örneğin bir televizyon kanalı veya ulusal gazete sahiplerinin yapacağı aidat ile yerel çaplı küçük bir esnafın ya da bir işçinin yapabileceği aidat miktarı aynı olmamaktadır.

Bağış olarak yapılan ödemeler ise adından da anlaşılacağı üzere belli bir zaman dilimine tabi değildir. Yapılacak ödeme şahıs veya kurumların takdirine ya da takdiri görülen örgütün ihtiyacı olan miktara bağlıdır. Bağışın Aidattan farkı; herkes tarafından yapılabilmesi, miktarının genelde ödeyen tarafından belirlenmesi ve süreklilik arz etmemesidir.

1.5.1.4. Yan Gelirler

Günümüzde yasal gelirlerden farklı olarak; gösteri, organizasyon, toplantı ve benzeri etkinlikler düzenlenerek birtakım yan gelirler örgütler tarafından elde edilebilmektedir. Özellikle terör örgütü yandaşları, terör örgütüne destek veren görsel ve basılı yayın organlarına reklam bedeli adı altında yüksek miktar ödemeler yapmak suretiyle örgüte maddi destek sağlarlar (Terörün Finansmanına Yönelik Şüpheli İşlemlerin Bildirimi Genel Tebliği). Aynı zamanda örgüt üyeleri, bu yayın organlarının personeli olarak gösterilerek (maaş adı altında her ay düzenli ödemeler yaparak) maddi olarak da desteklenir. Başka bir deyişle; yazılı ve görsel basında yer alan şirketler, terör örgütüne gerekli olan reklamı yapmak ve gerekse maddi gelir sağlamak amacıyla kullanılırlar. Bu medya kuruluşları ülkelerin önde gelen medya şirketleri ya da daha az bilinen birimler olabilirler. Medya şirketleri dışında yan gelir olarak ise; şölen, sergi, konser, gösteri ve kermes gibi daha birçok resmi veya gayri resmi çeşitli etkinlikler örgütlerce düzenlenip bu etkinliklere giriş ücreti olarak da gelir elde edilebilmektedir.

1.5.2 Yasa Dışı Gelir Kaynakları

Yasadışı gelir kaynağı: yasaların dâhilinde olmayan, gelir gideri kontrol edilmeyen ya da edilemeyen kayıt dışı ekonomi olarak sayılan ve haksız kazanç sağlanan gelir kaynaklarıdır. Bu tür gelir kaynakları; haksız kazanç sağlamak amaçlı bir takım kurum, kuruluş, grup ve terör örgütlerince başvurulabilen gelir kaynaklarıdır. Bu konu üzerine bir sunum yapan ve Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı dahilinde Daire Başkanlığı görevi yapan Yalçın (2009) yaptığı bir sunumda “Yasal bir fonun terörün finansmanında kullanılması bu fonu bir anlamda yasadışı bir niteliğe dönüştürmektedir” şeklinde yaptığı açıklamada aslında terör örgütlerinin yasal olarak görünen birçok yasadışı gelir kaynağından sadece birini açıklamıştır. Bu bağlamda bakıldığında, terör örgütünün yasal gelir kaynakları olduğu gibi yasa dışı gelir kaynaklarının da bulunduğu ortaya çıkmaktadır. Bunları soygun ve gasp, haraç toplama, fidye, sahtecilik, uyuşturucu madde kaçakçılığı, yandaş devlet yardımı ve göçmen kaçakçılığı başlıkları altında kapsamlı biçimde incelenmektedir.

1.5.2.1 Soygun ve Gasp

Örgütlerin özellikle kuruluş aşamasında gelir temin etmek için kullandıkları yöntemlerden (Alkan, 2007: 130) biridir. Öneğin IŞID terör örgütünün Irak'ta yaptığı gibi. Soygun ve gasp eylemleri; bir anlamıyla birinin malını izni olmadan zorla almak yani el koymaktır. Güç sahibi otoritelerce ya da yasa dışı yapılaşmalarca kullanılan bir yöntem olan soygun ve gaspın terör ve terör örgütleriyle ilişkisi ise açıktır. Terör örgütleri örgüt isteklerini yerine getirmeyen kişileri tehdit ederek onların evlerini ve arazilerini terk etmeye zorlamakta, bu kişilere ait gayrimenkullere “ganimet mal” olarak el koyarak gelir elde etmektedir. Ayrıca banka şubeleri, kuyumcu dükkânları, döviz büroları ve benzeri mal, ganimet para getirebilecek yerler de terör örgütlerinin soygun için hedefleri arasındadır. Terör örgütleri bu gibi yerleri soyarak ve soydukları mal-ganimetleri satıp paraya çevirerek kendilerini finanse etmeye çalışırlar (Söylemiş'ten aktaran Gökbnar, 2010: 199).

Gelir elde etme yöntemlerine ek olarak terör örgütleri çeşitli büyüklüklerde çeteleşmelerle yol keserek para alma, yük veya değerli ganimet taşıyan araçları durdurma ya da toplu taşıma araçlarını basıp içindeki insanları soyarak gelir elde etmeye çalışırlar.

1.5.2.2 Haraç Toplama

Zorla para diğer adıyla haraç toplama, örgütler tarafından “koruma”, “zarar vermeme”, “tehdit” gibi yöntemlerle gerçekleştirilmektedir. Bu konuda “vergi” adı altında kişilerden zorla para toplama yoluna da başvurulmaktadır (MASAK 2009'dan aktaran Gökbnar, 2010: 198-199). İngiliz Savunma Bakanlığı'na göre İRA, tehdit ve buna benzer yöntemlerle illegal yollardan örgüte yılda 10 milyon pound (yaklaşık 15 milyon dolar) gelir sağlamaktaydı (Gürses, 2007: 37). Bu gelir sadece İRA 'ya özgü olmamakla birlikte diğer örgütlerin de bu gibi gelirler elde ettiği bilinmektedir.

ETA Örgütü, gelirlerinin önemli bir kısmını haraç toplayarak BASK Bölgesi'ndeki 20-30 büyük şirketten sağlamıştır. ETA'nın para taleplerine bu bölgede faaliyetlerini ve yatırımlarını devam ettirmek isteyen sanayi ve mali alandaki yatırımcılar nadir olarak direniş göstermektedirler (Gürses, 2007: 58). Türkiye'de de terör örgütlerinin üstünlük

sağladıkları il veya ilçelerde çeşitli adlar (devrim, mücadele, vb.) altında; iş adamı, tüccar, esnaf ve kuyumculardan düzenli olarak para topladığı zaman zaman gündeme gelmiştir (Söylemiş, 2008: 172).

1.5.2.3 Fidyeye

Fidyeye TDK'nın büyük Türkçe sözlüğünde “tutsak edilen veya rehin alınan bir kimsenin serbest bırakılması için istenen para” (<http://www.tdk.gov.tr/index.fidyeye nedir?>) olarak tanımlanmaktadır. Sözlük anlamından da anlaşılacağı gibi fidyeye, birini kaçıran onu serbest bırakmak karşılığında istenen para ya da o işin adıdır. Bu bağlamda bakıldığı zaman fidyeye amaçlı adam kaçıran faaliyetleri örgütlerin kullandığı finansman yöntemlerinden biridir. Fidyeye, genelde silahlı propaganda ile kendilerini tanıtmaya amaçlı kullanılan yöntemlerdendir. Örgüt, faaliyetlerde başarısını kanıtlandığında adam kaçırmaya gerek kalmayıp korkutma ya da tehdit yoluyla gelir temin etmeye devam edebilmektedir. (Terörün Finans Kaynakları, <http://www.masak.gov.tr/tr/content/terorun-finans-kaynaklari/72>)

1.5.2.4 Sahtecilik

Sahtecilik, kelime anlamı olarak “sahte işler yapma, düzmecilik, sahtecilik” anlamına gelir (<http://www.tdk.gov.tr/index.sahtecilik nedir?>). Terör örgütlerinin birçok yasadışı gelir kaynağı arasında sahtecilik ve dolandırıcılık da vardır. Bu tarz gelir kaynaklarında genelde örgütler sahte para basmanın yanı sıra, sahte pasaport düzenlemesinde de (Alkan, 2007: 136) uzmanlaşmışlardır. Örgütler bastıkları parayı piyasaya sürerek ellerindeki sahte parayı değiştirirler ve gelen parayla silah ve mühimmat olarak kendilerini silahlı propaganda için finanse etmeye çalışırlar. Öte yandan bir başka yöntem olarak özellikle yabancı para basarlar ve bu bastıkları yabancı paraları piyasanın belli miktar altına satarak gelir elde ederek finansman sağlamaya çalışırlar. Buna örnek olarak Türkiye'nin Hatay ilinde kaynağı belli olmayan 100 doların 3 Türk Lirasına satılması gösterilebilir (Bu şehirde 3 liraya 100 dolar alınabiliyor, 2013, <http://www.milliyet.com.tr/bu-sehirde-3-liraya-100-dolar/gundem/detay/1748146/default.htm>).

Ayrıca başta kendi mensuplarına sahte pasaport ve kimlik basımı yapan örgütler, talep halinde organize suç örgütlerine de sahte belge düzenleyerek gelir temin edebilmektedirler (Söylemiş'ten aktaran Gürbunar, 2010: 198).

Suç örgütlerinin çeşitli konularda çeşitli şekillerde sahtecilik ve dolandırıcılık yaptıkları görülmektedir. Bu şekildeki eylemlerle örgüt mensupları ya da yöneticilerinin finansman, belli mevkilerde üye, kullanıma hazır toprak ya da arazi ve birçok gelir kaynağı hedefledikleri tahmin edilmektedir.

1.5.2.5. Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı

Terörizmin en önemli gelir kaynaklarından birisi de sigaradan değerli madenlere, silahtan insana kadar uzanan bir suç sanayi olan kaçakçılık faaliyetleridir (Andor'dan aktaran Gürbunar 2010: 197). Avrupa'ya yasadışı olarak ulaşan uyuşturucu maddenin % 80'ine yakın bir miktarı Türkiye üzerinden gerçekleşmektedir. Çünkü Türkiye coğrafi konum olarak uyuşturucu madde kaçakçılığının üretildiği, taşındığı pazarlandığı altın hilal bölgesine (İran, Afganistan, Pakistan) komşu (Alkan, 2007: 139) bir ülkedir. Terör örgütleri gelir kaynaklarının neredeyse en büyük kısmını uyuşturucu madde üretimi, satışı ve nakliyesinden sağlamaktadırlar. Buradan elde ettikleri gelirlerle kendi finansmanlarını, örgütün devamlılığını sağladıkları ve ihtiyaçlarını- karşıladıkları tahmin edilmektedir.

1.5.2.6. Yandaş Devlet Yardımı

Örgütlere sağlanan diğer bir gelir kaynağı yandaş devlet yardımıdır. Bu yardımlar ülke topraklarında örgütlerin barınması ve faaliyet göstermesi için göz yumma, eğitimine katkıda bulunma, ve rakiplerini etkisiz kılabilme için bir dış politika aracı (Qurbanov, 2011: 96) olarak kullanılmaktadır. Terör örgütlerine sağlanan maddi yardımlar özellikle terör örgütüne yakın olan vakıf ve derneklere para ya da çeşitli yardımlarda bulunulması şeklinde gerçekleştirilmektedir. Daha sonra bu yardımlar doğrudan söz konusu kuruluşlarca terör örgütünün yandaş bulmasına, reklamının yapılmasına, toplumda sempati kazanmasına yardımcı olacak şekilde kullanılmaktadır (Terörün Finansmanına Yönelik Şüpheli İşlemlerin Bildirimi Genel Tebliği). Terör örgütlerine yandaş devlet yardımında en somut örneklerden biri de Libya'da görülmüştür. Fransız kolluk kuvvetleri, Libya'dan yola

çıkan 150 ton silah yüklü bir gemiyi 1987 yılında İRA'ya ulaştırılmak üzereyken yakalamıştır (Gürses'den aktaran Gökbnar, 2010: 196).

Bir ülkenin terör örgütü kendi sorunlarıyla yüzleşerek işlerini tam olarak çözemez, birçok konuda temkinli hareket eder ve varlığını devam ettirebilmek için ancak başka bir devletin sağlayacağı maddi yardımlara ihtiyaç duyar. Çünkü bir örgüt (genelde) sadece yasal gelirler ya da kaçakçılık gibi yollardan örgütü başarılı bir şekilde yönetemez. Bu, büyük ölçüde dış desteğe bağlıdır. Hatırlatmak gerekirse 2007 yılında T.C. Genelkurmay Başkanlığı'nın nezdinde yapılan operasyonda ele geçirilen ve menşei belli olan 8015 mayından % 60.6'sı İtalya'ya ait olduğu (İtalyan VS 50 mayını) (ayrıca bir ücret karşılığında veya destek maksadıyla verip vermediği bilinmemekle beraber) yapılan araştırmalar sonucu ortaya çıkmıştır (İşte PKK'nın silahlarının listesi, 2007, <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/6922630.asp>). 2007 yılında yapılan bir operasyonda ele geçirilen silahların tespit edilenlerin ülkelere göre adetleri, yüzde oranları ve türleri de (Bkz Ek 1).

1.5.2.7. Göçmen Kaçakçılığı

Göçmen kaçakçılığı ile maddi destek bulan terör örgütleri, gelir elde etmenin yanında eleman (örgüt üyesi, sempatizan, provokatör vs.) temin etme sorununu da bir ölçüde çözmektedir. Terör örgütleri ayrıca buldukları ülke dışında yasadışı göç organizasyonları ile işbirliği yapmakta ve göçmen kaçakçılığını gerçekleştiren çetelerin gelirlerinden pay almaktadır (Söylemiş ve MASAK 2009'dan aktaran Gürbnar, 2010: 198).

Göçmen kaçakçılığı başlığı altında çocuk, kadın veya insan ticareti, organ kaçakçılığı gibi birçok yasa dışı eylemi gelir elde etme maksadıyla bünyesinde barındırmaktadır (Göçmen Kaçakçılığı Ve İnsan Ticaretiyle Mücadele Araştırması Projesi, <http://www.arem.gov.tr/Arem/defaultarem.aspx?icerik=42>).

İKİNCİ BÖLÜM

2. AVRUPA'DA TERÖRİZM

Avrupa kıtasında örgütlü terör eylemlerinin artışa geçmesi 1960'lı yıllarda ortaya çıkmış, 1970'li yıllardan itibaren de gelişmiştir. Bu gelişme süreciyle birlikte gelişmekte olan bazı ülkeler konuyu siyasi gündemlerine almaya başlamıştır. Ancak bu gündeme alma mücadelesi geç atılmış bir adımdır. Bunun gerçekliği sonraki yıllarda anlaşılacaktır. Çünkü Birliğin yıllar geçtikçe genişlemesi ve Ortak Pazar'a geçişiyle terör eylemleri açısından Avrupa coğrafyası cazip bir alan haline gelmiştir (Kedikli, 2006: 54). İdeolojik ve ayrılıkçı terör eylemlerinin çeşitli ülkelerde boy göstermesi, Avrupa ülkelerinin bir kısmında terörle mücadele etme amacıyla yapılan çalışmaların gelişmesine neden olmuştur (Yonah ve Dennis'den aktaran Kedikli, 2006: 55). Sovyetler Birliği, Soğuk Savaş yıllarında Moskova merkezli faaliyetleriyle (örgüt, grup, vs.) ideolojilerini, Avrupa ve Balkanlarda yaygınlaştırmaya çalışmış ve Avrupa ülkelerindeki devrimci sosyalist terör gruplarına da destek vermiştir. Bu destek konusunda sonuç bölümünde ayrıca öneri ve bilgi verilecektir.

Avrupa'da farklı terör eylemleri 19.yüzyıldan sonra farkındalık yaratmıştır. Son 25 yılda gerçekleştirilen olaylar Avrupa'da İslamofobi (İslam korkusu)yi açığa çıkarmıştır. Bunun nedeni meydana gelen terör eylemlerinin ağırlıklı olarak İslami örgütlerce yapılması veya İslami örgütlere mal edilmesidir.

Avrupa'daki 5 büyük terör örgütünün (Gladio, İRA ETA, RAF, BR) ve Amerika kıtasındaki Kolombiya Devrimci Silahlı Güçlerinin yaptıkları eylemler aslında İslamofobi'nin eylemlerinin yanında kat be kat fazladır.

Terör eylemleri -bilindiği üzere- mevcut düzeni yıkmak veya kısmen değiştirmek için belli bir ideoloji-eylemci-maddi destek üçgeni doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Bu eylemler bazen sağ kesim adıyla adlandırılan örgütler bazen de sol kesim olarak adlandırılan örgütlerce yapılmaktadır.

Terörist faaliyetleri belirli bir ideolojiye göre şekil almakta ve düzenlenmektedir. İslami terör örgütlerinin sadece kendi ülkelerinde saldırı düzenleme gibi bir kuralı yoktur, Avrupa'da ve diğer kıtalarda da saldırılar düzenleyebilmektedir. Düzenlenen bu saldırıların, İslam'a karşı olan hareketlere yönelik yapıldığı belirtilmektedir

Ancak şu da söylenebilir ki; Müslüman ülkeler kendi aralarında terör tanımlaması ve yardımlaşması az yapmaktadırlar. Bir Müslüman ülke başka bir (Müslüman olan veya olmayan) ülke tarafından bombalandığında (İsrail'in Filistin'e her yıl saldırması gibi) hiçbir İslam ülkesi buna engel olmaya çalışmamaktadır.

Avrupa'da terör konusunda yardımlaşma geleneği bulunmaktadır. Hatta uluslararası hacker grubu olan Anonymous 2013 yılında İngiltere'de ikamet eden Müslümanlara karşı yapılan eylemleri gerçekleştiren aşırı sağcı grubun üyelerinin kişisel bilgilerini açıklayarak çeşitli uyarılarda bulunmuştur (İslam karşıtlarına uyarı! Budalalığınıza izin vermeyeceğiz! 2013, http://www.medyafaresi.com/haber/Islam-karsitlarina-uyari-Budalaliginiza-izin-vermeyecegiz_108705.html).

Avrupa Birliği önceki yıllarda yaptığı (1992 Maastricht Antlaşması, 1997 Amsterdam Antlaşması, 1999 Tampere Zirve Kararları, v.b.) anlaşmalar ile terör eylemlerini bitirmeyi amaçlamıştır. Çünkü bir ülkenin veya bölgenin kalkınmasında en önemli engellerden biri olarak "Terör"ü görmektedir. Bu amaçla 2001 yılında AB Konseyi Terörizmle Mücadeleye İlişkin Özel Önlemlerin Uygulanmasına Dair Ortak Tutum Kararı (2001: 4) bir rapor hazırlanarak on üç adet terör örgütü belirlenmiştir. Bunlar:

- Continuity Irish Republican Army (CIRA)
- Euskadi Ta Askatasuna/Tierra Vasca y Libertad/Basque Fatherland and Liberty (E.T.A.) (The following organisations are part of the terrorist group E.T.A.: K.a.s., Xaki; Ekin, Jarrai-Haika-Segi, Gestoraspro-amnistía.)
- Grupos de Resistencia Antifascista Primero de Octubre/Antifascist Resistance Groups First of October (G.R.A.P.O.)
- Hamas-Izz al-Din al-Qassem (terrorist wing of Hamas)
- Loyalist Volunteer Force (LVF)
- Orange Volunteers (OV)
- Palestinian Islamic Jihad (PIJ)
- Real IRA
- Red Hand Defenders (RHD)
- Revolutionary Nuclei/Epanastatiki Pirines
- Revolutionary Organisation 17 November/Dekati Evdomi Noemvri
- Revolutionary Popular Struggle/Epanastatikos Laikos Agonas (ELA)
- Ulster Defence Association/Ulster Freedom Fighters (UDA/UFF)

Terör sorunu kolayca çözüme kavuşturabilecek bir durum değildir. Ancak bu sorunu çözmekle görevli kişiler hukuk ve demokrasi içinde çare aramalıdır. Bu nedenle, siyasal bir olgu olsa da, terörizme karşı mücadelenin demokratik bir düzen içerisinde hukuki yöntemlerle yürütülmesi gerekmektedir. Geçilen mücadele dönemlerinde birçok ülke (Afganistan, Türkiye, İspanya, vs.) terörü savaş eylemi ile yok etmeye çalışmıştır. Fakat bir sonuç elde edilememiştir. Çünkü “hukukun üstünlüğü” ve “insan hakları” gibi evrensel ilkelere uzaklaşılması durumunda yapılan yanlış uygulamalar, terör örgütlerinin saldırı alanlarını genişleterek, uzun vadede terörizmle mücadeleyi olumsuz yönde etkilemektedir. Bu bağlamda AB, terörizmle mücadele stratejisinin temelini hukuk devleti ve insan haklarına saygı ilkelerini yerleştirmelidir (Tangör ve Laçiner, 2012: 87).

2.1. Kronolojik Bir Döküm

Terör denildiğinde akıllara, son zamanlarda İslami terör örgütleri ve bu durumla bağlantılı olarak İslamofobi (İslam korkusu) gelmektedir. Bunun nedeni Avrupa’da ya da Amerika Birleşik Devletleri gibi büyük ülkelerde yapılan terör eylemlerinin İslami terör örgütlerince düzenlenmesidir. Tarih boyunca Avrupa ve diğer ülkelerde olayları ve gelişmeleri ayrıntılı bir biçimde incelemek, terör örgütlerini mercek altına almak; terörün etkilerini, sebeplerini, amaçlarını ve hangi din mensuplarınca yapıldığının anlaşılmasını sağlayacaktır.

Terör eylemleri daha önceki konulardan da hatırlanacağı üzere ilk defa Roma İmparatorluğu’na karşı İsraililerce Kudüs’te (Bassiouni, 2001: 44) yapılmıştır. Avrupa’da ise terör eylemleri 8. yüzyıl öncesine İngiltere ile İrlanda arasındaki çatışmalara dayanmaktadır (Keçeci, 2012: 6). “Terör örgütü” sözü ise ilk kez 1916’da İngiltere-İrlanda arasındaki mücadelelerde kullanıldı.

Terör örgütü kavramı Avrupa’da ilk kez 1920’li yıllarda İngiltere sömürülerinden kurtulup İrlanda Devleti’nin bağımsızlığı için günümüze dek mücadele eden İRA terör örgütünün kurulması ile başlamıştır. İRA adlı terör örgütü dinsel ve etnik milliyetçilik anlayışıyla (Kalem, 2011: 61) mücadelelerini sürdürmüştür. Bu da, İngiltere ve İrlanda’nın çoğunluğuna göre dini Hıristiyanlık olduğundan Avrupa’daki terör eylemlerinin ilk olarak

İslami bir terör eylemi olmadığını ve İslamiyet'le bir bağlantısının bulunmadığını göstermektedir.

Avrupa'daki terör örgütlerine bakıldığında; 95 yaşında ve hâlâ yaşayan İRA terör örgütünden sonra en yaşlı örgüt, Anti Komünizm inancıyla bir takım (12.02.2009 tarihli Utsam raporu, 4) ülkeler tarafından kurulmuş olan ve mücadelesini Varşova Paktına karşı sürdüren 62 yaşındaki Gladio terör örgütüdür. Örgütün birçok ülkede hücreleri olduğu ve bu hücrelerle o ülkelerde oluşabilecek Komünizm hareketini engellemeye çalıştığı bilinen diğer bir gerçektir. Yaşanan bu olaylar, örgütün faaliyetlerinin günümüzde de varlığını sürdürdüğünün göstergesidir.

Gladio, belki de Avrupa'daki terör örgütleri arasında kuruluşu, çalışma prensibi, faaliyet biçimleri bakımından en profesyoneli ve en kapsamlı silah, mühimmat, maddi ve personel gücüne sahip terör örgütüdür. Örgüte başta ABD, İngiltere olmak üzere birçok ülkenin desteği olduğundan örgütte bulunan profesyonelliğin yine bu ülkelerin istihbarat örgütlerince verilen eğitimler, bilgiler sonrasında oluşması en doğal sonuçtur. Gladio'nun 2. Dünya Savaşı'ndan sonra kurulduğunu ve başlangıçta terörist eylem amacı taşımadığını ancak sonraki yıllarda terörist bir örgüt halini aldığı unutulmamalıdır.

Gladio terör örgütünden sonra Avrupa'da en yaşlı terör örgütü BR (Brigate Rosse)'dir. BR İtalya'da kurulan ve Marksist-Leninist İdeolojiye sahip (Eylül 2009 sayılı ATAUM e-bülteni, 2009: 2) olmakla birlikte 14000 civarı eylem yaptığı düşünülen ve günümüzde de halen faaliyetlerine devam eden terör örgütüdür.

Avrupa'daki terör örgütleri arasında İspanya'da kurulan ve günümüzde 52 (kuruluş aşamaları ile 59) yıllık bir geçmişi olan, Marksist Leninist ideolojiye sahip ve 2011 yılında eylemlerine son verdiğini açıklayan ETA (Euskadi Ta Alkatasuna) (ETA silah bıraktı, 2011, <http://www.hurriyet.com.tr/planet/19041627.asp>) terör örgütü ile Almanya'da bulunan ve yine aynı ideolojiye sahip 33 yıllık ömrü olup, 1998 yılında eylemlerini durduran ve örgütü lağveden RAF (Rote Armee Fraktion) terör örgütüdür (Demirel, 2004: 189).

2.2. Avrupa'daki Terör Örgütleri

Terör, dünyada birçok bölge, ülke ve kıtada olduğu gibi Avrupa kıtasında da sık rastlanılan bir örgütlenmedir. Bu nedenle Avrupa'da terörizmle mücadele, geçmişte ve günümüzde AB'nin yanı sıra eyleme maruz kalan ülkelerin de terörle mücadele sorununun çözümü konusunda büyük öneme sahip olmaktadır. Terör ile mücadele eden ülkeler yasal, idari, ekonomik ve politik unsurları barındıran özel önlemler almışlardır (Ovalı, 2006: 82). Alınan bu önlemlerin amacı, başta kendi içindeki terör örgütleri olmak üzere ülkelere ve müttefiklerine zarar veren tüm oluşumları etkisiz hale getirmektir.

Doğu'ya göre çok daha gelişmiş Avrupa ülkeleri terör sorununa yine de kalıcı bir çözüm bulamamışlardır. Aslında bunun nedeni, ülkeden ülkeye farklı amaçlar taşıyan örgütleri barındırmalarıdır. Bu yüzden ileri ülkelerin diğer ülkeler ile birlikte hareketleri de tercih edilen bir terör ile mücadele biçimidir. Ancak bu yöntem sadece gerek duyulduğunda başvurulacak bir yöntem olmaktadır.

Terör örgütleri buldukları ülkelerde çoğunlukla özerklik, ayrı bir yönetim, yasama, yürütme, yargı istediği ya da ülkenin yönetim biçiminin değişimi amaçlı hareket etmektedir. Örneğin GLADİO (İtalya) adlı örgüt, gizli servislerin desteği ile belli bazı ülkelerin diğer ülkelere verebilecekleri zararı önleme amaçlı kurulmuşken (Secret Warfare: Operation Gladio and NATO's Stay-Behind Armies, 2012, <http://www.globalresearch.ca/secret-warfare-operation-gladio-and-natos-stay-behind-armies/5303061>), ETA (İspanya) terör örgütü ise bir bölgenin bağımsızlığı, özerkliği için savaşma amaçlı kurulan (Özçer'den aktaran Şimşek, 2009) bir örgüttür. Bu bakımdan terör örgütleri farklı ülkelerde farklı amaçlar gütmeye eğilimindedir. Eğilimin akabinde örgütlerin mücadele amaçlarıyla yaptırımları arasında bir tutarlılık görülmemektedir. Örneğin iki farklı ülkede kurulan terör örgütlerine yapılacak yaptırımlardan ETA'ya uygulanabilecek örgüt mensuplarının infazının yaptırımını Gladio örgütüne uygulanamayabilecektir.

Avrupa ülkeleri arasındaki yardımlaşmanın en önemli parçası tecrübe olarak da düşünülebilir. Terör örgütleri ile mücadele konusunda yaptırım veya uzlaşma tecrübesi olmayan ülkeler genellikle terörle mücadele stratejisi için bu konuda başarılı ülkelere yardım istemektedirler. Örneğin terör örgütleri konusunda pek de tecrübesi olmayan Lihtenştayn'dan örgüt konusunda bir deneyim (yaklaşık 1968 yılından bu yana) kazanmış

olan İspanya'nın yardım aldığı hiç gündeme gelmemekle birlikte, olması çok düşük belki de imkânsız olan bir seçenektir. Ancak Gladio örgütü hakkında bu durum tam tersinedir.

Genellikle belli bir mücadele döneminden sonra ülkelerin iç sorunu halini alan örgütlerin etkisiz hale getirilmesi ya da uzlaşılması kaçınılmaz bir sonudur. Bu bakımdan bir ülke kendi içerisindeki örgüt ile mücadelesi konusunda fiili olarak başka ülkelerde yapılan mücadeleleri ayrıntılarıyla (hiçbir ayrıntıyı atlamamak koşuluyla) incelemeli, davranış ve diğer tutumlarını iyi irdelemelidir.

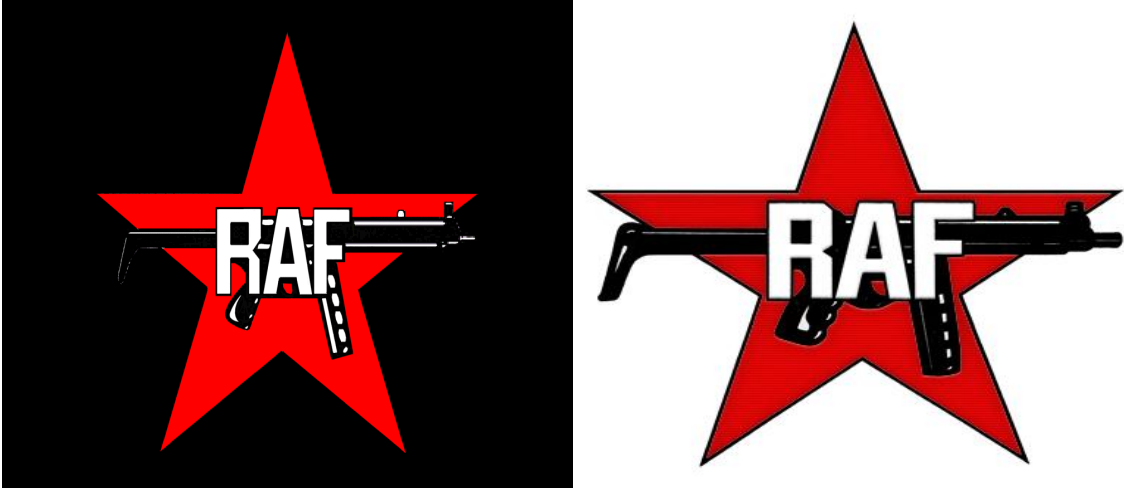
Bir ülke kendi içerisindeki terör örgütleri ile mücadele konusunda, elbette dış ülkelerdeki terör örgütlerinin o ülkelerde bulunan üye ve işbirlikçilerine yapılacak müdahale gibi konularda destek alma gereği duyabilir. Ancak destek alma bununla da kalmamalı bu konularda yardımını ve daha önce yaşamış olup veya halen örgüt sorununu yaşayan ülkelerdeki yaptırımlar sonucu gelinen noktanın ne olduğu bir sebep-sonuç ilişkisi çerçevesine oturtulmalıdır.

Avrupa'daki terör örgütlerinde karşılaşılan bu durum, ulusal çevrelerce de bilinen (ya da kabul edilen) terör örgütlerinin analizinin daha doğru olmasını sağlayacaktır. Bu bakımdan Avrupa'daki terör örgütlerinin yaptığı eylemler ile dünyada ses getirebilecek ya da getirmiş olan terör örgütlerinin analizi daha kolay olacaktır.

2.2.1. RAF (Rote Armee Fraktion)

RAF (Kızıl Ordu Fraksiyonu ya da Rote Armee Fraktion) 1968 yılında Almanya'da kurulan ve adını iki süper marketi yakarak duyuran örgüt, kendini 1998 yılında lağvettiğini (Demirel, 2004: 189) açıklamıştır. Örgütün kuruluşu yukarıda anlatıldığı gibi 1968 yılı olarak kabul edilse de örgütün (1967-1970, <http://www.rafinfo.de/zeit/zeit67.php>) eylem yapmaya başladığı tarih; 1967 olarak kabul edilmekte ve 1967 yılından itibaren yaptıkları eylemleri de tek tek belirtmektedirler. 1967'lerde yaptıkları çağrılar ile saflarına yeni üyeler katarak 1970 yılından itibaren bir örgüt halinde hareket etmişlerdir. Örgüt, 1968 ve 1980'lerde gerçekleştirdiği birçok eylemle adını duyurmuş 30'dan fazla siyasi cinayeti üstlenmiştir (Örnek, 2009:2).

Şekil 1: RAF Örgütünün 2 Farklı Amblemi

Kaynak: Archiv, <http://www.rafinfo.de/archiv/logo.php>

RAF örgütü kuruluşu görüş bakımından Marksist-Leninist ideolojisini benimseyip devrimin yerleşmesine yardımcı olarak, terörizm yoluyla batı kapitalizmini yok etmeyi hedeflemiştir (Demirel, 2004: 190). Örgüt birkaç üniversite öğrencisi tarafından kurulmuştur. Kurulduğu tarihten itibaren 20 Nisan 1998 tarihinde (internet sitesinden yaptığı açıklamayla) kendini feshedene kadar bombalama, gasp, alı koyma gibi birçok eylemde bulunmuştur (Çataklı, 2013: 7). Kurucuları RAF'ı kurduklarında en temel amaçlarının “Kapitalist sistemi yıkmak veya bu sistemi halkın demokrasisi sistemi ile değiştirmek” olarak belirtmişler. Bu amaç doğrultusunda, kuruluş esnasında Küba, Vietnam, Nikaragua, Angola ve Mozambik ülkeleri ve bu ülkelerdeki siyasi rejimler referans alınarak örgüt Almanya'ya uyarlanmıştır. Örgütte 98 üye olduğu tespit edilmiş olup başlıca çalışma alanı (merkezi olarak) Federal Almanya'ydı (Concepts of Terrorism Analysis Of The Rise 2008: 126).

RAF örgütüne mensup bir kişiye sorulan “RAF'ın nihai hedefi neydi?” sorusuna 30.05.2003 tarihinde internet üzerinden verilen cevap:

Bugüne kadar bize siteden yöneltilen sorular arasında en anlamlı olan soru budur. Örgütte benim ideolojim-görüşüm belli değildi, düşünüyorum ve hâlâ ne olduğunu bilmiyorum. Tabi ki bu benim görüşümdür, örgüte daha önceki yıllarda üye olmuş kişilerin düşünce ve görüşleri hakkında bir şey söyleyemem.

Biz örgüt içerisinde çok farklı bir “Ütopya” düşünüyorduk, bu düşüncelerimiz çok karmaşık ve bazen belirsiz oldu. Ancak temelde bu düşünceler kapitalist devleti ve ona yardım eden herkesi yıkmak ve yerine Marksist devrimciler olarak bu düzeni değiştirmek amaçlanmıştır.

“Avant-garde” ya da “elit” tanımı daha büyük bir grubun üst kısmında küçük bir grup anlamına gelir. RAF bir proletaryanın düşünme biçimi ve kuruluşudur asla bir kitle hareketinin öncüsü değildir. Bir Marksist düşüncedeki elit grubun kurduğu bir örgüttür. Ama asla kitle hareketi değildir.

Terörizm birçok kişi tarafından başarılı olmayan bir yol olarak bilinmektedir ama bu yanlıştır. Terörizm başarılı olduğu zamanlarda insanların çoğu tarafından desteklendiği zamanlarda kampanyanın bir parçası olmuş ve başarı elde etmiştir. Bunlara bir örnek ise terörist grup olarak görülen IRGUN örgütü İsrail’in bağımsızlığının elde edilmesinde en önemli rol oynamıştır. Bir diğer örnek ise 1920’lerde İRA örgütünün neredeyse İrlanda’nın tamamına özgürlüğü getirmiştir.

(Was war das Endziel der RAF?, 2003, http://www.rafinfo.de/faq/ideologie/was_war_das_endziel_der_raf.206.php)

RAF terör örgütünün tanınmış isimlerinden bir tanesi Christian Klar’dır. Christian Klar birçok eylemin ve cinayetin sanığı olarak, 1992’de, toplamda beş kez yargılandığı mahkemede, ömür boyu hapse mahkûm edildi (Demirel, 2004: 190). Daha sonra 19 Aralık 2008 günü Klar, 26 yıl tutuklu bulunduğu cezaevinden tahliye edilmiştir(Christian Klar serbest bırakıldı, 2008, <http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/469641.asp>).

Almanya’nın terör ile mücadelede önemli adımlar atmasının sebeplerinden biri olduğu söylenebilir: 2008 yılında serbest kalan Klar, dönemin (2003 yılı) Almanya Cumhurbaşkanı Johannes Rau’a af dilekçesini sunar ama bu dilekçesi sonuçsuz kalır. Klar, yaptıklarından ötürü suçluluğunu kısmen kabul etse de pişman olmadığını vurgulamıştı. Klar bu dilekçeden 4 yıl sonra tekrar, bu sefer Almanya Cumhurbaşkanı Horst Köhler’e sunduğu af dilekçesiyle, serbest kalmayı istemiş yine başarılı olamamıştır. Dönemin Almanya Cumhurbaşkanı Horst Köhler’in vermiş olduğu karar öncesi en dikkat çekici nokta ise, RAF’ın eylemleri ve cinayetleri sonucu hayatlarını kaybetmiş insanların eşleriyle, akrabalarıyla, tanıdıklarıyla ve arkadaşlarıyla bu konuyu konuşması ve onlara danışmasıdır (Çataklı, 2013: 7). Buradan da ortaya çıktığı gibi bir ülkenin Cumhurbaşkanı’nın bir karar vermek için terör mağdurları ile istişare yapması çözümün en önemli parçasıdır.

Görüldüğü üzere bir terör sorunu çözülmeye çalışılırken adaletli davranılması adına günümüzde 82 milyon nüfusu olduğu düşünülen Almanya’nın Cumhurbaşkanı terör zanlısı hakkında bir karar vermeden kazazedeler ile istişarede bulunmaktadır.

RAF’ın yaptığı eylemler incelendiğin de sayıca (Bkz. Ek 2 ve Ek 3) oldukça fazla eylemde adı geçen ve Almanya’nın 1970’lerde kurulan bir terör örgütü ile mücadelesi 20 Nisan 1998 tarihine yayınlanan bildiri (RAF-Auflösungserklärung, 1998, <http://www.>

rafinfo.de/archiv/raf/raf-20-4-98.php) ile örgütün dağılmasına kadar sürmüştür. Bu denli büyük bir örgüt ve bir o kadar yaptığı kışkırtmalar ile bir ülkenin canını yakmış ama (31 yıl eylem yaparak) 28 yıl sonra son bulmuş ve o tarihten günümüze (2014 yılına) dek bu terör örgütünün yapmış olduğu (kayıtlara geçen) herhangi bir eylem bulunmamaktadır.

Tablo 2: RAF Örgütünün Kısa Künyesi

İdeolojisi	Marksist-Leninist
Adı	Rote Armee Fraktion
Kısa adı	RAF
Türkçe adı	Kızıl Ordu Fraksiyonu
Kuruluş	1970 (eylemleri 1967'de başlamıştır)
Dağılışı	20 Nisan 1998
Yaşı	28 (eylem yaşı 31)
Tespit edilen üye Sayısı	98
Örgütten açıklanan üye sayısı	33 (kendi sitesinden biyografilerini açıkladığı üye sayısı)
Eylem yaptığı yerler	Merkezi olarak Federal Almanya olmak üzere Hollanda, İsviçre, Fransa gibi komşu ülkelerde (ve 1977 yılında Lufthansa Uçağını Magiduşu'ya kaçırma) eylemleri olmuştur
Kabul ettiği eylem sayısı	35
Yaptığı iddia edilen eylem sayısı	15

Kaynak: Çataklı, ve diğerleri,2003-2004:2-190, <http://www.rafinfo.de/>

Almanya'nın terör örgütü her ne kadar eylem yapsa, onlarca vatandaşı öldürse, üyelerine üye katsa dahi Almanya'yı dünya basınında kötü duruma, güvensiz duruma düşürse dahi her ne olduysa 1998 yılında kendi kendini kapatmıştır. Ayrıca başka bir örgüt adı altında (2014 yılına kadar) tekrar oluşumda bulunmamıştır. Bu bilgilerden yola çıkılarak örgütü destekleyenlerin birden bire desteğini çekmesi veya bu desteğini başka bir örgüte sağlaması düşünülebilir. Sonrasında hangi güçlerin destek olduğu, niçin kestiği, kime devam ettiği, meblağın ne kadar olduğu araştırılabilir.

Alman hükümeti ile RAF örgütü konuşmama, maddi destek ve çıkar sağlama, dokunulmazlık, hayat boyu garanti gibi konularda anlaşarak örgütü sonlandırmış olabilirler.

2.2.2. ETA (Euskadi Ta Alkatasuna)

İspanya’da 1939 yılında sona ermiş olan bir iç savaştan lider olarak çıkan Franco, hüküm sürdürebilmek amacıyla; savaş boyunca düşman cephesinde olan Basklıları baskı altına alabilmek için Komünizm ve Ateizm’e ek olarak Bölgeciliğe karşı da büyük bir mücadele hatta ve hatta savaş başlatmıştır. Bu mücadeleyle; (iç savaş sonrası) bölgesel diller (Baskça da dâhil) yasaklanmış (Zubieta, 2010: 237) ve bölgesel liderler idam cezası almış veya sürgün edilmiştir. Yasaklanmasıyla başlayan dil sorunu sonraki yıllarda bazı ülkelerde de uygulanmış olsa da fayda sağlamamıştır. Diktatörlük rejimi ile günden güne artarak devam eden baskılar, Bask Ülkesine getirilen dil yasağı ve vergi yükümlülüğü, bölgedeki karışıklık ve düzensizliklerin başlangıcını oluşturmaktadır (Şimşek, 2009).

Şekil 2: ETA, Terör Örgütünün 2 Farklı Amblemi

Kaynak: Basque Fatherland and Liberty (ETA), [http://vkb.isvg.org/Wiki/Groups/Basque_Fatherland_and_Liberty_\(ETA\)](http://vkb.isvg.org/Wiki/Groups/Basque_Fatherland_and_Liberty_(ETA))

ETA'nın amblemleri ve anlatılmak istenenler: Sağ taraftaki resimde en alt kısımda "bietan jarrai" olarak yazılan Baskçadan Türkçeye çevrildiğinde "tutmak" anlamında ve sol taraftaki resimde iki daire arasında yazan "Euskadi Ta Alkatasuna" kelimesi Türkçeye "Bask Vatanı ve Özgürlük" olarak çevrilebilmektedir. Ayrıca sol taraftaki resimde mavi zemin üzerinde yılan, siyaseti; balta ise silahlı mücadeleyi temsil etmektedir. Bu simgelerden "Bask vatanı ve özgürlüğü için siyasi ve silahlı mücadele yapılacaktır." ifadesi çıkarılabilir.

Batı Avrupa'nın en eski ve tehlikeli terör örgütü olan ETA genelde Marksist-Leninist ideolojiye sahip olmalarına rağmen, başlıca hareket Bask milliyetçiliğidir (Demirel, 2004: 237). İspanya'yı terk eden bir grup Basklı öğrenci 1952 yılında Fransa'nın Bask bölgesinde "EKIN" adı ile bir dergi çıkararak örgütlenmeye başlamışlar (Yavuz, 2013:1-3). Ayrıca bu öğrencilerden bir kısmı daha sonra ETA'nın kuruculuğunu üstlenenler arasında yer almıştır. EKIN, 1956'da PNV'nin gençlik kolu EGI (Bask Gençliği) ile birleşme kararı almıştır. Bu birleşmeden sonra Franco rejimine karşı söylemlerini arttıran EKIN-EGI, Bask Ülkesi (Euskadi)'nin kurtuluşu için yönetime baskı uygulamak amacıyla silahlı eylem tarzını benimsememişse de sonra silahlı mücadelenin zorunlu olduğunu savunarak PNV'yi de eleştirmeye başlamıştır (Okur, 2010).

ETA, askeri olarak Güney Yemen, Cezayir, Libya, Lübnan ve Nikaragua gibi ülkelerden eğitim desteği almıştır. Ayrıca İrlanda'da İRA, İtalya'da Kızıl Tugaylar ve Filistinli gruplar ile yakın ilişki içerisinde olmuştur. ETA teröristlerinin 2004 yılında (DHKP/C ETA ortaklığı, 2004, <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=214967>) yapılan bir operasyonla DHKP/C örgütü ile iş birliği içerisinde olduğu da tespit edilmiştir. 1968 yılından beri sürdürdüğü silahlı mücadelede 800'den fazla kişinin ölümünden sorumlu tutulan ETA, AB tarafından 28 Aralık 2001 tarihinde kabul edilen "Ortak Terör Örgütleri Listesi"nde yer almaktadır (Kumkale, 2009).

Bu örgütün bazen farklı örgütler ile iletişim halinde olduğu ve bazı örgütlerle de birlikte çalıştığı, destek aldığı üyelerince bildirilmiştir. ETA, çeşitli zamanlarda, bazı kaynaklarda, El Kaide terör örgütü ile ilişkisinin olmadığını beyan etmiştir. (Has ETA carried out attacks since the 9/11 attacks?, 2008, <http://www.cfr.org/separatist-terrorism/basque-fatherland-liberty-eta-spain-separatists-euskadi-ta-askatasuna/p9271#p4>).

Aslında ETA, ilk başlarda terör eylemlerine başvurmuyor, daha çok EKIN-ETA adı ile yasaklanan Bask dili ve kültürünü halka öğretmek amacı ile Bask kiliselerinde gizlice dil okulları açma çalışmaları ile ilgileniyordu (Özçer'den aktaran Şimşek, 2009). Bu dönemde bölge halkının milliyetçilik duygularını körükleyen asıl olay 1960 ve 1970'lerde yaşanan hızlı sanayileşme süreci sonrasında bölgeye yönelik göç olmuştur. Bu dönemde İspanya genelinde nüfus artışı % 9 iken Bask Ülkesinde % 25'i geçmiştir (Semiz ve Tseveenlkhaazal'den aktaran Şimşek, 2009). Sonrasında ise Bask Ülkesinde ETA'nın eleştirilmesi Franco diktatörlüğünün övülmesi ile eş değer sayılmış ve ETA mensupları birer kahraman olarak görülmüştür.

Tablo 3: ETA Örgütünün Künyesi

İdeolojisi	Marksist-Leninist
Adı	Euskadi Ta Alkatasuna
Kısa adı	ETA
Türkçe adı	Bask Vatanı ve Özgürlük
Kuruluş	1959 (1952 yılından itibaren örgütlenme başlamış ve yaklaşık 7 yıl kuruluş süresi geçirmiştir)
Dağılışı	20 Ekim 2011
Yaşı	52 (örgütlenme, kuruluş aşaması ile birlikte 59)
Tespit edilen üye Sayısı	500'e yakın (2011 yılında cezaevinde tutuklu bulunan yaklaşık üye sayısı)
Yaşattığı İnsan Kaybı	823
Eylem yaptığı yerler	İspanya ve Fransa
Çeşitli konularda destek aldığı ülkeler	Güney Yemen, Cezayir, Libya, Filistin, Lübnan ve Nikaragua
Kabul ettiği eylem sayısı	Yaptığı saldırılarda yaklaşık 850 kişinin ölümünü kabullenmiş ve bundan dolayı 2013 yılı Aralık ayında özür dilemiştir

Kaynak: (Bal, ve diğerleri, 2004-2013:190-280)

Tablo 4: ETA Terör Örgütünün Eylemlerinde Ölenlerin Sivil/Resmi Ayırımına Göre Dağılımı

SİVİL/RESMİ	ÖLÜMLER
Siviller	342
Güvenlik Güçleri	482
TOPLAM	824

Kaynak: Polis Akademisi Başkanlığı Uluslararası Terörizm ve Sınır Aşan Suçlar Araştırma Merkezi'nin, "İspanya'da Demokrasiye Geçiş Sürecinde Anti-Demokratik Uygulamalar; Gal Anti-Terör Özgürlük Örgütü" Raporu, 2009: 7

ETA ile uğraşlarında hem Fransa hem İspanya önceleri bir aşama kaydedemedi. Karşılarındaki çete, sıradan bir oluşum değildi. Yapılan birtakım tanımlama ve kabullerden sonra yargısal düzenlemeleri yapan İspanya resmi-gayri resmi olarak GAL adlı anti-terör oluşumunu meydana getirmiştir. GAL (Grupos Antiterroristas De Liberacion-Antiterrorrist Liberation Groups) olarak adlandırılan Anti-terör Özgürlük Grupları, ETA terör örgütü mensuplarına yönelik eylemler planlayan "gayri resmi" saldırı timlerini ifade etmektedir. (Polis Akademisi Başkanlığı Uluslararası Terörizm ve Sınır Aşan Suçlar Araştırma Merkezi, a.g.e., 2009: 9). Bu örgüt özellikle 1983-1987 arasında aktif olmuştur (Demirel, 2004: 244).

GAL'in üstlendiği ilk eylem, ETA sempatizanı Segundo Marey'in kaçırılması ve işkence yapıldıktan sonra serbest bırakılmasıdır. Marey'in üzerinde bulunan not bir anlamda GAL'in hedeflerini özetler içeriktedir Bu notta GAL'in hedefleri şu şekilde belirtilmiştir: (Özçer, 2006: 211).

"ETA örgütü tarafından İspanyol topraklarında gerçekleştirilen; ancak Fransa topraklarından programlanan ve yönetilen cinayet, işkence ve kaçırma olaylarındaki artışı göz önüne alarak bu duruma son vermeyi kararlaştırmış bulunuyoruz. ETA'nın her cinayetinin öcü alınacaktır.

1. Teröristler tarafından gerçekleştirilen her cinayet gereken cevabı alacaktır. Bir tek kurban dahi cevapsız bırakılmayacaktır.

2. Avrupa'daki Fransız çıkarlarına karşı saldırı düşüncesinde olduğumuzu açıklarız. Çünkü Fransız hükümeti kendi topraklarında teröristlerin serbestçe eylem yapmalarına izin verdiği için sorumludur.

3. Bir iyi niyet jesti olarak ve Fransız hükümetinin bu jesti gerektiği gibi değerlendireceği inancını taşıyarak, ETA'yla işbirliğinden dolayı örgütümüzce tutuklanmış bulunan Segunda Marey'i serbest bırakıyoruz. GAL'den haber alacaksınız"

GAL, 1983-1987 yılları arasında tespit edilen toplam 38 eylemde, 27 ETA üyesinin (sempatizanı ya da bu yönde şüpheli) ölümünden sorumludur. Ancak bu fazla uzun sürmemiş ve GAL anti terör örgütü kendisine açılan davalarla, devletin basın ve diğer kamuoyu sakinleri tarafından eleştirilerin hedefi olduğundan ötürü hükümetten gelen maddi-manevi desteğin çekilmesi ile 1987 yılında kapanmaya mahkum olmuştur (Polis Akademisi Başkanlığı Uluslararası Terörizm ve Sınır aşan Suçlar Araştırma Merkezi, a.g.e., 2009: 10).

ETA terör örgütünün yok olmasını sağlayamayan GAL, bu hedefe ulaşamamış olsa da örgüte ağır hasarlar vermiştir. GAL terör örgütünün 1987 yılında, ETA terör örgütünün ise 2011 yılında kapatılması (ETA silah bıraktı, 2011, <http://www.hurriyet.com.tr/planet/19041627.asp>) amaçlanan hedeflerle gerçekleşenlerin bir olmadığı, kurulan GAL örgütünün; ETA adlı terör örgütünü yok edemediğinin resmi göstergesidir.

2.2.3. BR (Brigate Rosse)

İtalyanca aslı Brigade Rosse olan Kızıl Tugaylar (BR olarak da kısaltılır) 1970 yılında Margherita "Mara" Cagol ve Renato Curcio tarafından kurulan solcu militan bir örgüttür. Marksist Kızıl Tugaylar örgütünün amacı; silahlı mücadele vererek devrimci şiddet yoluyla İtalya hükümetini yok ederek bir devlet kurmak ve İtalya'yı Batı Bloğu'ndan çıkarmaktı (Demirel, 2004: 186). Bu amaç doğrultusunda 1978 yılında İtalya Hıristiyan Demokrat Partisi (Democrazia Cristiana) Başkanı ve İtalya Başbakanı Aldo Moro'yu kaçıırıp öldürdüler (Hard ve Negri'den çeviren Yıldırım, 2004: 1).

Şekil 3: BR Terör Örgütünün 2 Amblemi

Kaynak: TRISA Handbook, 2009: 67

Şekil olarak yorumlamak gerekirse iki amblem de aynı tip olarak göze çarpmaktadır. Ancak farklı olarak yazı ve şekillerin bölgesel özelliklerden dolayı farklı amaçlar doğrultusunda disipline edilerek çizildiği yargısına varılabilmektedir. Burada yıldız şekli bu tip terör örgütlerinde özgürlük, bağımsızlık gibi serbestlik terimlerinin karşılığı olarak algılanmalı ve etrafındaki yıldızın uçlarından temas ile yıldızı içine alan daire ise özgürlük etrafında hep birlikte toplanma olarak yorumlanabilmektedir.

Kızıl Tugaylar aslında 1968 yılında örgütlenmeye ve kuruluş aşamalarına başlamıştır. 1984 yılında (BR-PCC) Kızıl Tugaylar Komünist Muharipler Partisine BR-(UCC) Kızıl Tugaylar Muharip Komünistler Birliği olmak üzere iki farklı grup haline gelmiş ve bunlardan BR-PCC kuruluşundan 3 yıl sonra bir posta arabasını soyarak adını duyurmuştur. 1989'dan Soğuk Savaş'ın bitimine kadar ömrünü zorlukla sürdürürken şu anda kurucu üyelerinden hiçbiri (tahmini olarak) yaşamamakla birlikte zayıf bir örgüt konumundadır. Bu örgüt, aktif oldukları dönemlerde yaklaşık 14.000 şiddet eyleminden sorumlu tutulmuşlardır (The Red Brigade Terrorist Group, 2007, http://www.historyofwar.org/articles/weapons_red_brigades.html).

Kızıl Tugaylar örgütü Marksist-Leninist ideolojiye sahip silahlı ve son derece tehlikeli bir örgüt olmakla birlikte burjuva ve faşist olarak adlandırdığı İtalya yönetimini yıkmayı amaçlamaktadır. Ayrıca, ABD'nin temsilcilikleri ve İtalya'daki NATO personeli

arasında korku yaratarak varlıklarına karşı çıkmaktadır (Demirel, 2004: 188). BR'nin ABD temsilciliklerini hedef alması şüphesiz Gladio ile çatışmasına sebep olacaktır.

1989 yılında Fransız ve İtalyan güvenlik güçleri tarafından, birçok örgüt üyesinin tutuklanmasıyla birlikte aktif durumdan pasif duruma (zorunlu olarak) geçmiştir. Operasyonlar sonrası üye sayısı 50'den daha aza düşmesi sebebiyle güvenlik güçlerine ölümcül saldırılarla gündemde kalmaktadır. Saldırıların hedefleri ve işleyiş tarzlarına bakıldığında örgütün ağır kayıplar verse bile davasından vazgeçmediği anlaşılmaktadır.

Örgütün Filistinlilerle önceden bazı bağlantıları varsa da, esas ilişkiye girdiği Baader-Meinhoff ve sempatizanlarıdır. İtalyan güvenlik birimleri tarafından yürütülen seri operasyonlar neticesinde örgütün faaliyetlerinin, 1980'lerin başında marjinal düzeye indirilmesi, elemanlarının organize suçlara kayarak Sicilya Mafyası ve Ndragetha içerisinde yer almasına sebebiyet vermiştir. Hali hazırda, Marksist Leninist kökenli Türk terör örgütleri ile işbirliği içerisinde olduğu ve faaliyetlerinin TREVI'nin gizli oturumlarında yakinen incelenip, değerlendirildiği İtalyan makamları tarafından ifade olunmaktadır (Avrupa Kökenli Terör Örgütleri, 2010, <http://www.ymmd.org/avrupa-kokenli-teror-orgutleri/>).

Tablo 5: BR Örgütünün Künyesi

İdeolojisi	Marksist-Leninist
Adı	Brigate Rosse
Kısa adı	BR
Türkçe adı	Kızıl Tugaylar (İtalyan Kızıl Tugayları)
Kuruluş	1970 (1968 yılından itibaren örgütlenme başlamıştır)
Dağılışı	Örgüt 2014 yılının Nisan ayı itibari ile halen aktiftir
Yaşı	44 (kısmen 46)
Tespit edilen üye Sayısı	50 (2007 yılına kadar)
Yaşattığı İnsan Kaybı	75
Eylem yaptığı yerler	İtalya
Kabul ettiği eylem sayısı	14000 eylem yaptığı tahmin edilmektedir.

Kaynak: ve diğerleri, 2003:1, http://www.historyofwar.org/articles/weapons_red_brigades.html

Türkiye’de bu örgütünün izleri, yapılan operasyonlar ile açığa çıkmıştır. Bu operasyonlardan biri şöyledir:

Toscana bölgesine düzenlenen operasyonda PKK'nın burada bulunan tatil beldesini eğitim kampı olarak kullandığı tespit edildi. Sabaha karşı yapılan operasyonda baskın anına kadar eğitimin sürdüğü belirlendi. İtalya'daki operasyon; Fransa, Almanya, Belçika ve Hollanda'yla paralel sürdürülen takibat çerçevesinde gerçekleştirildi. İtalyan resmi makamları baskınlarda 16 zanlıdan 11'inin gözaltına alındığını duyururken zanlılar arasında 4 İtalyan'ın da bulunması dikkat çekmişti. Soruşturma derinleşince olayın çok daha farklı yönlerinin olduğu su yüzüne çıktı. Soruşturmayı yürüten İtalyan makamları baskın düzenlenen eğitim kamplarının, yeniden yapılanan terör örgütü 'Kızıl Tugaylar' tarafından yönetildiği bilgisine ulaştı. Operasyon çerçevesinde halen cezaevinde bulunan zanlı örgüt lideri Andrea Orlando'nun evinde de arama yapıldı. Bulunan belgelerde PKK militanlarının, 1990'da darbe yiyen Kızıl Tugaylar'ın yeniden yapılanan kolları tarafından ülkedeki dört ayrı kampta eğitildiğini kanıtlayan bulgulara rastlandı. PKK'nın ülkedeki kamplarını örgüte üye toplamak için eğitim amacıyla kullandığı belirlendi. Kamplarda önce yeni gelen katılımcılara ideolojik eğitim veriliyor, kurs sonunda da PKK saflarında yer alma çağrısı yapılıyordu (PKK'yı Kızıl Tugaylar eğitmiş, 2010, http://www.zaman.com.tr/gundem_pkkyi-kizil-tugaylar-egitmis_960103.html).

BR'nın yapısı incelendiğinde şüphesiz en akıllıca yöntemlerinden biri de "Bir kişiyi vur, yüz kişiyi eğit!" sloganı doğrultusunda hareket etmeleridir. Slogan, örgüt için üye kazanımını amaçlamaktadır. Örgütün bir başka dikkat çekici noktası, işlediği cinayetleri, yaralama, gözdağı gibi eylemlerini yaparken kendi imzasını çekinmeden bırakmasıdır. İmzası ise bu tür eylemleri kendisinin yaptığını kısa yoldan üstlenme olan “sol ayak, diz kısmına; tek kurşun” (http://www.youtube.com/watch?v=_nZBdhBJ120) dur. Yani İtalya’da ya da İtalya üzerinden dolaylı olarak bir yerde yapılan eylemde saldırı, sol ayağa tek kurşun olarak yapılmışsa (yüzde 99 ihtimalle) bu, Kızıl Tugayların işidir.

BR örgütüne; 2001 yılının Mayıs ayı başlarında İtalya'da güvenlik güçlerince bir operasyon düzenlenmiş, 8 kişinin yakalandığı açıklanmıştır. Ancak örgüt halen aktif olduğundan her an her yerde eylem yapabilmektedir. BR'nin yaptığı düşünülen son eylemlerden biri İtalya'nın önde gelen nükleer enerji şirketi Ansaldo Nucleare'nin CEO'su Roberto Adinolfi'nin 8 Mayıs 2012 yılında Cenova'da dizinden vurulması (Kızıl Tugaylar uyanıyor mu?, 2012, <http://dunya.milliyet.com.tr/kizil-tugaylar-uyaniyor-mu-/dunya/dunyadetay/09.05.2012/1537894/default.htm>) dır. Bu eylemde şüpheli olarak BR örgütü görülmektedir. Örgütün son yaptığı uyarı ise 20 Eylül 2013 tarihlidir (Kızıl Tugaylar Lyon-Torino hızlı tren hattına karşı açıklama yayınladı, 2013, <http://tr.euronews.com/2013/09/20/kizil-tugaylar-lyon-torino-hizli-tren-hattina-karsi-aciklama-yayinladi/>). Bu uyarı Fransa'nın Lyon şehri ile İtalya'nın Torino kenti arasında

hızlı tren hattının yapımının durdurulması yönünde ikaz niteliği taşımakta olup; aksi takdirde çeşitli saldırıların olabileceği belirtilmiştir.

2.2.4. Gladio

İtalyanca kılıç anlamına gelen Gladio, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Varşova Paktı ülkelerinin Batı Avrupa ülkelerine olası saldırıları karşısında geliştirilen gizli orduların İtalya ayağının adıdır. Gladio ordularının genel adı ise “Gladio Operasyonu”dur. 1947’de Ulusal Güvenlik Yasası ile kurulan CIA’in ilk başkanı Allen Dulles’in Gladio Operasyonu’nun ilk kurucusu olduğu iddia edilmektedir. Bu konuda UTSAM’ın (12.02.2009: 9) yaptığı araştırma sonrası yayınladığı raporda:

Gladio 1948’de, NATO kurulmadan Müttefik Ülkeler arasında oluşturulan Batı Birliği’nin Gizli Komitesi (CCWU) bünyesinde geliştirilmeye başlanmıştır. 1949’da NATO kurulmuş ve CCWU, NATO ile ortak hareket etmeye başlamıştır. 1951’de tamamen NATO’ya entegre edilerek Gizli Planlama Komitesi (CPC) adı verilen bir daireye dönüştürülmüştür. CPC, Fransa’da bulunan Avrupa Müttefikler Yüksek Merkezi (SHAPE) tarafından kumanda edilen bir yapıdır. Araştırmacı Ganser’e göre, CPC’ye paralel olarak, Müttefik Gizli Komitesi (ACC) diye bir birim daha kurulmuştur. 1957’de kurulan ACC, NATO’nun Müttefikler Yüksek Avrupa Komutanı’na (SACEUR) bağlı olarak faaliyetlerini yürütmüştür. Burada adı geçen ACC adlı örgütün görevi ise, Gladio hücrelerinin (gizli yapılanmalarının) yönetmeliklerini hazırlamak ve gizli faaliyetlerini sürdürübilme gücünü yükseltmektir. Bu amaçla, İngiltere ve ABD de üsler kurulmuştur. Lüksemburg, Hollanda, Norveç, Danimarka, Almanya, Fransa, İspanya, İtalya Belçika, Yunanistan, Portekiz ve Türkiye’de de Gladio tipi yapılanmaların şebekeleşme faaliyetlerinde ACC örgütü etkili olmuştur. Stratejik planlama işini üstlenen; İngiliz MI6 ve SIS ile Amerikan CIA istihbarat örgütleri ve mali kaynak sağlayıcısının da CIA olduğu iddia edilmektedir.

şeklinde tespitlerde bulunulmuştur. Kısaca Gladio adlı örgüte yardım eden, kuran gizli servisler, ülkeler, ortak amaçları doğrultusunda birbirleriyle çok başarılı bir şekilde koordine olmuşlar, eylemlerini fütursuzca gerçekleştirmişlerdir.

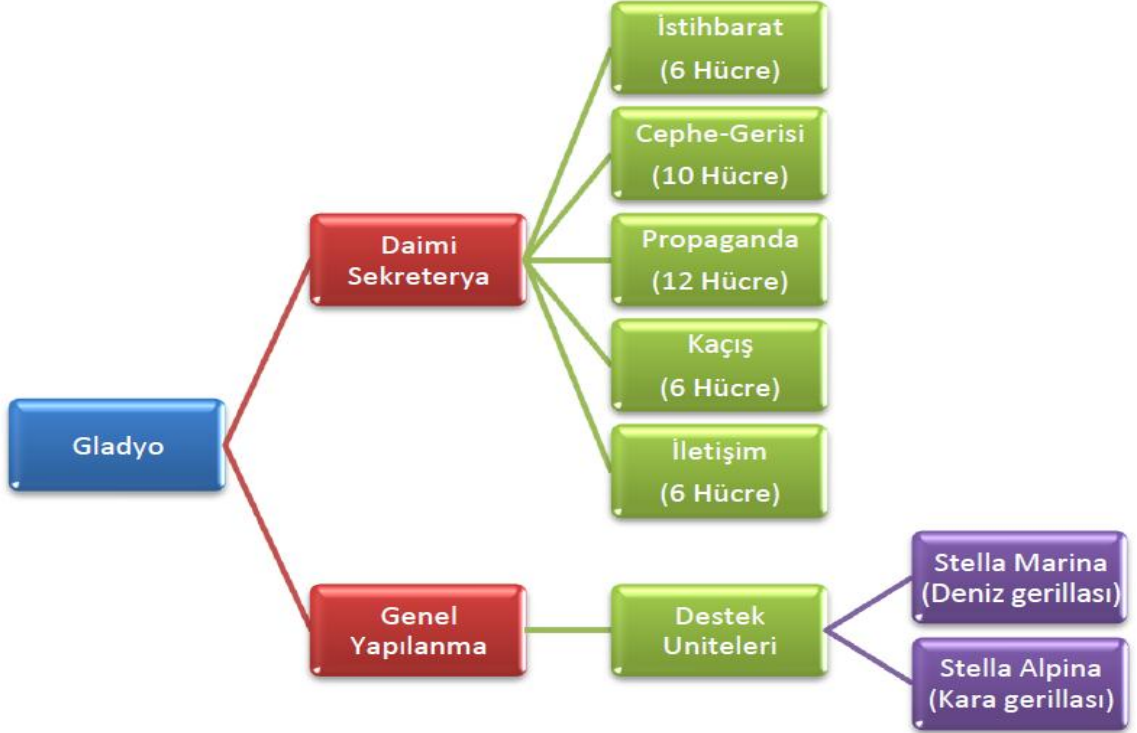
Şekil 4: Gladio Terör Örgütünün 2 Amblemi

Kaynak: tarihli UTSAM raporu (12.02.2009)

Gladio Operasyonunun temel ideolojik düşünce ve hareket kaynağı; komünist ideolojiyi benimseyen ülkelere (başta Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği ve bu gibi düşüncelere sahip ülkelere) karşı herhangi bir savaş durumunda kendi ordularını, destek veya gönüllü birlikleri cephe gerisinde hazır tutmaktır. Bu amaçla gerektiğinde kullanmak üzere yer altına silahlar gömülmüş, propaganda faaliyetleri planlanmış ve herhangi bir olumsuz durumda da kaçış için alternatif yollar belirlenmiştir. Gladio, Soğuk Savaş sırasında kendisine, İtalya'da siyasi görüşte sol olarak adlandırılan hareketleri durdurma misyonunu seçmiş; bir korku, gerilim yönteminin gerçekleştirilmesi sayesinde daha çok muhafazakâr ve tepkisel olarak sosyal ve politik bir eğilim hedefi belirlemiştir (Ganser, 2005:2). Aslında Gladio; faaliyet gösterdiği ülkelerde hangi amaç adı altında eylem yaptıysa, esas niyetini hiçbir zaman hücrelerinde bulunan üyelere aktarmamış olup hücreler de kendi ülkeleri için savaştığını düşünmüşlerdir.

Grafik 2: Gladio'nun 1956 Yılında Oluşturulan "Komünizmle Mücadele Amaçlı" Yapılanması

Kaynak: UTSAM raporu, 12.02.2009:15

Gladio 31 adet kendisine ait hücreyi 1961 yılı itibariyle faaliyete geçirmiş, zaman içinde "komünizmle mücadele" esas amaç olmuştur. (Ganser, 2005: 12-13). Başlangıçta ekip sayısı 31 olan örgüt, sonraki yıllarda bu sayıyı 40'ın üzeri çıkartmıştır.

2. grafikte Gladio örgütünün 2 ana yapılanması görülmektedir. İstihbarat, cephe gerisi, propaganda, kaçış ve iletişim birimleri Daimi Sekreteryaya, Deniz ve kara gerillaları ise destek üniteleriyle genel yapılanmaya bağlıdır. Sadece bu görünüm bile Gladio'nun ne kadar geniş bir alana yayılabileceğini anlatmaktadır.

Grafik 2'de dikkat edilmesi gereken diğer önemli tespit ise; Gladio örgütlenmesinde ikinci aşama olan Daimi Sekreteryaya adlı bölümde; herhangi durumda kaçış (6), Cephe Gerisi (10), Propaganda (12), İletişim (6) ve İstihbarat (6) için kurulmuş olan toplam 40 hücre bulunmaktadır. Bu derece güçlü hücrelere sahip örgütün sadece bir ülkede faaliyet göstermediği ve sadece bir ülke tarafından desteklenmediği tespit edilmektedir.

Örgüt, 1990 yılından sonra faaliyetlerini durdurmuş gibi görünse de aslında strateji değişikliği (Dün Ağca'ya Tabanca Veren Gladio Bugün Kime Ne Veriyor? 2010, <http://www.odatv.com/n.php?n=dun-agcanin-eline-tabanca-veren-gladio-bugun-kimin-eline-ne-veriyor--1801101200>) yapıldığı öngörülmektedir.

Tablo 6: Gladio Örgütünün Künyesi

İdeolojisi	Anti Komünizm
Adı	Gladio
Kısa adı	Gladyo
Türkçe adı	Kılıç
Kuruluş	1952
Dağılışı	1990 yılında örgütün varlığı tespit edilmiştir. Ancak günümüzde de yaşadığı düşünülmektedir.
Yaşı	62
Tespit edilen üye sayısı	15000
Yaşattığı insan kaybı	491 ölüm ve 1181 yaralama
Eylem yaptığı yerler	İtalya
Kabul ettiği eylem sayısı	9 (kanıtlanmış eylem). Ayrıca İtalya'daki 4298 terör olayının birçoğuna desteğinin olduğu bilinmektedir.

Kaynak: UTSAM Raporu ve diğerleri, 2006-2009:1-13

Sonuç olarak örgüt, insanlığı korumak vazifesiyle oluşturulmuş, ancak siyasilerin amaçlarına hizmet etmek zorunda kaldığından dolayı halka fayda değil zarar vermiştir. Örgüt günümüzde de eylemlerini devam ettirmektedir.

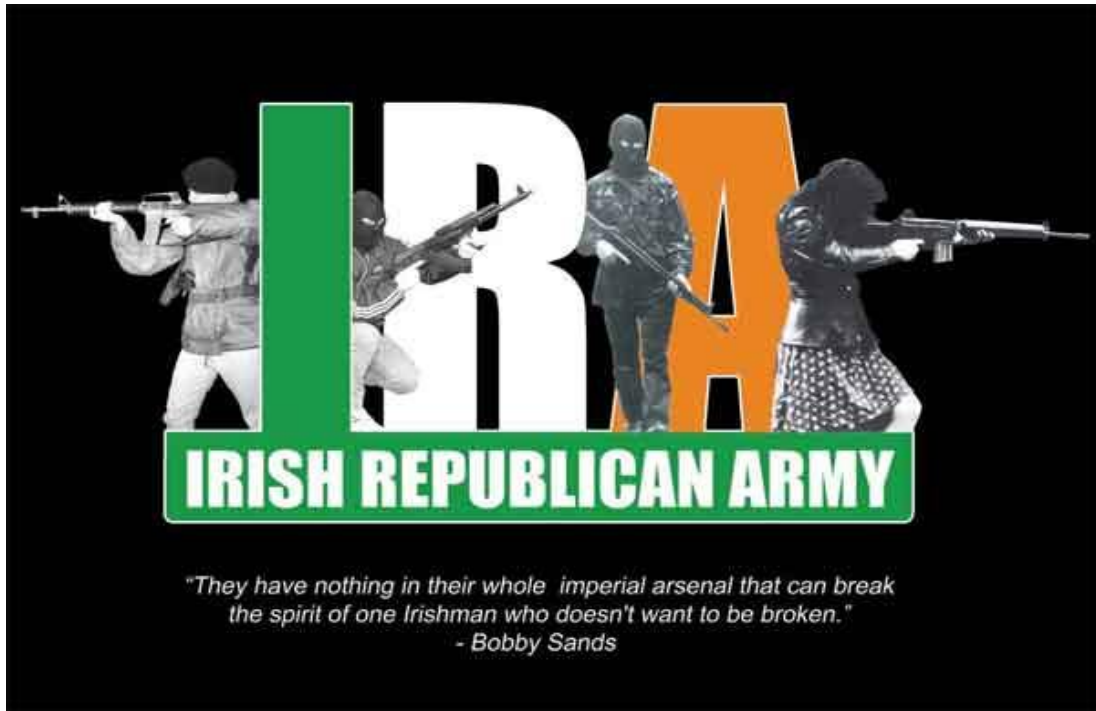
2.2.5. İRA (Irish Republican Army)

İRA terör örgütünün ömrü aslında bir asra dayanmaktadır. IRB [The Irish Republican Brotherhood, İrlanda Cumhuriyetçi Kardeşliği (Kalem, 2011: 62)] adıyla faaliyet gösteren örgüt, 1916 yılının Paskalya Yortusu (Hıristiyanlıkta Hz. İsa'nın doğduğu günün yıl dönümü)'nda Dublin'de ayaklanmıştır. Bu örgüt daha sonra adını İRA olarak

değiştirecektir. İRA, İngiltere'nin İrlanda'yı ele geçirme veya bölme amacıyla din olgusunu da kullandığı faaliyetlere tepki olarak doğmuştur (Ergil, 2004: 163). Bu ele geçirme yönteminde Katolik olan İrlanda'ya daha sonradan İskoçya ve İngiltere'den Protestan getirmesi ile din olgusu somut olarak dâhil oldu (Gürses, 1997: 39).

İngiltere, savaş döneminde kendilerine karşı yapılan ayaklanmayı (kendilerince) haklı olarak büyük bir ihanet olarak değerlendirip Dublin'e asker göndermiş ve direnişçileri topçu ateşi ile teslim olmaya zorlamıştır. Patrick Pearse, İngilizlere gönderdiği mektupta teslim olma şartlarını belirterek kendisini İrlanda Cumhuriyetçi Ordusu (Irish Republican Army-IRA)'nın Başkomutanı olarak tanıtmaktadır (Bal, İ. ve Özeren'den aktaran Kalem, 2011: 63). Önceden bir çete veya örgüt olarak nitelendirilen IRB bu tanıttımdan sonra İRA adlı bir ordu olarak kabul edildi. Aslen bu tanıttım daha sonraki yıllarda birçok terörist eylemin galası niteliğindedir.

Şekil 5: İRA Terör Örgütünün Kullandığı Amblemlerinden Biri

Kaynak: The Provisional IRA, 2012, <http://www.dannymorrison.com/?p=2209>

Örgütün zaman zaman kullandığı ve ara sokaklardan caddelere, gazete veya dergilere kadar sergilediği şekil aslında; İRA örgütü için kadın erkek demeden birçok kişinin bu uğurda savaşıacağı, savaştığının göstergesi olma özelliğidir. Şekilde alt kısımda Bobby Sands'ın “They have nothing in their whole imperial arsenal that can break the spirit of one Irishman who doesn't want to be broken” sözü ise resmi ve örgütün inancının gücünü göstermektedir. Türkçeye “Onların imparatorluğundaki tüm cephaneliklerde, inanan bir İrlandalının ruhunu yok edebilecek silah yoktur.” olarak çevrilen sözü aslında örgütün daha sonradan da bağımsızlığını kazanmasının kısa bir özetidir.

Etnik ve dinsel milliyetçiliğe göre şekillenen İRA, İngiliz Hükümeti'nin İrlanda üzerindeki etkisini ortadan kaldırarak bağımsız birleşik ve sosyalist bir İrlanda kurmayı amaç edinen bir örgüttür (Demirel, 2004: 153).

İRA, Katoliklerin ayrımcılığa uğramasının ortadan kalkmasıyla demokratikleşmenin başlama ihtimalinin olduğunu düşünmekteydi. Ayrımcılığın ortadan kalkmasından sonra ise güney bölgesindeki işçi sınıfının radikalleşmesi ve böylece sınıf bilincinin ilgi görmemesini öngörmüştür. İRA sınıf bilinci ile emperyalist ve işgalci durumundaki İngiltere'ye karşı özgürlük mücadelesine herkesin katılacağını iddia etmektedir (“Provisional Irish Republican Army (IRA) (aka, PIRA, "the provos," Óglaigh na hÉireann) (UK separatists)”, 2010, <http://www.cfr.org/separatist-terrorism/provisional-irish-republican-army-ira-aka-pira-provos-oglaigh-na-heireann-uk-separatists/p9240>).

Ancak bu “herkes” ifadesi ile ülkelerindeki veya İngiltere'deki vatandaşlar mı yoksa dünyadaki tüm vatandaşların mı desteği anlatılmaya çalışıldığı anlaşılamamıştır. Buradan; İngiltere'nin çoğu zaman diğer ülkelere karşı sömürge anlayışını benimsemesi nedeniyle “herkes” kavramından dünyadaki vatandaşlar sonucu çıkarılabilmektedir.

İRA ve onun diğer kolu olan Sinn Fein, 1960'lı yılların ortalarına dek aktif değillerdi. 1960'lı yılların sonlarında oluşmaya başlayan ‘Sivil Haklar Kampanyası’ ve bunun esas benimsediği düşünce ise Katoliklerin şikâyetleriyle ortaya çıkmış ve tüm Birleşik Krallık halklarına eşit haklar getirilmesini talep etmiştir. Ancak İngiltere'nin çoğu zaman yaptığı gibi baskısıyla karşılaşmış ve bu gelişmeler milliyetçi ya da ayrılıkçı olarak tanımlanabilecek bir oluşumun eylemler düzenlemesine yol açmıştır. Ve bu eylemler ile birlikte tarih 1968 yılını gösterdiğinde Protestan ve Katolikler arasında şiddetli çatışmalar

boy göstermiştir. Bu çatışmalarda Protestanlar kendi ayrıcalıklarından taviz verme taraftarı olmadığını savunarak bu tutuma karşı-terör kampanyası başlatmış ve paramiliter örgütlenmelere gitmişlerdi (Gürses, 2003: 3). Başka bir deyişle; İRA'nın yeniden doğuşu 1969 yılı sonrasında bölgede baş gösteren huzursuzluklar, baskı, şiddet olaylarının bir sonucudur.

İskoç ve İngilizlerden oluşan toplulukları yıllar boyu İrlanda'ya yerleştiren İngilizler, Plantation of Ulster adlı göç uygulamasını (Holmes, 2007:1) daha sonraki yıllarda İRA'yı lekeleyerek ele geçirme amacıyla kullanacaktır. Bu lekeleme ise 1969 yılında Belfast'ta meydana gelen patlamalar ile başlamıştır. Bu patlamalar (zaman zaman bu gibi eylemler yapsa dahi) İRA'ya ait olmayıp birçoğu Protestan şiddet örgütü olan UVF'nin (Ulster Gönüllü Güçleri) imzası (Gürses, 2003: 3) ile gerçekleştirilmiştir.

Tablo 7: İRA Terör Örgütünün Künyesi

İdeolojisi	Etnik ve Dinsel Milliyetçilik diğer bir deyişle Mezhepsel farklılığa dayalı etnik ayrımcılık
Adı	Irish Republican Army
Kısa adı	İRA
Türkçe adı	İrlanda Cumhuriyet Ordusu
Kuruluş	1919 (İRA adı 1916'da kullanılmaya başlanmıştır)
Dağılışı	2014 yılı Ağustos ayı itibari ile faaliyettedir
Yaşı	95
Tespit edilen üye sayısı	2000
Yaşattığı insan kaybı	3400 (bu sayının 4000'i geçebileceği de düşünülmektedir) 38600 yaralama
Eylem yaptığı yerler	İrlanda, İngiltere
Kabul ettiği eylem sayısı	3500

Kaynak: Gürses, ve diğerleri, 2003:1-240

İRA da, eylemlerini gerçekleştirirken çoğu örgüt gibi yalnız olmayıp Filistin, Küba ve Libya gibi ülkelerin desteğini almıştır. Libya'nın, İRA'ya silah ve para yardımı yaptığı, 1982 yılında İngiltere'nin İrlanda'dan sorumlu bakanı tarafından dünya kamuoyuna açıklanmıştır (Demirel, 2004: 190). Ayrıca örgüt maddi finansmanını; uyuşturucu, örgüt

yanlısı kuruluşlardan gelen yardım, para karşılığı diğer örgütlere eğitim, silah ticareti, soygun, haraç vb. gibi başlıca kalemlerden temin etmektedir.

İrlanda'nın, yaşamını yıllardır sürdüren terör örgütü, başta İrlanda ve Londra merkezleri olmak üzere zaman zaman İrlanda kolluk kuvvetlerini, kamu çalışanlarını, yatırım ve ekonomik güce (iş adamları, vb.) sahip silahsız sivilleri hedef almıştır, böylece kamuya karşı eylemlere devam ederek ve gövde gösterileriyle korku aşılama maksadını hedeflemiştir (Kalem, 2011: 68). Örgüt, İrlanda Cumhuriyeti, Kuzey İrlanda ve İngiltere içinde (özellikle araçlara bomba koyma şeklinde) bombalama, suikast, adam kaçırmaya eylemleri yapmaktadır. Cezalandırmak maksadıyla adam dövme ve tehditle baskı kurmak kullandığı "diğer taktikler" dendir.

İRA adlı örgütü aslında incelemek bir makale ya da teze sığamayacak genişliktedir. Çünkü örgütün tarihi diğer örgütlere oranla çok daha eskilere dayanmaktadır. Ayrıntılı incelenirse 17. yüzyıldan itibaren örgütün oluşum nedenleri görülmeye başlamıştır. Kuruluşundan günümüze dek süren eylemleri 2005 yılında yapılan operasyonlarla sonlandırıldı zannedilse de örgüt 2009 yılında 2 İngiliz askerini vurarak (İRA'ya bakınca PKK görülmez, t.y, http://www.milligazete.com.tr/haber/IRaya_bakinca_PKK_gorulmez/214172#.U9TAr_1_tBY) mücadelelerinin devam ettiği mesajını vermiştir.

İngiltere ve İrlanda'da halen terör örgütü olarak tanımlanan İRA, ancak Amerika Birleşik Devletleri'nin 1999 yılında yayınladığı (ABD terör listesini açıkladı, 1999, <http://yenisafak.com.tr/arsiv/1999/ekim/10/dishaber/dis3.html>) terör örgütleri listesinde yer almamaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. ULUSLARARASI VE BÖLGESEL ANLAŞMALARDA TERÖR

3.1. Genel Bakış

Terörün ortadan kaldırılmasında en önemli etkenlerden biri terörle uluslararası düzeyde mücadeledir. Bu uluslararası mücadele yönteminde izlenmesi ve uyulması gereken önemli bir yaptırım milletlerarası anlaşmalardır. Bu anlaşmalar terörün bertaraf edilmesi için birer yapı taşları niteliğindedir. Ülkeler imzaladıkları ve/veya çıkarları için imzalamak zorunda oldukları anlaşmalar ile birçok terörü önleme, teröre darbe vurmaya başarma yoluna girmişlerdir.

Terör eylemlerinin amacı incelendiğinde;

Modern teknolojinin tüm imkânlarını kullanan, faaliyet alanını ulusal sınırları aşarak tüm dünyaya yayan, insan hayatını ekonomik yaşamı, siyasi iktidarı ve uluslararası ilişkileri etkileyebilme gücünü kazanan uluslararası terörizm, yönelttiği tehdit ve buna karşı verilen cevaplar bakımından ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeyde önemli etkileri olan uluslararası bir sorun haline gelmiştir(Topal, 2005: 78).

aslında terörün hangi seviyelere ulaşabileceği yıllar önce anlatılmıştır.

11 Eylül 2001 tarihinden önce uluslararası anlaşmalar imzalanmamış olsaydı terörist saldırıyı yapan grubun ülkesi ile ABD arasında bir savaşın çıkması kaçınılmaz olacaktı. Bu ittifaklara uyan ülkeler, terör örgütünün yandaşlarını, üyelerini, destekçilerini tespit etmek ve bunu diğer ülkelere (özellikle ABD'ye) bildirmek durumundadır. Bu anlaşmalar imzalanmamış olsaydı hiçbir ülke böyle bir yükümlülüğe girmeyecek belki de bu tür terörist davranışları görmezden gelebilecekti.

3.2. Uluslararası Sözleşmelerde Terörizm

Uluslararası sözleşmelerin amacı herkesin tatmin olabileceği üzere terör eylemlerinin, belli kurallar doğrultusunda, planlı, profesyonelce mücadele ile son bulması; ülkelerin zarar görmesinin engellenmesidir.

Terörizm kavramının 17. yüzyıla kadar uzanmasına rağmen ülkeler arasında bir anlaşma sağlanamamasından dolayı terörizm araştırmaları ancak 2. Dünya Savaşı öncesine kadar gitmektedir. 1937 tarihli “Terörizmin Önlenmesine ve Cezalandırılmasına Dair Anlaşma” da, Milletler Cemiyeti döneminde yapılmış olup sadece bir ülke tarafından onayladığı için yürürlüğe konamamıştır (Kaya, 2005: 27).

Teröre karşı anlaşmaların yürürlüğe konamamalarının vereceği hasarlar sonraki yıllarda ortaya çıkacaktır. “Uluslararası kabul görmüş bir tanıma ulaşılamamış olduğundan dolayı, terörü değerlendiren genel bir anlaşma yapılamamış ve spesifik terör eylemlerini konu alan anlaşmalarla yetinilmiştir” (Kaya, 2007:1066), şeklinde bir izah anlaşmaların neden oluşmadığını açıklamaktadır.

Bu bölümde terörist faaliyetleri engellemek amacıyla uluslararası düzeyde yapılmış on iki anlaşma ve sonraki yıllarda imzalanan “Nükleer Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi” incelenecektir.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararı ile tüm devletler için imzalanması ve destek olunması gerektiği ve hükümlerini uygulama yükümlülüğü getirilen bu anlaşmalar (http://www.mfa.gov.tr/terorizmle-mucadele-konusundaki-uluslararasi-anlasmalar_.tr.mfa) tarih sıralarına göre şöyledir:

- Uçaklarda İşlenen Suçlar ve Diğer Eylemlerle İlgili Sözleşme (1963),
- Uçakların Yasadışı Olarak Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Sözleşmesi (1970),
- Sivil Havacılığın Güvenliğine Karşı Kanunsuz Hareketlerin Önlenmesi Sözleşmesi (1971),
- Uluslararası Sivil Havacılığa Hizmet Veren Hava Alanlarında Kanunsuz Şiddet Eylemlerinin Önlenmesi İle İlgili Protokol (1988),
- Uluslararası Korunan Kişilere Karşı İşlenen Suçların Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi (1973),
- Rehin Alma Olaylarına Karşı Uluslararası Sözleşme (1979),
- Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Hakkında Sözleşme (1980),

- Denizcilik Seyrüsefer Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Sözleşmesi (1988),
- Kıta Sahanelığı Üzerinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Kanunsuz Eylemlerin Önlenmesi Protokolü (1988),
- Plastik Patlayıcıların Tespit Edilmesi Amacıyla İşaretlenmesi Hakkında Sözleşme (1991),
- Terörist Bombalamaların Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi (1998),
- Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi (1999),
- Nükleer Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi (2005).

Yukarıda belirtilen bu anlaşmalar ve ülkelerin kendi aralarında imzaladıkları anlaşmalar genelde BM ve ICAO tarafından hazırlanmaktadır. Bu anlaşmaları imzalayan ülkelerin sayıları da belirtilmiştir. İmzaların atılıp maddelerin yürürlüğe konması arasındaki süre farklılığı dikkat çekici olmayıp bazı terörist eylemler bu zamanı kısaltma çabasına katkıda bulunmuştur. Bu çalışmada verilen imzacı ülkeler Temmuz 2014 rakamlarıdır. Bu rakamlar yıllar içerisinde artıp azalabilmektedir.

3.2.1. Uçaklarda İşlenen Suçlar ve Diğer Eylemlerle İlgili Sözleşme

Bu anlaşma 1963 yılının 14 Eylül'ünde Tokyo'da imzalanmaya başlayıp 185 ülkenin desteği ile 4 Aralık 1969 tarihinde "Uçaklarda İşlenen Suçlar ve Diğer Eylemlerle İlgili Sözleşme" ya da diğer bir ismiyle "Tokyo Anlaşması" adı ile yürürlüğe girmiştir (Kaya, 2005: 28). Anlaşma 12 sayfa 7 Bölüm ve 26 maddeden (<http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv1.pdf>) oluşmakta ve bu şekilde yürürlüğünü devam ettirmektedir.

Bu sözleşmeyi imzalayan, destek veren ülkelerden herhangi birinde kayıtlı hava araçlarında, hava aracı uçuş halindeyken, açık deniz üzerinde veya herhangi bir devletin ülkesi dışındaki herhangi bir yerde bulunduğu sırada işlenecek ceza hukuku anlamındaki suçlar veya uçuş güvenliği ve düzenini tehlikeye atan fiiller hakkında uygulanacak hükümler yer almaktadır (Süer, 2008: 15).

Türkiye, 17 Nisan 1975 tarihli olan 1889 sayılı Kanun'a istinaden, 8 Aralık 1975 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 8 sayfa ve 24 maddeden oluşan Bakanlar Kurulu Kararı (BKK) sonrasında bahsi geçen sözleşmeye dâhil olmuştur

(http://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc058/kanuntbmmc058/kanuntbmmc05801889.pdf).

3.2.2. Uçakların Yasadışı Olarak Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Sözleşmesi

La Hey'de düzenlenen Uluslararası Hava Hukuku Konferansı'nın sonunda, 16 Aralık 1970'te imzaya açıldığı için "La Hey Sözleşmesi" olarak bilinir, 14 Ekim 1970'te yürürlüğe girmiştir. Sözleşme yayınlandığı metinde 7 sayfa ve 14 maddeden oluşmaktadır (<http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv2.pdf>).

Sözleşme, uçuş halindeki uçağı veya uçağın kontrolünü ele geçirme şeklinde kanundışı olarak, zorla veya diğer herhangi bir korkutma yolu ile fiillerin fert ve mal emniyetini tehlikeye düşürdüğünü, hava servislerinin faaliyetini ciddi olarak etkilediğini ve dünya halklarının sivil havacılık güvenliğine karşı itimadını zayıflattığını nazarı dikkate alarak uygulanmaktadır (Uçakların Kanun Dışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Hakkında Sözleşme).

Bu anlaşma Türkiye'de 30.11.1972 tarihinde görüşülmeye başlanmış, 07.12.1972 tarihli 14384 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu anlaşma 8 sayfa 26 maddeden oluşmaktadır (<http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/14384.pdf>).

3.2.3. Sivil Havacılığın Güvenliğine Karşı Kanunsuz Hareketlerin Önlenmesi Sözleşmesi

Sivil Havacılığın Güvenliğine Karşı Kanunsuz Hareketlerin Önlenmesi Sözleşmesi 23 Eylül 1971 tarihinde Kanada'nın Montreal Kenti'nde imzalanmıştır (<http://www.un.org/en/sc/ctc/laws.html>). Söz konusu anlaşma (2014 yılı itibariyle) 188 ülkenin imzasıyla halen yürürlükte olup, 8 sayfa ve 16 maddeden oluşmaktadır (<http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv3.pdf>).

Sözleşme, bu anlaşmaya herhangi bir kimse tarafından aykırı olarak yapılan uçağın güvenliğini tehlikeye sokabilecek veya buna sebep olabilecek şiddet eyleminde bulunulması, teşebbüs edilmesi veya bunların dışında uçağa patlayıcı yerleştirilmesi

durumlarında devreye girmektedir. Ayrıca bu tür eylemleri gerçekleştirenlerin dışında bunlara herhangi bir şekilde doğrudan ya da dolaylı olarak destek sağlayan yandaşlarını da kapsamaktadır.

Sözleşmenin amacı daha ayrıntılı incelenirse; uçuş halindeki, uçuşa hazırlanan veya yere inmesinin üzerinden yirmi dört saat geçmemiş bir hava aracının güvenliğinin, yanlış bilgi paylaşımı, hava seyrüsefer tesislerinin tahribi, hava aracına zarar verecek madde veya alet yerleştirilmesi, hava aracının tahribi veya uçamaz hale getirilmesi, uçuş halindeki hava aracı içinde kişilere karşı şiddet kullanılması gibi yollarla tehlikeye düşürülmesi eylemlerine karşı alınacak önlemler şeklinde düzenlenmiştir (Kaya, 2005: 30).

Türkiye, 17 Nisan 1975 tarih ve 1888 sayılı Kanun'a istinaden, 29 Kasım 1975 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan bakanlar kurulu kararı ile taraf olmuştur (<http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/15077.pdf>).

3.2.4. Diplomasi Ajanları da Dâhil Olmak Üzere Uluslararası Alanda Korunan Kişilere Karşı İşlenen Suçların Önlenmesi ve Cezalandırılmasına Dair Sözleşme

172 ülkenin destekleyerek imzaladığı bu sözleşme 14 Aralık 1973'te Amerika Birleşik Devletleri'nde başlayan görüşmeler sonucunda 20 Şubat 1977 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu sözleşme 6 sayfa olup 20 maddeden oluşmaktadır (<http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv4.pdf>).

Bu sözleşmede, devlet ve hükümet başkanları, Dışişleri Bakanları veya kendisine karşı suç işlendiği tarihte, uluslararası hukuka göre, şahsına, özgürlüğüne veya haysiyetine yönelik saldırılara karşı özel bir korunmaya hak kazanmış durumda bulunmak şartıyla herhangi bir devlet veya uluslararası kuruluş temsilci veya memuruna karşı işlenen cinayet, adam kaçırmaya gibi şahsına veya özgürlüğüne veyahut resmi veya özel konutuna, aracına yönelik şiddet içeren saldırı suçlarına ilişkin uluslararası alanda alınacak tedbirler düzenlenmiştir (http://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc064/kanunmgkc064/kanunmgkc06402374.pdf). Türkiye 2324 sayılı ve 21

Ocak 1981 tarihli Kanun'a istinaden, 1 Mayıs 1981 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan BKK sonrasında sözleşmeyi yürürlüğe koymuştur.

3.2.5. Rehin Alma Olaylarına Karşı Uluslararası Sözleşme

Bahsi edilen son iki Sözleşmenin ortak yanı ikisinin de Amerika Birleşik Devletleri'nin New York Eyaletinde oluşturulmasıdır. 17 Aralık 1979'da görüşülmeye başlayan sözleşme 3 Haziran 1983'te yürürlüğe girmiştir. 2014 yılının Nisan ayı itibari ile sözleşmeye destek veren üye ülke sayısı 167'dir. Sözleşme metni toplamda 7 sayfa olup 20 madde ile belirlenmiştir (<http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv5.pdf>).

Rehin alma suçu, bir devleti, uluslararası örgütü gerçek veya tüzel kişileri, bir şeyi yapmaya bir fiili gerçekleştirmeye veya bundan sakınmak hususunda baskı altına almak amacıyla bir kişinin alıkonulması eylemleri sözleşmenin kapsamında yer almaktadır (Süer, 2008: 1).

Türkiye bu kanuna; 21 Nisan 1988 tarih ve 3442 sayılı Kanun'a istinaden 6 Temmuz 1989 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan BKK ile taraf olmuştur. Yayımlanan söz konusu sözleşme metni toplam 13 sayfa ve 20 madde içermektedir (<http://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d18/c010/tbmm18010061ss0042.pdf>).

3.2.6. Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Hakkında Sözleşme

Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Hakkında Sözleşme bazı kaynaklarda 1980 yılında (Kaya, 2005: 31) ve bazı diğer devlet kaynaklarında (<http://www.un.org/en/sc/ctc/laws.html>) 26 Ekim 1979 yılında Avusturya'nın başkenti Viyana'da görüşülmeye başlanmış olup 8 Şubat 1987 tarihinde yürürlük kazanmıştır. Ancak TBMM'nin kabul tarihi olarak 03/03/1980 (http://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc068/kanuntbmmc068/kanuntbmmc06803070.pdf) belirtilmektedir. İlgili sözleşmeyi kabul eden ülke sayısı ise 144 olup bu kanun 9 sayfa ve 23 maddeden oluşurken kimyasal maddelerin asgari miktarlarını gösteren tablo da

sözleşmenin orijinal metninde belirtilmiştir (<http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv6.pdf>).

Kanun; hukuka aykırı bir şekilde sahip olunmasıyla (hırsızlık yoluyla çalınan) toplum yararı için kullanılması gereken nükleer malzemelerin bulundurulması, kullanılması, aktarılması durumlarında ciddi tehditler, maddi hasarlar, çeşitli yaralanmalara veya ölüm ile sonuçlanacak olaylar silsilesi oluşturması durumlarını kapsamaktadır (Kaya. 2005: 31-32). Kısaca barışçıl amaçlarla kullanılan nükleer malzemenin uluslararası nakliyesi ve kısmen de ülke içinde kullanım, depolama ve bulundurmaya ilişkin maddeler belirtilmiştir.

Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Hakkında Sözleşme'sinde yine Viyana'da 8 Temmuz 2005 tarihinde 47 ülkenin desteğiyle değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişiklikler başta İngilizce olmak üzere Arapça, Çince, Fransızca, Rusça, İspanyolca gibi 6 farklı dilde tercüme edilerek yazılmıştır (<http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv6amd.pdf>, 11.04.2014). Ne yazık ki Türkiye'nin üye olmasına rağmen ve tüm üye ülkelerde yürürlüğe girdiği 1987 tarihinden önce 1986 yılında Türkiye'nin de kendi yasalarında yürürlük kazandırdığı bu sözleşme metni o gün bile diğer altı farklı dilin yanında Türkçe olarak hazırlanmamıştır.

Türkiye bu sözleşmeyi 1 Kasım 1984 tarih ve 3070 sayılı Kanun'a istinaden 7 Ağustos 1986 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan BKK ile taraf olmuştur. Sözleşme yayınlandığı metinde 9 sayfa ve 23 madde ile sözleşmenin kendiliğinden kimyasalların bulundurulabileceğinin tablosunu içermektedir (<http://www.kanunum.com/files/3070-1.pdf>).

3.2.7. Denizcilik Seyrüsefer Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Sözleşmesi

Bu sözleşme, İtalya'nın Roma kentinde 10 Mart 1988 tarihinde tamamlanmış olup 1 Mart 1992'de yürürlüğe girmiştir. Sözleşme 14 sayfa ve 22 madde olarak hazırlanmış ve bugün sözleşmeye üye olan 156 ülke bulunmaktadır (<http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv8.pdf>).

Sözleşmenin amacı; gemilere, deniz taşıtlarına yapılacak eylemlere karşı yaptırımları belirlemektedir. Tanım biraz daha açılacak olursa, gemilere yasadışı yollardan el konulması (ele geçirilmesi), gemilerin tahribi, geminin güvenli sefer yapmasını tehlikeye düşürecek şekilde kişilere karşı şiddet eylemi gerçekleştirilmesi, deniz seyrüsefer tesislerinin tahribi, sefer güvenliğini tehlikeye düşürebilecek yanlış bilgi paylaşımı gibi fiiller veya seferde olan deniz taşıtının güvenliğini bozacak tatbikat gibi davranışlarda bulunmada sözleşme dâhilindedir (Kaya, 2005: 32).

Türkiye bu sözleşmeyi 27 Eylül 1990 tarih ve 3662 sayılı Kanun'a istinaden 26 Ocak 1998 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan BKK ile taraf olmuştur. Söz konusu sözleşme toplam 13 sayfa ile 10 maddeden oluşmaktadır (http://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc074/kanuntbmmc074/kanuntbmmc07403662.pdf).

3.2.8. Kıta Sahanlığı Üzerinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Kanunsuz Eylemlerin Önlenmesi Protokolü

1988 yılında görüşmelere başlanılmış 1 Mart 1992'de yürürlüğe girmiştir (Kaya, 2005: 32). Söz konusu sözleşmeyi 2008 yılında kabul eden ülke sayısı 135 iken 2014 Nisan ayı itibari ile bu sayı 144'tür. Bu sözleşme toplamda 7 sayfadan oluşurken 10 madde ile tanımlanmıştır (<http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv9.pdf>).

Sözleşmenin amacı; kıta sahanlığındaki sabit platformlara yapılacak her türlü eylemi kapsamakta ve bunlara karşı yasal rejimleri belirtmektedir (Kaya, 2005: 32). Türkiye ise bu kanuna 27 Eylül 1990 tarih ve 3662 sayılı Kanun'a istinaden 26 Ocak 1998 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan BKK ile taraf olmuştur (<http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/23242.pdf>).

3.2.9. Plastik Patlayıcıların Tespit Edilmesi Amacıyla İşaretlenmesi Hakkında Sözleşme

1988'deki Lockerbie olayından sonra Patlayıcılar ile ilgili uluslararası düzeyde bir standart ve kanun getiren bu sözleşme düzenlenmiş, maddeler hakkında oy birliği sağlandıktan sonra 1991 yılında Kanada'da kabul edilmiştir (Kaya, 2005: 32). Bu tarihten yedi sene sonra 21 Haziran 1998 yılında yürürlüğe girmiştir. Sözleşme toplam 6 sayfa ve 15 maddeden oluşmaktadır (<http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv10.pdf>).

Sözleşme; işaretsiz ve saptanamayan plastik patlayıcıların kullanımını kontrol etmek ve bunları sınırlandırmak amacıyla tasarlanmıştır. Sözleşmeyi kabul eden ülkeler işaretlenmemiş plastik patlayıcılar üzerinde kendi topraklarında etkin kontrolü yapmakla yükümlüdür. Bu sözleşme ve eklerinde patlayıcılar ile ilgili tanımlamalar yapılmıştır.

Bu sözleşme 2008 yılında 136 ülke tarafından kabul edilmişken bugün bu sayı 147'dir. Türkiye ise bu sözleşmeye 31 Mart 1994 tarih ve 3978 sayılı Kanun'a istinaden 27 Eylül 1994 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan BKK ile taraf olmuştur. Söz konusu sözleşme toplam 6 sayfa 15 madde ve teknik ekten oluşmaktadır (http://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc077/kanuntbmmc077/kanuntbmmc07703978.pdf).

3.2.10. Terörist Bombalamaların Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi

Bu sözleşme, yapılan görüşmeler sonrası Amerika Birleşik Devletleri'nin New York Eyaletinde 15 Aralık 1997 tarihinde imzalanmış ve 23 Mayıs 2001 yılında yürürlüğe girmiştir. Sözleşme toplam 15 sayfa ve 24 maddeden oluşmakta ve sözleşmeye 2014 yılı itibariyle 164 ülke taraf olmaktadır (<http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv11.pdf>).

Sözleşme genel olarak; herhangi bir yerde kapsamlı olarak ciddi yaralanmalara, ölümlü eylemlerde, yapılara bu gibi eylemler sonrası çeşitli zararlar vermeye neden olacak eylemlere niyet edilmesi (yapılması, taşınması, yerleştirilmesi, patlatılması) ve tüm bu

durumlarda öldürücü cihazların kasıtlı bir biçimde hukuka aykırı olarak kullanılması konusunda evrensel bir yargı rejimi oluşturmaktadır.

Türkiye bu anlaşmaya 11 Ocak 2002 tarih ve 4740 sayılı Kanun'a istinaden 17 Nisan 2002'de Resmi Gazete'de yayımlanan BKK ile taraf olmuştur (<http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem21/yil01/ss793m.htm>).

3.2.11. Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi

Bir önceki sözleşmede olduğu gibi Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi de Amerika Birleşik Devletleri'nin New York Eyaletinde imzalanmıştır. 9 Aralık 1999 tarihinde imzalanan sözleşme 17 sayfa 28 madde olarak 10 Nisan 2002'de yürürlüğe girmiştir (Kaya, 2005: 32).

Yürürlüğe geç girme sebebi ise, 11 Eylül olaylarından önce bu maddelerin pek önemi yoktu çünkü devletlerin teröristlere her türlü yardımı yasaklamaları yönünde güvenlik konseyi kararları da bulunuyordu. Sözleşmeyi günümüzde 173 ülke imzalamış bulunmaktadır (<http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv12.pdf>).

Sözleşme, teröristlerin finansmanını önlemek ve ortadan kaldırmak için hükümet ve partilerin ciddi adımlar atması, terörist gruplara (veya şahıslara) hangi zamanda olursa olsun hayır, sosyal yardım yapanlara başta uyuşturucu, silah ve insan kaçakçılığı olmak üzere birçok yasa dışı gelir elde etme metotlarına dolaylı veya doğrudan göz yuman, imkân sağlayanlara karşı yaptırımları belirlemektedir. Ayrıca sözleşme kapsamında uluslararası bir fon ile bu tür gruplara karşı yapılacak eylemler desteklenmektedir. 17 Ocak 2002 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan, 10 Ocak 2002 tarih ve 4738 sayılı Kanun'a istinaden 1 Nisan 2002 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan BKK ile Türkiye söz konusu sözleşmeye taraf olmuştur (<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/02/20130216-3.htm>).

3.2.12. Uluslararası Sivil Havacılığa Hizmet Veren Hava Alanlarında Şiddet Eylemlerinin Önlenmesi ile İlgili Protokol

Protokol Montreal şehrinde 24 Şubat 1988 tarihinde imzalanmış, 6 Ağustos 1989 tarihinde 5 sayfa ve 9 madde olarak yürürlüğe girmiştir. Protokolü benimseyen ülke sayısı 171'dir (<http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv7.pdf>).

Montreal Sözleşmesi diğer bir adıyla Sivil Havacılığın Güvenliğine Karşı Kanunsuz Hareketlerin Önlenmesi Sözleşmesi'nin Uluslararası sivil havacılık hizmeti veren havaalanlarındaki terör eylemlerini kapsayan hükümlerini genişletmek ve uzatmak amacıyla hazırlanmıştır. Türkiye bu protokole 1989 yılında katılmıştır (<http://www2.tbmm.gov.tr/d23/1/1-0327.pdf>).

3.2.13. Nükleer Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi

Uluslararası düzeyde terörizmle ilgili imzalanan anlaşmaların sonuncusu Nükleer Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi 13 Nisan 2005 tarihinde Amerika Birleşik Devletleri'nin New York Eyaletinde imzaya açılmıştır. Destekleyen ülkelerin kabul etmesi sonucu imzaların tamamlanmasıyla 7 Temmuz 2007 tarihinde yürürlüğe girmiştir. İmzalanan sözleşme (yayınlanan metne göre) 16 sayfa ve 28 maddeden oluşmaktadır (<http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv13.pdf>).

Sözleşme ile nükleer santrallere yapılacak saldırılar ve başka nükleer yerlere yapılabilecek her türlü saldırı, azmettirme, teşebbüs etme, vb. suçlar ile bu konuda suç işleyenlerin iadesi, her konuda cezai yaptırımları ve bilgi paylaşımlarını sağlayarak saldırıları veya terör eylemlerini önlenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca herhangi bir nükleer olayda veya yaşanması mümkün kriz söz konusu olduğunda yetkili kılınan merci olan IAEA (Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı), bu gibi olaylarda yönetimi sağlayarak eylem öncesi ve sonrasındaki her ayrıntıyı inceleme ve analiz etmeyle yetkilendirilmiştir (Kaya, 2005: 43-44).

Türkiye internet üzerinden yayımladığı 08 Mayıs 2012 tarihli bildiri metninde 15.02.2012 tarihli ve 6277 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli "Nükleer

Terörizmin Önlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme”nin bildirim ve çekince ile birlikte onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 19.3.2012 tarihli ve HUM/2351034 sayılı yazısı üzerine, 31.5.1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 2.4.2012 tarihinde kararlaştırılmıştır (<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120508-1.htm>).

3.3. Bölgesel Kuruluş Kararlarında Terörizm

Uluslararası bağlamda ülkeler birçok anlaşmalara, sözleşmelere imza atmıştır. Bu anlaşmalar imza atılan veya bu anlaşmaları kabul eden ülkelere benimsenip yürürlükleri sağlıklı bir şekilde icra edilmektedir. Yapılan anlaşmalar, Ulusal Anlaşmalar ve Bölgesel Anlaşmalar olmak üzere iki grupta incelemektedir.

Önceki yıllarda imzalanmış ve günümüzde de geçerliliği olan sözleşmelerden bölgesel olanları şu şekildedir:

1. Amerikan Devletleri Örgütü:
 - a) Kişilere Karşı Suç Formunu Alan Terörizm Eylemleri ve Uluslararası Alanda Önem Arz Eden İlgili Zorbalıkların Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi–Washington Sözleşmesi (1971)
 - b) Terörizme Karşı Amerikanlar arası Sözleşme (2001)
2. Avrupa Konseyi Örgütü: Terörizmin Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesi (1977)
3. Terörizmin Önlenmesine Dair Bölgesel Kalkınma İçin Güney Asya Birliği Sözleşmesi (1987)
4. Afrika Birliği Örgütü: Terörü Önleme ve Onunla Mücadele Sözleşmesi (1999)
5. İslam Konferansı Örgütü: İslam Konferansı Örgütü Uluslararası Terörle Mücadele Sözleşmesi (1999)
6. Bağımsız Devletler Topluluğu: Bağımsız Devletler Topluluğu Terörle Mücadele Sözleşmesi (1999) .(Saraçlı, 2007: 1068)

Bu anlaşmalar, bölgesel anlaşmalar olarak tanımlanır. Ancak bu çalışmanın konusu Avrupa’da ve Avrupa’yı ilgilendiren terörizm ile ilgili anlaşmaları incelemektir. Bu bağlamda incelenecek anlaşmalar şu şekildedir;

1. Avrupa Konseyi Kararlarında Terörizm,
2. Avrupa Birliği Kararlarında Terörizm,
3. Avrupa Güvenlik İşbirliği Teşkilatı (AGİT) Açısından Terörizm,
4. NATO Açısından Terörizm.

Henüz tüm devletlerin kabul ettiği genel bir terörizm tanımlamasına ulaşamamış olup, özelde devletlerin bu konu ile ilgili yasalarında genelde ise uluslararası örgütlerin çeşitli sözleşme ve antlaşmalarında geçen terörizm tanımlamaları mevcuttur (Saraçlı, 2007:1058). Ancak bu sonuç uluslararası sözleşmelerin geçerliliğine aksi bir durum oluşturmamaktadır. İmzalanan tüm bölgesel veya uluslararası sözleşmeler terörizmin uluslararası eylemlerini engellemek, uluslararası desteklerini (özellikle finansal olarak) ortadan kaldırmak ve diğer yaptırımları da (uygulamayı sözleşmeyi kabul eden) devletlerce hayata geçirmeyi amaçlamaktadır.

3.3.1. Avrupa Konseyi Kararlarında Terörizm

Teröre karşı önlemler alan en etkili kuruluşlardan biri olan Avrupa Konseyinin terörle mücadele alanında ilk çalışması, 27 Ocak 1977 yılında imzalanan ve 4 Ağustos 1978 yılında yürürlüğe giren Tedhişçiliğin Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesidir, Türkiye bu sözleşmeyi 19 Mayıs 1981 tarihinde onaylamıştır (Kaya. 2005: 71). Söz konusu sözleşme; öncelikle, terör faaliyetleri ile itham edilen kişilerin ilgili ülkeye iadesinin yahut buldukları ülkede yargılanmalarının sağlanması temeli üzerine kurulmuş bulunmakta ve terörizmin sınır aşan niteliği özellikle 11 Eylül sonrası göz önüne alındığında, bu tek başına yapacağı mücadele ile kendine yönelik terör tehdidinin üstesinden gelmesi mümkün görülmemektedir. Buna bağlı 16 Mayıs 2005 tarihinde Varşova’da Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi imzaya açılmış ve 1 Haziran 2007 tarihinde yürürlüğe girmiştir (Terörizmin Önlenmesi Avrupa Sözleşmesi, 2013: 9). Türkiye Cumhuriyeti adına 19 Ocak 2006 tarihinde imzalanan 23.2.2011 tarihli ve 6135 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli “Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi”nin ilişik beyanlarla birlikte onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 25.10.2011 tarihli ve HUMŞ/2763712 sayılı yazısı üzerine, 31.5.1963 tarihli ve 244 sayılı Kanununun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 28.11.2011 tarihinde kararlaştırılmıştır (<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012.01.20120113-1.htm>).

Ayrıca sözleşme, 15 sayfa 32 madde olarak düzenlenmiş bunlara ek olan diğer uluslararası anlaşmalar ile birlikte İngilizceden tercüme edilmiştir.

Kaya'nın da (2005) anlattığı üzere; Avrupa Konseyi'nin amacı; insan haklarını, parlamenter demokrasiyi ve hukukun üstünlüğü savunmaktır. Ancak anlaması ne güçtür ki Fransa, Almanya, Hollanda ve İspanya gibi belli başlı Avrupa ülkelerinin taraf olduğu, Belçika, İngiltere ve İtalya'nın ise henüz onaylamamaları da incelenmesi ve araştırmalar sonrası ayrıntılı analiz yapılması gereken önemli bir konudur.

Belçika, anlaşmanın yetersiz olduğunu ya da uyarlanamayacağını söyleyebilir ama terörle yıllardır mücadele eden İngiltere ve ülkesinde çeteler dışında 2 terör örgütü faaliyette bulunmuş İtalya'nın bu sözleşmeyi destekleyen en önde gelen ülkeler arasında olmamaları ilginç ve üzücü bir durumdur.

Sözleşmenin genel değerlendirmesi sonucunda, üye ülkelerin, sözleşme ile ilgili kabulleri ve tanımlamaların bilincinde oldukları, gerekli sorumlulukları aldıkları görülmektedir.

Avrupa Konseyi sözleşmesinde terörizmin tanımı, ek olarak verilen Uluslararası Sözleşmelerden ;

- Uçaklarda İşlenen Suçlar ve Diğer Eylemlerle İlgili Sözleşme (1963)
- Uçakların Yasadışı Olarak Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Sözleşmesi (1970)
- Sivil Havacılığın Güvenliğine Karşı Kanunsuz Hareketlerin Önlenmesi Sözleşmesi (1971)
- Uluslararası Sivil Havacılığa Hizmet Veren Hava Alanlarında Kanunsuz Şiddet Eylemlerinin Önlenmesi İle İlgili Protokol (1988)
- Uluslararası Korunan Kişilere Karşı İşlenen Suçların Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi (1973)
- Rehin Alma Olaylarına Karşı Uluslararası Sözleşme (1979)
- Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Hakkında Sözleşme (1980)
- Denizcilik Seyrüsefer Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Sözleşmesi (1988)
- Kıta Sahaneliği Üzerinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Kanunsuz Eylemlerin Önlenmesi Protokolü (1988)
- Plastik Patlayıcıların Tespit Edilmesi Amacıyla İşaretlenmesi Hakkında Sözleşme (1991)
- Terörist Bombalamaların Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi (1998)
- Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi (1999)

birinin kapsamına giren ve bu antlaşmalarda tanımlanan suçlar anlamına gelmektedir (Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi, 2005: 1).

Avrupa Konseyi'nin terörizmin önlenmesi ile ilgili amacı; terörizmin insan hakları, özellikle yaşam hakkının tam olarak uygulanması üzerindeki olumsuz etkilerini, gerek ulusal düzeyde, gerek taraflar arasında mevcut uygulanabilir çok taraflı ve ikili antlaşmalara ve anlaşmalara gerekli saygıyı göstermek suretiyle, uluslararası işbirliğinde bulunarak alacakları önlemlerle engelleme çabalarını geliştirmeyi amaçlamaktadır (Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi, 2005: 2). Bu tanımlamadan da anlaşılacağı üzere, sözleşmeyi kabul edip destekleyen ülkelere yapılacak herhangi bir legal veya illegal saldırıların önlenmesi konusunda gelişme sağlamaktır.

Sözleşmenin 3.maddesinde, ulusal önleme politikaları belirtilirken madde 4'de "Önemeye İlişkin Uluslararası İşbirliği" başlığı altında, ülkeler; "terör suçlarının önlenmesi konusunda, kapasiteleri ölçüsünde birbirlerine yardım ve destekte bulunacaktır" (Kaya, 2005: 71-72) şeklinde açıklama yapılmaktadır.

Yukarıdaki 3.madde özetlenecek olursa, sözleşmeyi benimsemiş ülkeler, terörizm ile mücadele ettikleri sürelerde yaptıkları terörizmi tespit etme, önleme, yok etme gibi çalışma ve yaptırımları veya başarılı olacağı düşünülen ya da olan yöntemleri yine aynı sözleşmeyi benimseyen diğer ülkeler ile paylaşacaktır.

Terör suçunun işlenmesine alenen tahrik kavramı, madde 5 olarak sözleşmede belirtilmektedir. (Atabey ve Ulutaş, 2011: 341). Bu maddeye göre; terör suçunun işlenmesini kışkırtmak niyetiyle, böyle bir eylemin dolaylı olsun veya olmasın terör suçlarını savunarak, bir veya birden fazla suçun işlenmesi tehlikesine yol açacak bir mesajın kamuoyuna yayılması veya başka bir şekilde erişilebilir hale getirilmesi anlamına gelir. Bu tanımda anlatıldığı gibi yasadışı olarak ve kasten işlenen tahrik suçlarını cezalandırmada taraf ülkeler sorumlu ve yetkilidir.

Madde 5'te yapılan bu açıklamanın devamında madde 6'da terörist saflara katılma ve madde 7'de terörizm için eğitimin tanımı yapılmıştır. Madde 9'da ise Tali Suçlar tanımlanırken madde 5, madde 6 ve madde 7'nin tali suçlar açısından ilişkisi belirtilmektedir.

Sözleşmede madde 6'da alenen tahrik şöyle açıklanmaktadır:

- Bir kişiyi terörist bir eylemi işlemeye veya bu eylemin işlenmesine katılmaya teşvik etmek,
- Bir veya daha fazla suçun bir örgüt ya da grup tarafından işlenmesine katkıda bulunmak.

Yasadışı olarak ve kasten bir suç işlendiği durumda, terörist saflara katılmayı ulusal mevzuatı açısından cezai suç olarak ihdas etmek üzere gerekli olabilecek tedbirleri almak yine taraf ülkelerin sorumlulukları arasındadır (Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi, 2005: 3 ve Kaya, 2005: 71-72).

7. madde ise terörizm için eğitim yapma suçunu belirlemektedir. Bu duruma göre: Bir terör suçunu icra etmek veya bu suça katkıda bulunmak, becerisini bu amaçla kullanmak, patlayıcıları, ateşli silahları ve diğer silahları veya öldürücü ya da tehlikeli maddeleri yapmayı veya kullanmayı veya diğer özel yöntem ve teknikleri öğretmek eğitim suçu kapsamındadır. (Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi, 2005: 3)

Önceki iki paragrafa örnek bir durum şudur: Terörist saflara katılma konusunda Türkiye gerekli bütün tedbirleri, tespitleri, yaptırımları uygularken bu tutumunu taraf ülkelerde yapılan toplantılarda yazılı olarak belirtmektedir. Ancak sözleşmeyi kabul etmeyen İtalya bu gibi eylemleri (sözleşmeye üye olmadığı ve destek vermediği için) hiçbir ülkeye anlatma gibi bir pozisyona sahip değildir. Yaptığı tüm müdahaleler diğer ülkelerce bilinmeyebilmektedir. Öyle ki İtalyan Kızıl Tugayları-BR (Brigate Rosse) örgütünün önceki yıllarda Türkiye'deki terör örgütü PKK'ya verdiği eğitim ve destek hiçbir zaman İtalya tarafından bu sözleşme kapsamında herhangi bir ülkeye açıklanamamıştır. İtalya hükümetinin bu sözleşmeyi imzalamaması terörist eylemleri destekler mahiyette midir, cezalandırıcı mahiyette midir; tartışılması gereken önemli bir sorudur.

Avrupa Konseyi tarafından yapılan bu sözleşme incelendiğinde şüphesiz en önemli maddelerden biri de 13. madde olan “Terör mağdurlarının korunması, tazmini ve mağdurlara yardımda bulunulması” dır. Bu madde isminden de anlaşılacağı gibi terörizmin mağdurlarının mağduriyetini gidermek için hazırlanmıştır.

Bu madde mağdurların yüreklerine bir nebze olsa su serperken onları destekleyen en önemli hukuki dayanak olma yükümlülüğünü üstlenmektedir

13.maddeye örnek 17 Nisan 2013 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından yapılan açıklamadır. Bu açıklamada “Sivil terör mağduru için iş, aş ve maaş” (Sivil terör mağduru için iş, aş ve maaş, 2013 <http://www.sabah.com.tr/Gundem/2013/04/17/sivil-teror-magduru-icin-is-as-ve-maas>) başlığı altında bir çok madde terörizm mağdurlarının gönlünü almıştır. Buna göre: Sivil terör mağdurları, yakınları ayırım yapılmaksızın bir istihdam hakkını elde edecek. Sosyal güvencesi olanlar da aylık maaş hakkından faydalanacaktır.

Bu toplu yardım kanunu tasarısı terörizm mağdurlarının yaralarını tamamen kapatamayacak veya saldırılarda kaybettikleri yakınlarını ya da duyu organlarının yerini tutamayacak olsa da bir nebze merhem olacak cinstedir.

Bir Avrupa ülkesi, İspanya da bu konuya örnek olan ülkelerin başında gelmektedir. İspanya 2013 yılının Eylül ayı başlarında yaptığı bakanlar kurulu toplantısında "Terörizm Mağdurlarının Tanınması ve Korunması" yasası ile terör mağdurlarına yönelik ekonomik ve sosyal yardımları genişleterek mağduriyet giderme konusunda olumlu bir adım atmıştır. Bu adımla önümüzdeki yıllarda terör mağdurlarına 77,5 Milyon Avro gibi bir ücret ödeyeceğini belirtmiştir (İspanya'da Terör Mağdurlarına Yapılan Yardımlar Genişletildi, 2013, <http://www.sondakika.com/haber/haber-ispunya-da-terror-magdurlarina-yapilan-yardimlar-5029345/>).

Son olarak Avrupa Konseyi'nin taraf ülkelerle yaptığı Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesinden ülkelerin biri çekilmek istemesi durumunda Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildirimde bulunmak suretiyle sözleşmeyi 31. Maddede belirtildiği gibi feshedebilir. Yapılan bu fesih, bildirimden Genel Sekreter tarafından alındığı tarihten sonraki üç aylık sürenin bitimini izleyen ayın ilk gününden itibaren geçerli olacaktır (Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi, 2005: 13).

3.3.2. Avrupa Birliği Kararlarında Terörizm

Terörizm kavramı, tanımlanan eylemlerinin dışında, yeni teknolojiye ve ihtiyaçlara göre farklı mecralarda hız kazanmıştır. Bunlardan bazıları, maddi kazanç elde etmek amacıyla insan kaçakçılığı, kara para aklama, uyuşturucu kaçakçılığı (narkotik) veya organize suçlardır.

Değişen terörizm kavramı karşısında etkili bir mücadele yöntemi sergileyebilmek için yaptırım ve eylem yöntemleri de yeni teknolojilerle donatılmalıdır. Bu uyarlamalar ile geçmişten günümüze değişen terörizm ile mücadele artık daha etkili olacaktır. Uygulanan yeni anlayış, ülkeler arasında birlik-beraberlik çerçevesinde yapıldığı takdirde başarı oranı kat be kat artış gösterebilecektir.

Yenilenme, geliştirme anlayışı çerçevesinde Avrupa Birliği liderliğinde 7 Şubat 1992’de imzalanan ve 1993 yılında yürürlüğe giren Maastricht Anlaşması atılan en somut adımdır. Bu sözleşme ile ekonomik ve parasal birlikteliğin yanı sıra polisiye birliktelik de güncellenmiştir. Bu güncellemeler kollara ayrılacak olursa; 1) Gümrük işbirliği, 2) Terörizmle mücadelede polisiye işbirliği, 3) Uyuşturucu madde ve bağımlılığıyla mücadele, 4) Adli işbirliği’dir ([http://www.tbmm.gov.tr/kutuphane/AB/Maastricht_Anla % C5 % 9F- m asi.pdf](http://www.tbmm.gov.tr/kutuphane/AB/Maastricht_Anla%20C5%209F-masi.pdf)).

Kurumların çalışmasına rehber olma bağlamında atılan somut adımlardan biri de 1991’de düzenlenen Lüksemburg Zirvesi’nde gündeme gelerek 1992 tarihli Maastrich Anlaşması’nın ilgili maddesi çerçevesinde kurulması öngörülen Avrupa Polis Ofisi (Europol) teşkilatının kurulması ve 3 Ocak 1994 tarihinde göreve başlamasıdır. Avrupa Polis Ofisi, amaç olarak uyuşturucu ile mücadeleyi benimsemiş ve iş birliği sahası içinde yasadışı uyuşturucu ve motorlu taşıt ticareti, çocuk pornografisi de dâhil her türlü insan ticareti, para ve diğer ödeme araçları ile ilgili kalpazanlık, radyoaktif ve nükleer maddelerin yasadışı ticareti ve bu suç türleri ile ilgili kara para aklama, yasadışı göç konuları ile mücadele de yer almaktadır (Kaya, 2005: 127).

Avrupa Polis Ofisi’nin bir amacı da Avrupa Birliği’nin İşleyişi Hakkında Antlaşma’nın 88. Maddesinde ortaya çıkmaktadır. Bu maddeye göre Europol’un görevi; iki

veya daha fazla üye devleti ilgilendiren ciddi suçların, terörizmin ve Birlik politikalarından birinin kapsamına giren ortak bir çıkarı etkileyen suç türlerinin önlenmesi ve bunlarla mücadele edilmesi konusunda, üye devletlerin polis ve diğer kolluk kuvvetlerinin eylemlerini ve bu birimler arasında işbirliğini desteklemek ve güçlendirmektir (Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma, 2011: 34).

Merkezi Lahey kentinde bulunan(kendi sitesinden açıkladığı bilgilere göre);

Avrupa Polis Ofisi, 1976 tarihinde kurulan TREVİ (Terrorism-Racism-Violence-International) olarak adlandırılan hükümetler arası bir kuruluşun temelleri üzerine inşa edilmiştir. Günümüzde Avrupa Polis Ofisi'nin 800 personeli, 28 AB üyesi ülkelere kolluk kuvvetleriyle birlikte AB üyesi olmayan Avustralya, Kanada, ABD ve Norveç gibi ülkelerin kolluk kuvvetleriyle de birlikte çalışmakta olup sınır ötesi mücadelelerde etkili bir güç birliği yapmaktadır. Ayrıca 150 irtibat görevlisi Avrupa Polis Ofisi karargâhında sürekli olarak hazırda bulunmaktadır. Bu görevliler gizlilik güvencesi vererek, güvenli bir biçimde (AB üyesi olan veya olmayan ülke vatandaşları ile) karşılıklı görüşme yaparak ihbar ve öneri alırlar (<https://www.europol.europa.eu/content/page/about-us>).

Avrupa Birliği 11 Eylül saldırılarından sonra 27 Aralık 2001 yılında bu gibi terör saldırılarıyla etkili bir biçimde mücadele etme amacıyla bir takım konsey kararlarını kabul etmiştir. Kabul edilen bu kararlara göre; tüm Avrupa Birliği ülkeleri içinde terörizmin finansmanı suç haline getirilmiş veya terörle bağlantılı şahıs ve her türlü kurumların (vakıf, işletme, dernek, vb.) finansal varlıkları ile ekonomik gelir kaynaklarının dondurulması istenmiştir (Kaya, 2005: 126). Avrupa Birliği'nde bu adımların sonrasında yapılan diğer anlaşmalardan biri olan Avrupa Birliği Antlaşması ve Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Sözleşmeler'dir. Bu çalışmalar ile terör ve mücadele konusunda, güncel tanımlamalar yapılmıştır.

Yukarıdaki anlaşmaların 42.maddesinde ortak güvenlik ve mücadele konusunda tanımlar, görev dağılımı, kurumların yetki ve sorumlukları açıklanmıştır. (Bkz. Ek 4)

Madde 43'te 1. Bent (1. Paragrafta) terör ile mücadelenin açıklaması istenirse; (Bkz. Ek 5) aslında Birleşmiş Milletler Şartı'nda yer alan ilkelere uygun olarak, barışı sağlamak, çatışmaları önlemek ve uluslararası güvenliği güçlendirmek amacı doğrultusunda ortak güvenlik ve savunma politikasıyla Avrupa Birliği'ne sivil ve askeri imkânlarla dayanan operasyonel kabiliyet sağlamaktadır. Ve önemli maddelerden biri de

AB'ye üye olmayan ülkelerdeki terör eylemlerinin önlenmesi ve terörle mücadele konusunda verilecek desteğin tanımlanmasıdır (Avrupa Birliği Antlaşması, 2011: 25).

Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Anlaşmanın 5 nolu başlığı "Özgürlük, Güvenlik Ve Adalet Alanı"dır. 1. Bölümde Birlik'teki hukuki eşitlik ve adaleti davranış incelenmiştir. Bu maddelerde, (Bkz. Ek 6) Avrupa Birliği'ne üye olan ülkeler arasında hukuk sistemlerine saygı göstermek ve gerekli adalet alanını oluşturmak, yabancı düşmanlığını önlemek, ırkçılığı reddetmek, üçüncü ülke vatandaşlarına adil davranmak konularında tanımlamalara ve hükümlere yer verilmiştir.

Aynı anlaşmanın 75. (Bkz. Ek 7) maddesinde ise temel hak ve hukuka yapılacak saldırılarda suçlanan tarafın tüm mal varlıklarına, banka hesaplarına, gelir kaynaklarına el koyma, bunları inceleme veya bunlar ile ilgili tedbirleri alma hükümleri bulunmaktadır.

222.maddenin (Bkz. Ek 8) 240. madde ile ilişkilendiren bölümünde Konseyin, terörist faaliyetlere uğramış 3.dünya ülkeleri ile ortak paydada buluşması, kurulacak empati ile birlikte hareket etme hükümleri yer almaktadır.

Avrupa Birliği'nin terörizm kararlarının temelinde yasadışı eylemlerin her türlü finansmanını engellemek, yasal çerçevede birlikte hareket etmek bulunmaktadır. Alınan kararlar, kurulan birimler, yapılan çalışmalar hep bu amacı tesis etmek içindir.

3.3.3. Avrupa Güvenlik İş Birliği Teşkilatı (AGİT) Açısından Terörizm

Türkiye'nin de kurucu üye olarak katıldığı, merkezi Viyana'da bulunan AGİT 1975 yılında kurulmuştur. Genel Sekreter koltuğunda bir İtalyan olan Lamberto Zannier görev yapmaktadır (http://www.mfa.gov.tr/turkiye-ve-avrupa-guvenli-ve-isbirligi-teskilati-_agit-.tr.mfa).

Avrupa Güvenlik ve İş Birliği Teşkilatı (AGİT) uluslararası alanda:

Soğuk Savaş döneminde ilk olarak Avrupa Güvenlik ve İş Birliği Konferansı (AGİK) adı altında, askerî bloklar arasındaki anlaşmazlıkları diyalog yoluyla en aza indirmeyi amaçlayan, bir müzakere forumu ve konferanslar diplomasisi olarak ortaya çıkmıştır. 03

Temmuz 1973 tarihinde, Helsinki’de açılan ve 18 Eylül 1973’ten 21 Temmuz 1975’e kadar Cenevre’de çalışmalarını sürdüren Avrupa’da Güvenlik ve İşbirliği Konferansı, Helsinki’de 01 Ağustos 1975 günü sonuçlandırılmıştır. 01 Ocak 1995 yılında bir teşkilata dönüşerek AGİT adını alan örgüt, aslında SSCB’nin etkinliği sonucunda doğmuştur. Söz konusu konferansın esas başarısı, Soğuk Savaşı bitiren Konvansiyonel Kuvvetler Antlaşması (AKKA)’nın imzalanmasını sağlayarak, Avrupa’yı konvansiyonel tehdit ortamından uzaklaştırması olmuştur. Kendine özgü kurumsal yapısı olan söz konusu teşkilat, Avrupa güvenliği için, Batı ile eski Doğu Bloğu ülkelerini bir araya getiren yegâne güvenlik kuruluşu (Güvenlik Stratejileri Dergisi: 2010: 28).

olarak hizmet vermektedir.

Örgütün Amacı: Güvenliğin üç boyutunda ilke, norm ve standartlar geliştirmek, yükümlülüklerin uygulanma durumlarını izlemek, esnek müzakere ve siyasi diyalog forumu teşkil etmek ayrıca katılımcı devletlerin demokratikleşme, hukukun üstünlüğü ve insan haklarına saygı alanlarındaki çabalarına destek ve yardım işlevi görmektir (Türkiye ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), http://www.mfa.gov.tr/turkiye-ve-avrupa-guvenli-ve-isbirligi-teskilati-_agit_.tr.mfa).

AGİT, özellikle 11 Eylül saldırılarının ardından; terörle mücadele çabalarının koordinesinin önemini kavrayarak kendi Bakanlar Konseyi tarafından birkaç eylem planı hazırlamıştır. Hazırladığı bu eylem planı

1. 2001 yılında Bükreş Terörle Mücadele Eylem Planının birimini oluşturulması (Action against Terrorism Unit-ATU) ki bu birimin amacı üye devletlerin terörle mücadeleye ilişkin taleplerini hızlı ve etkin olarak karşılamak.
2. Aynı yılda kabul edilen Bişkek planı doğrultusunda Orta Asya’da terörle mücadeleye ilişkin önlemler almak.
3. 2003 yılında Maastricht’te toplanan bakanlar konseyi seyahat belgeleri güvenliği üzerine kararlar almak ve terörle mücadele ağı kurulmasını sağlamak.
4. 2004 yılında Sofya Bakanlar Komitesi’nde ise internetin terör ile ilişkisi uyarınca yeni kararlar almak ve taşınabilir hava savunma sistemleri alanlarında çalışmalar yapmak (Kaya, 2005: 68-69).

şeklinde 4 ana madde ile açıklanmıştır.

AGİT’in 19 Kasım 1999 tarihinde imzalanan Avrupa Güvenlik Şartı’nda belirttiği terörizm kavramının ortak tehditler başlığı altında 4. Maddede uluslararası terörizm kavramı ve bundan duyulan tedirginlik açıklanmıştır. TBMM 4. maddeyi istinaden yaptığı açıklamada;

Uluslararası terörizm, şiddete başvuran aşırılık, örgütlü suç ve uyuşturucu kaçakçılığı güvenliğe artan ölçüde bir tehlike teşkil etmektedir. Nedeni ne olursa olsun ve ne şekilde tezahür ederse etsin terörizm kabul edilemez bir olgudur. Her türlü terörist faaliyetin hazırlanmasını veya mali destek bulmasını önlemek için çabalarımızı artıracakız ve teröristlerin topraklarımızda üstlenmesine izin vermeyeceğiz. Hafif ve küçük silahların aşırı ve istikrarı bozucu bir şekilde artması ve kontrolsüzce yayılması da güvenliğimize ciddi bir tehlike oluşturmaktadır. Söz konusu yeni risk ve tehditlere karşı savunmamızı güçlendirmeye kararlıyız. Güçlü demokratik kurumlar ve hukukun üstünlüğü bu savunmanın temelini oluşturur. Bu tehditleri göğüsleyebilmek için birbirimizle daha etkin ve yakın işbirliği yapmaya da kararlıyız (TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, Avrupa Güvenlik Şartı, 1999: 460)

denilmiştir.

3.3.4. NATO Açısından Terörizm

Uluslararası terörizm Avrupa-Atlantik toplumunu karmaşık ve sürekli bir tehditle karşı karşıya bırakmıştır; bu tehlide karşı NATO'nun da dâhil olduğu kapsayıcı, çok taraflı bir stratejik tepki gerekmektedir. Ancak İttifak'ın bu çabalara ne derece katkıda bulunacağı belirli değildir. Mütteliklerden bazıları NATO'nun bu çabalara tümüyle dâhil olmasını isterken diğerleri daha mütevazı bir rol oynamasını beklemektedir.

NATO'nun analizcilerinden Richard Nelson (2004) yaptığı bir araştırma sonucu yayınladığı analizde şu sonuçları tespit etmiştir.

NATO için uygun görülen rol ve görevler konusundaki tartışma aslında terörizm konusunda birbiriyle çelişkili iki yaklaşımı yansıtmaktadır: “savaş” yaklaşımı ve “risk yönetimi” yaklaşımı. Özellikle ABD tarafından benimsenen “savaş” yaklaşımı kaynakların topluca seferber edilmesi ve bireysel özgürlüklerde bazı kısıtlama ve fedakârlıkların kabul edilmesi anlamına gelmektedir. Birçok Avrupalı ise savaştan bahsetmenin doğru olmadığı görüşündedir. Avrupalılar, temelinde yatan sebepleri ortadan kaldırmadıkça terörizmi yenmenin mümkün olmadığına ve bunun da askeri yollarla yapılamayacağına inanmaktadırlar. Bu açıdan bakıldığında terörizm iyi yönetilmesi gereken tehlikeli ve kaçınılmaz bir risktir ve savaştan farklıdır çünkü bir savaşı kazanmak mümkündür.

Amerika Birleşik Devletlerinin bu denli ısrarlarının nedenini ise Yaman (2006) şöyle açıklamaktadır:

11 Eylül saldırılarının ertesinde NATO Soğuk Savaş sonrasında üstlendiği yeni misyonun da etkisiyle, terörizmle mücadelede uluslararası işbirliğini organize edecek milletlerarası bir organizasyon olarak gündeme gelmeye başlamıştır. Ancak gerek Bosna-Hersek gerekse Kosova müdahaleleri sırasında NATO müttelikleri ile ABD arasında yaşanan sorunlar terörle mücadelede NATO'nun üstleneceği rolün ve bu mücadele konusunda var olan eksikliklerinin gündeme gelmesine neden olmuştur.

Yaman'ın yorumları, Richard Nelson'un analizinin ne derecede yerinde olduğunu göstergesidir.

Terörizm, NATO tarafından 1991 yılında Roma kentinde yapılan zirvede yeni tehdit unsuru olarak belirlenmişti. 11 Eylül saldırılarından sonra ancak birinci sırayı aldı. Hatta bu saldırılar sonrası Brüksel'deki NATO merkezinde bir Terörist Tehdit İstihbarat Birimi oluşturulmuştur. Burada özellikle terörizme karşı istihbarat konusunda iş birliğinin geliştirilmesini de içeren Terörizme Karşı Ortaklık Eylem Planı ve yine terörizme karşı yeni bir askeri kökenli anlayış benimsenmiştir. Terörü önleme amaçlı atılan bu adımla koordineli çalışma, haberleşme ana gayeler arasındadır. İstanbul'da yapılan toplantıda Brüksel'deki birim sürekli çalışır duruma getirilirken, bu konuda üye ülkeler ile ortak üye ülkeler arasındaki iş birliğinin geliştirilmesi fikrine varılmıştır (Uzgel, 2004: 259).

Mantıken terörizmle mücadele konusunda NATO, Birleşmiş Milletler'in yönettiği çok geniş çaplı çabalar ile ülkelerin kendi belirli yaklaşımları arasında bir noktada yer alır. Hem hastalığın kendisi hem de belirtileriyle başa çıkmak için mücadelenin üç düzeyde (ulusal, bölgesel, ve global) birden yürütülmesi gerekir. Terörizm tehdidine karşı en etkili kazanım bu üç düzeydeki çalışmaların birleşimi ile sağlanabilir.

Yapılan bir analizde Terörle mücadele konusunda sorumluluk öncelikle bireysel olarak ülkelerin kendilerine aittir. Çünkü terörizm sonuçta yerel bir olaydır ve birçok nedenden dolayı devletler arasındaki işbirliğinin büyük bir kısmı iki taraflı ve öncelikle güvenlik güçleri ile ülkelerin istihbarat kurumları arasında olacaktır. Terörün koordineli çalışma ile çözüleceği ise ayrı bir gerçektir. Bu bakımdan NATO, G8, Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler ve diğer örgütler, devletlerin üstlendikleri çalışmaları düzenli ve sürekli hale getirerek devletlerin ve çalışanların birbirleri ile iletişim halinde olmasını sağlamaktadır (Nelson, 2004).

Bu çalışmaların yönetimi; düzenli, sürekli ve iletişime açık olmalıdır. Böylece olası zaman kayıplarının ve yanlış anlamalarının rahatça önüne geçilebilir. Bu sayede terörizmle ilgili sorunlar birer birer çözüme kavuşacaktır.

Son olarak NATO tarafından yayınlanan bilgilendirme de terörizmin tanımlaması ve savunma biçimleri “NATO’nun Terörizme Karşı Savunma Programı” adı altında on önemli nokta üzerinde açıklanmıştır. Bunlar:

1. Geniş gövdeli sivil veya askeri uçakların omuzda taşınabilir füzelere karşı olan hassasiyetinin azaltılması.
2. Sensor ağları, elektro-optik detektörler, hızlı tepki yetenekleri ve insansız su altı araçları kullanarak limanlar ve gemilerin korunması.
3. Helikopterlerin roket güdümlü el bombalarına karşı olan hassasiyetinin azaltılması.
4. Arabalar veya yol kenarlarına yerleştirilen el yapımı patlayıcıların tespit edilerek etkisiz hale getirilmesi.
5. KBRN silahlarının tespit edilmesi ve bunlara karşı korunma.
6. İstihbarat, keşif, gözetleme, ve hedef tespit için teknolojilerin geliştirilmesi.
7. NATO’nun patlayıcı madde imhası ile ilgili teknolojik ve prosedürle ilgili yeteneklerinin ve bir patlama sonrası yönetim yeteneklerinin iyileştirilmesi.
8. Havan saldırılarına karşı savunma için teknolojiler geliştirilmesi.
9. Kritik alt yapının korunması.
10. Öldürücü niteliği olmayan yetenekler geliştirilmesi (NATO, Bilgilendirme: Yeni Güvenlik Sorunlarıyla Başa Çıkmak, 2012: 8).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Terörizmin, ilk olarak Avrupa'da değil; Yahudiler ve (Zealot ve Siccariler iş birliği yapmasıyla) destekçileri tarafından Roma İmparatorluğu'na karşı Filistin bölgesinde gerçekleştirildiği bilinmektedir. Bu saldırılar ile yalnızca terörizm ortaya çıkmamış ayrıca (planlı ve toplu olarak yapılan saldırılardan dolayı) terör örgütü kavramı da ortaya çıkmıştır.

Terör örgütlerinin terörizmi kullanmasının farklı amaçları olmasına karşın; Avrupa'daki terör örgütlerinin çoğunluğunun Marksist-Leninist ideolojiyi benimsemesi ve bu temelde kurulması ortaya çıkan diğer bilgilerdendir. Bu ideoloji maddi-manevi destek ve eylem ile birleştiğinde ise en tehlikeli oluşumlardan biri olan Terör Örgütü kavramını meydana getirmektedir.

Terör örgütleri incelendiğinde maddi gelirlerinin birçoğunu yasadışı (haraç toplama, fidye, uyuşturucu madde kaçakçılığı, yandaş devlet yardımı, göçmen kaçakçılığı, v.b.) yollardan elde ettiği görülmektedir. Buna en somut örnek için Amerika Birleşik Devletleri'ne bakmak gerekir. Kolombiya Devrimci Silahlı Güçleri'nin, eroin ticaretinden elde ettiği geliri, Amerika Birleşik Devletleri, 2003 yılında yaptığı araştırma ve tespitler sonrası 300 milyon dolar (Colombia's most powerful rebels, 2003, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/1746777.stm>) olarak açıklamıştı.

Amerika Birleşik Devletleri'nin 2003 yılında açıkladığı bu rakam ile neler yapılabilir? 300 milyon dolar (22 Nisan 2014 tarihi itibari ile 1 doların 0,724 Euro olduğu dikkate alındığında) 217,2 milyon Euro demektir. Bu parayı kendi ülkesi dışında Avrupa'da değerlendirmek isterse;

- 114,10 Milyon Euro'su ile İspanya'nın Altetic Bilbao futbol takımını satın alınabilir, (<http://www.transfermarkt.com.tr/jumplist/startseite/verein/621>)

- Athletic Bilbao'yu almakla yetinmeyen örgüt, kalan 103,1 milyon Euro'su ile bir kulüp daha almak isterse İngiltere'nin 90,5 Milyon Euro değerindeki takımı Aston Villa'yı da satın alabilir. (<http://www.transfermarkt.com.tr/jumplist/startseite/verein/405>)
- Kalan 12,5 milyon Euro'yu da her iki kulübün reklamı için yatırım yapabilir.

Bu örgüt spor kulübü satın alamayıp daha farklı bir yol ile gelir elde etmek isterse;

- Yolcu kapasitesi 132 kişi olan 83 milyon dolarlık Airbus A319-132 tipi bir yolcu uçağı ve buna ek olarak; üretim tipine göre 178-194 kişi taşıyabilen Airbus A321-200 tipi bir uçağını 110 milyon dolara (Yolcu Uçakları Özellikleri ve Fiyatları nedir?, 2014, <http://www.airbus.com/presscentre/pressreleases/press-release-detail/detail/new-airbus-aircraft-list-prices-for-2014/>) alabilir,
- Gulfstream'in G550 model jeti 61 milyon dolara alabilir,
- Kalan 46 milyon doları ise havayolu şirketi kurmak ve diğer masrafları karşılamak için kullanabilir.

Görüldüğü üzere kurulduğu yer neresi olursa olsun herhangi bir ülkeye zarar vermese dahi bir örgütün elde ettiği gelir astronomik rakamlara karşılık gelmektedir. Bu gelir kaynağı uluslararası bir bankacılık sisteminden geçmek zorunda kalırsa her an takip edilme durumunda olur. Böylece her türlü yasadışı para transferini kontrol etme, inceleme, dondurma ya da el koyma kararı uygulanabilir. Bu yöntemle terörün mali çöküşü hazırlanır.

Ayrıca şüpheli işlemleri ihbar-tespit ve inceleme sürecinde yine uluslararası düzeyde görev yapabilecek (Europol, İnterpol gibi) uluslararası bir bankacılık sistemi ile koordineli olarak anında müdahalelerde bulunabileceği ulusal güvenlik teşkilatı kurulmalıdır. Çünkü Avrupa Polis Teşkilatı (Europol) ve benzeri kuruluşlar beklenen caydırıcılığı yapamamaktadır. Terörle mücadelede gelinen nokta örgütlerin transfer konusunda polisin bir adım önünde olduğu görüntüsüdür.

Silah ve uyuşturucu kaçakçılığını önlemek için gerçek “denetim” ve gerçek “önleme” yapılmalıdır. Alınan bütün tedbirler ile kaçak giriş veya çıkış önlenemiyorsa bir

bölüm denetleme zafiyeti olduğu açıktır. Detektör köpeklerin sayısı artırılarak insan hataları azaltılabilir. Terör örgütünün ihtiyacı olan, gümrük dışında ülkeye nasıl girer veya çıkar araştırılmalı.

Avrupa’da, güvenlik kameraları profesyonel bir ekipçe takip edilirse birçok terör eylemi kararlaştırılmasından oluşumuna kadar izleme altına alınır. Bu uygulamayla terör örgütüne nerede, ne zaman “Dur!” denileceği kararlaştırılabilir.

Terör eylemlerini önleme yetkisinde ve görevinde olanlar bunu nasıl gerçekleştirmelidir, tespit edilen eylemciler Amerika Birleşik Devletleri’nde çoğunlukla olduğu gibi hemen infaz mı edilmelidir? Örneğin Amerika Birleşik Devletleri’nde 2014 yılının Mart ayında New Mexico’da bir araziye izinsiz çadır kuran bir kişi polislerce sorgu yapılmadan kurşunlandı (ABD polisi evsiz adama kurşun yağdırdı, 2014, <http://www.sabah.com.tr/webtv/dunya/abd-polisi-evsiz-adama-kursun-yagdirdi>). Üstelik terörist olup olmadığı tespit edilmeden. Çözüm yolu böyle mi olmalıdır? Avrupa’daki tüm ülkelerde de böyle bir davranış sergilenecek terörizm ile ilişkili olduğu düşünülen kişiler infaz mı edilmelidir?

Her şeyden önce gerekli araştırmalar eksiksiz bir biçimde yapılmalıdır. İlk soru, “eylemci neden ve nasıl terörizme başvurdu?” olmalıdır. Sadece bir teröristin yok edilmesi onun intikamını almak isteyenlere yeni terör saldırısı yapma hakkı tanımaktadır. Sinekleri öldürmektense bataklığın kurutulması belki daha masraflıdır fakat uzun vadede en iyi sonuçtur.

Geçmiş yıllara dönüp terör eylemlerine bakıldığında, ilk göreceği ulusal ve uluslararası anlaşmaların veya bölgesel anlaşmaların, sözleşmelerin hiç biri yoktur ki terörizmi tamamen ortadan kaldıracak ya da yok denebilecek kadar azaltılabilsin. Buna ek olarak yarı yarıya azaltan var ise tarihe altın harflerle kazanmalıdır. Bu bağlamda yapılacak anlaşmalarda infazı ve sonucu konuşmaktan çok temele inerek neden ve nasıl sorusunu insanlara köle edinen terörizme yöneltilmeli ve cevap orada aranmalıdır.

Terörle mücadeleye yapılması gerekenler uluslararası bir oluşum kurularak bu oluşumları açıklamaya çalışıldığında:

Dünyadaki borsa ve bankalarda işlem gören para, yedi gün yirmi dört saat uzman kişiler tarafından incelenerek terörizmin maddi gelir kaynaklarından en büyüğü önlenmeye çalışılmalıdır.

Yapılması gereken çalışmaların içinde öncelikli olarak terörizm kavramının kelime olarak incelenmesinin aksine kavram köken ve gelişim açısından alanında uzman kişilerce incelenmelidir, incelemeler terör örgütlerinin mensuplarını buldukları ülkelerin mevcut durumunu ve ekonomik şartlarını kapsamalı bununla ilgili bir çözüm, anti tez üretilmelidir. Bu yöntem ile neden terörizme başvurulduğunu tespit ederek bunun çözümünün yapılması durumunda örgütlere verilen destek ve eylemci sayısında önemli azalma ve hatta sıfıra indirilmesi amaçlanmalıdır.

Terörizme destek verenlere idam, ölüm, ağırlaştırılmış müebbet (istisnalar hariç) v.b. gibi cezalar yerine inandıkları ideolojilerin amaçlarının ülke ve dünya yararına olmadığı ve günden güne zarar verdiğini benimseyecekleri bir ceza sistemi uygulanmalıdır. Bu uygulama sonrasında zanlılar en az üç yıl teknik ve fiziki takibe tabi tutularak verilen cezanın ne derece başarılı olduğu yine uzman kişilerce irdelenmelidir.

Uluslararası kurulacak olan bir kuruluş, bir devlet gibi çalışarak tüm destek veren ülkelerin maddi ve askeri desteği ile koordineli bir şekilde çalışarak görevini yerine getirmelidir. Bu kuruluşta tüm üye ülkelerden ayrı ayrı kendi alanlarında uzmanlaşmış akademisyenler, kolluk kuvvetlerinden görevli memurlar, istihbarat birimlerinden personeller, basın ve halkla ilişkiler bölümünden kişiler görev almalıdır. Ayrıca terör örgütlerine herhangi bir şekilde destek verenleri özel araştırmalar ile tespit edilerek ülke ise gerekli yaptırımları, şahıs ise cezai işlemler uygulanmalıdır.

Terörün, çoğu zaman bir sorun değil çaresizlik olduğu, Avrupa'da kurulan terör örgütlerini incelediğinde kuranların maddi gelirlerinin yüksek bir seviyede olmadığını hatta bazılarının üniversite öğrencisi olduğu bir başka sonuçtur. Bu çaresizliğin giderilmesi, terörizm kavramını büyük ölçüde azaltabilecek etkiler oluşturabilir.

Son olarak, terörizmin tüm ülkelerde faaliyetlerinin bitirilmesini, bu konuda büyük fedakârlıklar gösteren; mücadele eden ülkelere, kurumlara ve kuruluş personellerine sabır ve azim dileyerek terörizm sorununun tamamen çözülmesini temenni ederim.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

Alkan, Necati (2000), **Psikolojik Harekât, Polis ve Terörizm**, 1.Baskı, Ankara: EGM Yayınları.

Arıboğan, Deniz Ülke (2003), **Tarihin Sonundan Barışın Sonuna**, 1.Baskı, İstanbul: Timaş Yayınları.

Atabey, Ömer Serdar ve Ulutaş, Ahmet (2011), “Terörizmin Önlenmesinde Önemli Bir Araç Olarak Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, 97, 348.

ATAUM (2009), **Avrupa Gündemi**, 12.Baskı, Ankara: ATAUM Yayınevi.

Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi (2012), **T. C. Resmi Gazete**, 28172, 23 Ocak 2012, <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/01/20120113-1-1.pdf> (15.04.2014).

Baharçicek, Abdulkadir (2000), “Etnik Terör Ve Etnik Terörle Mücadele Sorunu”, **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 10 (1), 11-25.

Bal, İhsan (2006), **Terörizm**, 1.Baskı, Ankara: USAK Yayınları.

Bal, İhsan ve Özeren, Süleyman (2009), “İngiltere’nin Ayrılıkçı İra ve Dine Karşı Terörle Mücadele Politikası” **Uzakdoğudan Yeni Kıtaya Terörle Mücadele**, 1.Baskı, Ankara: USAK Yayınları.

————— (2010), **Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele**, 2.Baskı, Ankara: USAK Yayınları.

Bassioni, M. Cherif (2001), **Perspectives International Terrorism, In International Terrorism**.

Beşe, Ertan (2002), **Terörizm, Avrupa Birliği ve İnsan Hakları**, 2.Baskı, Ankara: Seçkin Yayınları.

- Bilgiç, M. Sadi (2009), “Terör ve Terörle Mücadele”, **Bilge Adamlar Stratejik Araştırmalar Merkezi**, Rapor No: 17, 6-56.
- Bilgiç, Veysel (2009), **Değişik Yönleriyle Yerelleşme**, 1.Baskı Ankara: Seçkin Yayınları.
- Cirhinliçlu, Zafer ve Bulut, Erol (2010), “Terör, Din ve Siyaset”, **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 20(2), 307.
- Collins, Harper (1991), **Collins Dictionary of Sociology**, New York: Harper Perennial Yayınları.
- Çataklı, Hakan (2013), “Avrupa’da Terörle Mücadelenin Yakın Tarihi”, **Yurdakul Yayın Organı**, 1, 4-7.
- Çelik, Kamil ve diğerleri (2009), “Terörizmin Türkiye Ekonomisi Üzerine Etkileri”, **Alanya İşletme Fakültesi Dergisi**, 1(2) ,85-106.
- Demirel, Emin (2004), **Dünyada Terör**, 3. Baskı, IQ Kültür Sanat Yayıncılık.
- Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşme (1990), **T. C. Resmi Gazete**, 20660, 9 Ekim 1990, http://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc074/kanuntbmmc074/kanuntbmmc07403662.pdf (15.04.2014).
- Dışişleri Bakanlığı (1989) “Uluslararası Sivil Havacılığa Hizmet Veren Hava Alanlarında Kanunsuz Şiddet Eylemlerinin Önlenmesi ile İlgili Protokol”, <http://www2.tbmm.gov.tr/d23/1/1-0327.pdf> (14.04.2014).
- Diplomasi Ajanları da Dahil Olmak Üzere Uluslararası Alanda Korunan Kişilere Karşı İşlenen Suçların Önlenmesi ve Cezalandırılmasına Dair Sözleşme (1981) **T. C. Resmi Gazete**, 2324,1 Mayıs 1981, http://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc064/kanunmgkc064/kanunmgkc06402374.pdf (11.04.2014).
- Ekici, Niyazi ve diğerleri (2010), “İdeoloji ve Örgütsel Yapının örgüte Eleman Kazanma Etkisi” **Uluslararası Güvenlik ve Terörizm Dergisi**, 1 (1), 37-57.
- Ercan, Ferhan (1997), **Dinsel Şiddet**, 1.Baskı, İstanbul: Toplumsal Dönüşüm Yayınları.
- Ergil, Doğu (2009), **Kürt Raporu**, İstanbul: Timaş Yayınları.

- Ganser, Daniele (2005), **NATO's Secret Armies Operation Gladio And Terrorism In Western Europe**, 1th, Switzerland.
- Gençtürk, Tuğçe (2012), "Terör Kavramı ve Uluslararası Terörizme Farklı Yaklaşımlar", **Başkent Üniversitesi Stratejik Araştırma Merkezi**, 1(1) 5.
- Gökbunar, Ramazan ve diğerleri (2010), **Terör Ekonomisi**, İstanbul: Beta Yayınları.
- Gürbüz, Beyhan (2008), **Dini Motifli ve Uluslararası Bir Terör Örgütü Olarak El-Kaide**, yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atılım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gürses, Emin (1997), **Ayrılkçı Terörün Anatomisi/Ira-Eta-Pkk**, 2.Baskı İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- (2007), **Uluslararası Sistemin Kıskaçında Etnik Terör**, İstanbul: Profil Yayıncılık.
- Güvenir, Osman (1980), **Türkiye'de Terör**, İstanbul: Gazeteciler Cemiyeti Yayını.
- Hard, Michael ve Negri, Antonio (2004), **Çokluk: İmparatorluk Çağında Savaş ve Demokrasi**, (Çev. Yıldırım, Barış), İstanbul: Ayrıntılı Yayınları.
- Homles, Finlay (2007), "What Makes An Ulster-Scot?", Stranmillis University College", **A Guide for Teachers**, <http://www.ulsterscotsagency.com/weans/teachers/other/history.pdf> (25.03.2014).
- İNCİL (M.S. 52 - 68), "Adam öldürmeyeceksin" <http://www.kutsalkitap.com/calisma/Incil.pdf> (11.03.2014).
- Kalem, Ahmet (2011), **Pkk Terör Örgütünün Eta ve Ira Terör Örgütleri ile Karşılaştırılması**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karaş, Zeynep (2007), **Ermeni Terör Örgütü: ASALA**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karsan, Gökhan (2009), "Marksizm-Leninizm, Ulusalçılık ve Türk Sol Entelijansiya", **Akademik Araştırmalar Dergisi**, (40), 43-62.
- Kaya, İbrahim (2005), **Terörle Mücadele ve Uluslararası Hukuk**, Ankara: USAK Yayınları.

- Kaya, Sezgin (2005), “Interpol, Europol ve Uluslararası Terörizm”, **Güvenlik Stratejileri Dergisi**, 1(2), 32.
- KDK (1999) “Avrupa Güvenlik Şartı, TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu”
<http://www.ombudsman.gov.tr/contents/files/902d4--Avrupa-Guvenlik-Sarti.pdf>
(19.04.2014).
- Keçeci, Orçun (2012), **Etnik Bir Terör Örgütü: İrlanda Cumhuriyet(Çi) Ordusu-Ira**,
Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal
Bilimler Enstitüsü.
- Kedikli, Umut (2006), “Avrupa Birliği’nin Terörizmle Mücadele Politikaları ve Hukuki
Boyutu”, **Uluslararası Hukuk ve Politika**, 2(7), s. 54-79.
- Kedikli, Umut (2006), “Avrupa Birliği’nin Terörizmle Mücadele Politikaları ve Hukuki
Boyutu”, **Uluslararası Hukuk ve Politika (USAK) Dergisi**, 2,(7) 54-79,
<http://www.usak.org.tr/dosyalar/dergi/h15u8sSRVzp1v1DRA6KF4khCQlpYK1.pdf>
(25.03.2014).
- Kıta Sahanlığı Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin
Önlenmesine Dair Protokol(1998), **T. C. Resmi Gazete**, 23242, 26 Ocak 1998,
<http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/23242.pdf> (12.04.2014).
- Kumkale, Tahir Tamer (2009), **İspanya Bask Bölgesi Bağımsızlık Örgütü (ETA) ve
PKK**, <http://www.turansam.org/makale.php?id=558> (27.03.2014).
- KURAN (610-632), "Allah'ın haram kıldığı cana, haklı bir sebep olmadıkça kıymayın.
Kim mazlum olarak öldürülürse biz onun velisine (mirasçısına hakkını isteme
konusunda) bir yetki vermişizdir." <http://www.kuran-ikerim.org/index.php?s=article&aid=101> (9.03.2014).
- Kuper, Jessica, (1987), **Political Science and political Theory**, London: Routledge and
Kegan Paul.
- Lançiner, Sedat (2008), “Terörle Mücadele Nasıl Olmalı?”, **İdarecinin Sesi**, (130), 12.
- Laquer, Walter (1977), **Terrorism**, Boston: Little Brown and Company.
- Masak (2009), “Türkiye’de Terörün Finansmanı ile Mücadele Konusundan Yapılan
Çalışmalar ve Alınan Önlemler”, http://www.masak.gov.tr/TerrorunFinansman%C4%B1/ulusal_mucadele.html (05.08.2014).

- Milliyet (2012), “Kızıl Tugaylar uyanıyor mu?”, <http://www.milliyet.com.tr/kizil-tugaylar-uyaniyor-mu-/dunya/dunyadetay/09.05.2012/1537894/default.htm> (02.04.2014).
- NATO (2012), “Bilgilendirme: Yeni Güvenlik Sorunlarıyla Başa Çıkmak”, http://www.nato.int/nato_static/assets/pdf/pdf_publications/20120207_new-security-challenges-tu.pdf (20.04.2014).
- Nelson, C. Richard (2004), **NATO’nun Terörle Mücadeledeki Rolü**, <http://www.nato.int/docu/review/2004/issue3/turkish/analysis.html> (20.04.2014).
- Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Sözleşmesi(1984) **T. C. Resmi Gazete**, 18571, 10 Kasım 1984, <http://www.kanunum.com/files/3070-1.pdf> (15.04.2014).
- Nükleer Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi (2012), **T. C. Resmi Gazete**, 244, 22 Nisan 2012, <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/05/20120508-1.html> (14.04.2014).
- Okur, Eren (2010), **ETA/Bask Modeli mi? Türkiye Modeli mi?**, http://www.bilgesam.org/incele/1230/-eta-bask-modeli-mi--turkiye-modeli-mi-/#.U9i_X_1_sZI (27.03.2014).
- Ovalı, Şevket (2006), “AB’nin Terörizmle Mücadele Politikasındaki Dönüşüm: 11 Eylül ve Madrid Saldırılarının Etkileri”, **Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi**, 5(3), 77-102.
- Öktem, Emre (2007), **Terörizm-İnsancıl Hukuk Ve İnsane Hakları**, İstanbul: Derin Yayın Evi.
- Örnek, Zafer (2009), **Kızıl Ordu Fraksiyonu Tekrar Gündemde**, <http://www.ataum.ankara.edu.tr/ebulten/ekim.pdf> (27.03.2014).
- Plastik Patlayıcıların Tespit Edilmesi Amacıyla İşaretlenmesi Hakkında Sözleşme (1994), **T. C. Resmi Gazete**, 3978, 31 Mart 1994, http://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc077/kanuntbmmc077/kanuntbmmc07703978.pdf (13.04.2014).
- Polis Akademisi Başkanlığı Uluslararası Terörizm ve Sınırşan Suçlar Araştırma Merkezi (2009a) “İspanya’da Demokrasiye Geçiş Sürecinde Anti-Demokratik Uygulamalar; Gal Anti-Terör Özgürlük Örgütü”, <http://utsam.org/images/upload/attachment/%C4%B0spanya'n%C4%B1n%20Ter%C3%B6rle%20M%C3%BCcadelesi.pdf> (27.03.2014).

- Polis Akademisi Başkanlığı Uluslararası Terörizm ve Sınıraşan Suçlar Araştırma Merkezi(2009b) “Gladyo: İtalyan Gizli Örgütlenmesi”, <http://utsam.org/images/upload/attachment/GLADYO%20%C4%B0talyan%20Gizli%20%C3%96rg%C3%BCtlenmesi.pdf> (02.04.2014).
- Qurbanov, babası İlqar Fuad (2011), **Terörizmin Finansmanı ile Mücadelede Uluslararası girişimlere Bir Bakış**, <http://www.vergijurnali.az/upload/File/art-20.pdf> (27.03.2014).
- Rehine Alınmasına Karşı Uluslararası Sözleşme(1988), **T. C. Resmi Gazete**, 3442, 21 Nisan 1988, <http://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d18/c010/tbmm18010061ss0042.pdf> (11.04.2014).
- Saraçlı, Murat (2007), “Uluslararası Hukukta Terörizm”, **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 6 (2), 1056-1068.
- Sivil Havacılık Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşme (1975), **T. C. Resmi Gazete**, 1888, 29 Kasım 1975, (<http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/15077.pdf>) (10.04.2014).
- Söylemiş, Tarık (2008). “Terörün Finansmanı ve Türkiye’nin Ulusal ve Uluslararası Yükümlülükleri”, **Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 3(2-4).
- Süer, Sançar Sefer (2008), **Uluslararası Hukukta Terörizmin Finansmanının Önlenmesi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şimşek, Yılmaz (2009), **İspanyol Terör Örgütü ETA’nın Profil Analizi**, <http://www.usakgundem.com/ders-notu/7/%C4%B0spanyol-ter%C3%B6r-%C3%B6rg%C3%BCt%C3%BC-eta%E2%80%99n%C4%B1n-profil-analizi.html>, (27.03.2014).
- TEVRAT (M.Ö. 52 - 68), “Öldürmeyeceksin” <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/37/781/10030.pdf> (10.03.2014).
- T.C. Başbakanlık Avrupa Birliği Genel Sekreterliği (2011), “Avrupa Birliği Antlaşması ve Avrupa Birliği’nin İşleyişi Hakkında Antlaşma”, <http://www.abgs.gov.tr/files/pub/antlasmalar.pdf>.

- Tangör, Burak ve Sayın, Sevinç (2012), “Avrupa Birliği’nin Terörizmle Mücadele Stratejisi: Yeni Bir Bütünleşme Alanı Mı?”, **Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi**, 11(1), 85-118.
- Tanriverdi, Hasan ve Saritaş, Kamil (t.y.), **Tanrı’nın Varlığına Karşı Olan Deliller**, http://gifdergi.gumushane.edu.tr/Makaleler/391148442_14.pdf (27.03.2014).
- Taşkın, Cankat (2006), “Taşkın Terörle Mücadele Yasa Tasarısının Değerlendirilmesi ve Tasarıya Farklı Bir Bakış”, **Bursa Barosu Dergisi**, (81), 55-72.
- TBMM (2001) ”Terörist Bombalamaların Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi”, <http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem21/yil01/ss793m.htm> (13.04.2014).
- TBMM (2007) “Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu”, <http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem23/yil01/ss62.pdf> (20.03.2014).
- Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi (2002), **T. C. Resmi Gazete**, 4738, 10 Ocak 2002, <http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv12.pdf> (14.04.2014).
- Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun, (2002), **T. C. Resmi Gazete**, 4736 10 Ocak 2002, <http://www.masak.gov.tr/media/portals/masak2/files/mevzuat/kanunlar/4738.htm>, (15.04.2014).
- Terörün Finansmanına Yönelik Şüpheli İşlemlerin Bildirimi Genel Tebliği (2007) **T. C. Resmi Gazetesi**, 26693 07 Kasım .2007, <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=9.5.11703&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=TER%C3%96R%C3%9CN%20F%C4%B0NANSMANINA%20Y%C3%96NEL%C4%B0K> (17.04.2014).
- Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşme Kanun Tasarısının Metni (2011), **T. C. Resmi Gazete** 3336, 21 Ekim 2011, <http://www2.tbmm.gov.tr/d24/1/1-0489.pdf> (20.03.2014).
- Topakkaya, Arslan (2007), **İdeoloji Kavramının Tarihsel Gelişim Sürecine Kısa Bir Bakış**, <http://www.erzincan.edu.tr/birim/HukukDergi/makale/2007-1-9.pdf> (27.03.2014).
- Topal, Ahmet Hamdi (2005), **Uluslararası Terörizm ve Terörist Eylemlere Karşı Kuvvet Kullanımı**, İstanbul: Beta Yayınevi.

Törelî, Türkmen (2002), **PKK Terör Örgütü (Tarihsel ve Siyasal Gelişim Süreci Bakımından İncelenmesi) 1978-1998**, yayınlanmamış Doktora Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Trisa Handbook (15.02.2009), Terrorist, Insurgent & Militant Group Logo Recognition Guide No. 29,66-68, <https://info.publicintelligence.net/USArmy-TerroristLogos.pdf> (25.03.2014).

Uçaklarda İşlenen Suçlar ve Diğer Eylemlerle İlgili Sözleşme(1975), **T. C. Resmi Gazete**, 1889, 17 Nisan 1975, http://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc058/kanuntbmmc058/kanuntbmmc05801889.pdf (15.04.2014).

Uçakların Kanundışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Hakkında Sözleşme(1972) **T. C. Resmi Gazete**, 14384, 30 Kasım 1972, http://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc056/kanuntbmmc056/kanuntbmmc05601634.pdf (11.04.2014).

Uçakların Yasadışı Olarak Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Sözleşmesi (1972) **T. C. Resmi Gazete**, 14384, 07 Aralık 1972, <http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/14384.pdf> (15.04.2014).

UN (1969), “Convention on Offences and Certain Other Acts Committed On Board Aircraft”, <http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv1.pdf> (15.04.2014).

UN (1970), “Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft”<http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv2.pdf> (15.04.2014).

UN (1971), “Convention for the Suppression of Unlawful Acts Against the Safety of Civil Aviation”, <http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv3.pdf> (10.04.2014).

UN (1977), “Convention on the Prevention and Punishment of Crimes against Internationally Protected Persons, including Diplomatic Agents”, <http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv4.pdf> (11.04.2014).

UN (1979), “Convention on the Physical Protection of Nuclear Material”, <http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv6.pdf> (11.04.2014).

UN (1983), “International Convention Against the Taking of Hostages”, <http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv5.pdf> (11.04.2014).

- UN (1989), “Protocol for the Suppression of Unlawful Acts of Violence at Airports Serving International Civil Aviation, Supplementary to the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation”, <http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv7.pdf> (14.04.2014).
- UN (1992), “Convention for the Suppression of Unlawful Acts Against the Safety of Maritime Navigation”, <http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv8.pdf> (12.04.2014).
- UN (1992), “Protocol for the Suppression of Unlawful Acts Against the Safety of Fixed Platforms Located on the Continental Shelf”, <http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv9.pdf> (12.04.2014).
- UN (1998), “Convention on the Marking of Plastic Explosives for the Purpose of Detection” <http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv10.pdf> (13.04.2014).
- UN (1999), “International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism” <http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv12.pdf> (14.04.2014)
- UN (2001), “International Convention for the Suppression of Terrorist Bombings” <http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv11.pdf> (13.04.2014).
- UN (2007), “International Convention for the Suppression of Acts of Nuclear Terrorism” <http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/conventions/Conv13.pdf> (14.04.2014).
- UR “DHKP/C ETA ortaklığı”, (t.y.), <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=214967> (21.03.2014).
- UR, (1999), “ABD terör listesini açıkladı” <http://yenisafak.com.tr/arsiv/1999/ekim/10/dishaber/dis3.html> (21.03.2014).
- URL, (2003) “Was war das endziel der RAF?”, http://www.rafinfo.de/faq/ideologie/was_war_das_endziel_der_raf.206.php (19.03.2014).
- URL (2007), “The Red Brigade Terrorist Group” http://www.historyofwar.org/articles/weapons_red_brigades.html (15.03.2014).
- URL (2007), “İşte PKK'nın silahlarının listesi”, <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/6922630.asp> (20.03.2014).

- URL, (2008), “1978'de İtalya Başbakanı Aldo Moro'yu Öldüren, Kızıl Tugaylar'ın Lideri ve Ömür Boyu Hapse Mahkûm Mario Moretti'den Yeni Aktüel'e İtiraf!;"Şu Kesin Ki Biz Kaybettik"”, <http://www.yeniaktuel.com.tr/dun102,141@2100.html>, (19.03.2014).
- URL (2010), “PKK'yı Kızıl Tugaylar eğitmiş”, http://www.zaman.com.tr/gundem_pkkyi-kizil-tugaylar-egitmis_960103.html (02.04.2014).
- URL (2010), “The Provisional IRA”, <http://www.dannymorrison.com/?p=2209> (18.04.2014).
- URL (2011), “11 Eylül saldırıları ve 5 komplo teorisi”, http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2011/08/110829_nine_eleven_conspiracy.shtml (21.03.2014).
- URL (2013), “ABD polisi evsiz adama kurşun yağdırdı” <http://www.sabah.com.tr/webtv/dunya/abd-polisi-evsiz-adama-kursun-yagdiridi>, (22.04.2014).
- URL (2013), “Bu şehirde 3 liraya 100 dolar alınabiliyor”, <http://www.milliyet.com.tr/bu-sehirde-3-liraya-100-dolar/gundem/detay/1748146/default.html> (30.03.2014).
- URL (2013), “Kızıl Tugaylar Lyon-Torino hızlı tren hattına karşı açıklama yayınladı” <http://tr.euronews.com/2013/09/20/kizil-tugaylar-lyon-torino-hizli-tren-hattina-karsi-aciklama-yayinladi/> (02.04.2014).
- URL (2013), “Sivil terör mağduru için iş, aş ve maaş”, <http://www.sabah.com.tr/Gundem/2013/04/17/sivil-teror-magduru-icin-is-as-ve-maas> (17.04.2014).
- URL (2014), “Klüp Fiaytları” <http://www.transfermarkt.com.tr/jumplist/startseite/verein/621>, (22.04.2014).
- URL, “İtalya'da Kızıl Taygarlar Korkusu” (t.y.) http://www.youtube.com/watch?v=_nZBdhBJ120 (10.03.2014).
- URL, “yıldırma, cana kıyma ve malı yakıp yıkma, korkutma, tedhiş” (t.y.), http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GT.S.532.6273d087477.05591764 (16.03.2014).
- URL, “Basque Fatherland and Liberty (t.y.)” [http://vkb.isvg.org/Wiki/Groups/Basque_Fatherland_and_Liberty_\(ETA\)](http://vkb.isvg.org/Wiki/Groups/Basque_Fatherland_and_Liberty_(ETA)) (18.03.2014).

- URL, “Secret Warfare: Operation Gladio and NATO’s Stay-Behind Armies”, (t.y.), <http://www.globalresearch.ca/secret-warfare-operation-gladio-and-natos-stay-behind-armies/5303061> (19.03.2014).
- URL, “Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları”, (t.y.), <http://www.akcakent.org/sizdengelenler/teror/05-terororgutleri.htm> (20.03.2014).
- URL , “Provisional Irish Republican Army (IRA) (aka, PIRA, "the provos," Óglaigh na hÉireann) (UK separatists)”, (t.y.), <http://www.cfr.org/separatist-terrorism/provisional-irish-republican-army-ira-aka-pira-provos-oglaigh-na-heireann-uk-separatists/p9240> (20.03.2014).
- URL, “Terörün Finans Kaynakları” (t.y.), <http://www.masak.gov.tr/tr/content/terorun-finans-kaynaklari/72> (20.03.2014).
- URL, “The Provisional IRA”, (t.y.), <http://www.dannymorrison.com/?p=2209> (21.03.2014).
- URL, “ETA silah bıraktı”, (t.y.), Hürriyet, <http://www.hurriyet.com.tr/planet/19041627.asp> (21.03.2014).
- URL, “İslam karşıtlarına uyarı! Budalalığınıza izin vermeyeceğiz!”, (t.y.), http://www.medyafaresi.com/haber/islam-karsitlarina-uyari-Budalaliginiza-izin-vermeyecegiz_108705.html (23.03.2014).
- URL, “Has ETA carried out attacks since the 9/11 attacks?” (t.y.), <http://www.cfr.org/separatist-terrorism/basque-fatherland-liberty-eta-spainseparatists-euskadi-ta-askatasuna/p9271#p4> (27.03.2014).
- URL, “Göçmen Kaçakçılığı Ve İnsan Ticaretiyle Mücadele Araştırması Projesi”, T.C. İçişleri Bakanlığı Araştırma ve Etütler Merkezi, (t.y.), <http://www.arem.gov.tr/Arem/defaultarem.aspx?icerik=42> (01.04.2014).
- URL, “Christian Klar serbest bırakıldı”, (t.y.), <http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/469641.asp> (01.04.2014).
- URL, “Dün Ağca'ya Tabanca Veren Gladio Bugün Kime Ne Veriyor?”, (t.y.), <http://www.odatv.com/n.php?n=dun-agcanin-eline-tabanca-veren-gladio-bugun-kimin-eline-ne-veriyor--1801101200> (03.04.2014).

- URL, “RAF terör örgütünün 20 Nisan 1998 yılındaki fesih bildiri” (t.y.), <http://www.rafinfo.de/archiv/raf/raf-20-4-98.php> (05.04.2014).
- URL, “International Law” (t.y.), <http://www.un.org/en/sc/ctc/laws.html> (11.04.2014).
- URL, “Maastricht Anlaşması” (t.y.), http://www.tbmm.gov.tr/kutuphane/AB/Maastricht_Anla%C5%9Fmasi.pdf (15.04.2014).
- URL, “İspanya'da Terör Mağdurlarına Yapılan Yardımlar Genişletildi” (t.y.), <http://www.sondakika.com/haber/haber-istanya-da-terror-magdurlarina-yapilan-yardimlar-5029345/> (17.04.2014).
- URL, “About Us” (t.y.), <https://www.europol.europa.eu/content/page/about-us> (19.04.2014).
- URL, “Irish Volunteer Rain Jacket”, (t.y.), <http://irishvolunteers.org/store/products/irish-volunteer-rain-jacket/> (20.04.2014).
- URL, “Türkiye ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT)”, (t.y.), http://www.mfa.gov.tr/turkiye-ve-avrupa-guvenli-ve-isbirligi-teskilati-_agit_.tr.mfa (20.04.2014).
- URL, “Provisional Irish Republican Army”, (t.y.), https://www.princeton.edu/~achaney/tmve/wiki100k/docs/Provisional_Irish_Republican_Army.html (20.04.2014).
- URL, “Colombia's most powerful rebels” (t.y.), <http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/1746777.stm> (21.04.2014).
- URL, “Yolcu Uçakları Özellikleri ve Fiyatları nedir?”, (t.y.), <http://www.airbus.com/presscentre/pressreleases/press-release-detail/detail/new-airbus-aircraft-list-prices-for-2014/>, (22.04.2014).
- URL, “IRA'ya bakınca PKK görülmez”, (t.y.), http://www.milligazete.com.tr/haber/IRAYa_bakinca_PKK_gorulmez/214172#.U9TAr_1_tBY. (23.04.2014).
- UTSAM (2010), “Mart 2010 Raporu, İspanya'nın Terörle Mücadelesi”, <http://utsam.org/images/upload/attachment/%C4%B0spanya'n%C4%B1n%20Ter%C3%B6rle%20M%C3%BCcadelesi.pdf> (20.03.2014).
- Uzgel, İlhan (2004), “İstanbul NATO Zirvesi”, **A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, 59(3), 259.

- Yağmurlu, Aslı (1997), “Örgüt Kültürü: Tanımlar ve Yaklaşımlar”, **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, 52(1), 717-723.
- Yalçın, Emrullah (2012), **Terörizmle Mücadele**, Ankara: YY. Türkiye Enstitüsü.
- Yalçın, Ömer Lütfi (2009) **Terörün Finansmanı**, https://www.tspakb.org.tr/tr/Portals/0/57ad7180-c5e7-49f5-b282-c6475cdb7ee7/terorun_finansmani.pdf, (21.03.2014).
- Yalçın, Ömer Lütfi, (t.y.) **Terörün Finansmanı**, https://www.tspakb.org.tr/tr/Portals/0/57ad7180-c5e7-49f5-b282-c6475cdb7ee7/terorun_finansmani.pdf, (27.03.2014).
- Yavuz, Nilüfer (2013), **İspanya Barış Süreci ve ETA**, <http://www.genbaris.com/ispanya-baris-sureci-ve-eta/>, (27.03.2014).
- Yayla, Atilla (1990), **Terörizm Üzerine Yazılar**, Ankara: Günay Yayıncılık.
- Yılmaz, Sait (2006), **21. Yüzyılda Güvenlik ve İstihbarat**, 1.Baskı, İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Yonah, Alexander ve Dennis, A. Pluchinsky (1994), **European Terrorism**, New Jersey: Brassey’s Inc.
- Zubieta, Amaia (2010), **Bask Ülkesi: Bir Dilin Yeniden Hayat Bulması**, http://www.egitimsen.org.tr/ekler/f3e5ab7004d5f31087ebe604eb970a0_ek.pdf (27.03.2014).

EKLER

Ek 1: Tam tespiti yapılan silahların ülkelere göre mukayesesi

Silah Cinsi	Mevcut Kayıtlara Göre Operasyonda Ele Geçirilen (Adet)	Menşel Belli Olan Silah ve Malzeme		Ülkelere Göre Dağılım
		Sonuç		
		Miktar	%	
Tab/ Mak.Tab	2885	2208	76.53	Çekoslovakya %21.9
				İspanya % 20.2
				İtalya %19.8
Mayın	11568	8015	69.28	İtalya %60.6
				Rusya ve BDT %28.3
				Almanya %6.2
El Bombası	3490	136	3.89	Rusya ve BDT %72.0
				ABD %19.8
				Almanya %8.0
TOPLAM	36563	16131	44.1	

Kaynak: <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/6922630.asp>

Ek 2: RAF'ın yaptığı iddaa edilen eylemler

TARİH	YER	EYLEM	HASAR-KAYIP
<u>11 Mayıs1972</u>	<u>Frankfurt am Main</u>	Birleşik Devletler kışalarının bombalanması	1 ölü, 13 yaralı
<u>12 Mayıs1972</u>	<u>Augsburg ve Münih</u>	Augsburg'daki polis karakolunun ve Münih'teki Bavarian Devlet Suç İstihbarat Ajansı'nın bombalanması	5 polis memuru yaralandı. İddiaya göre sanık Tommy Weissbecker'di.
<u>16 Mayıs1972</u>	<u>Karlsruhe</u>	Federal yargıç Buddenberg'in arabasının bombalanması.	Otomobili kullanan (Buddenberg'in) karısı yaralandı. İddiaya göre sanık Manfred Grashof idi.
<u>19 Mayıs1972</u>	<u>Hamburg</u>	Axel Springer Verlag'ın bombalanması	17 yaralı. <u>Ilse Stachowiak</u> bombalama olayına karışanlardan biriydi.
<u>24 Mayıs1972</u>	<u>Heidelberg</u>	Askeri İstihbarat G2 karargâhının dışına, Avrupa'daki Birleşik Devletler ordusunun karargâhına bomba konulması	3 ölü (Ronald Woodward, Charles Peck ve Albay Clyde Bonner), 5 yaralı. İddiaya göre 15 Haziran komandosunca, Irmgard Moeller tarafından öldürülen Petra Schelm'in anısına gerçekleştirilmişti.
<u>24 Nisan1975</u>	<u>Stokholm</u>	1975 Batı Almanya büyükelçiliğine baskın, Andreas von Mirbach ve Dr. Heinz Hillegaard'ın öldürülmesi	4 ölü, bunların ikisi RAF üyesiydi
<u>7 Nisan1977</u>	<u>Karlsruhe</u>	Federal savcı-generalı Siegfried Buback'ın öldürülmesi	Şoför ve bir yolcu öldürüldü. İddiaya göre sanık <u>Ulrike Meinhof</u> 'tu.
<u>30 Temmuz1977</u>	<u>Oberursel (Taunus)</u>	<u>Dresdner Bank</u> 'ın müdürü <u>Jürgen Ponto</u> başarısız kaçırma girişimi sırasında evinde vurularak öldürüldü.	
<u>1977</u>	<u>Palma de Mallorca resp. Mogadishu, Somalia</u>	<u>Uçak kaçırma</u> , <u>Lufthansa</u> uçağı Sonbaharının parçası olan olaylardan biri olarak 1977 sonbaharında kaçırıldı.	3 hava korsanı öldürüldü, olay Alman <u>GSG 9</u> komandoları tarafından "Operation Feuerzauber" operasyonu ile sona erdirildi.
<u>5 Eylül1977</u> <u>18 Ekim1977</u>	<u>Köln resp. Mulhouse</u>	Eski SS subayı, Almanya'nın en büyük sermayedarlarından da olan, Alman İşverenler Birliği başkanı Hanns-Martin Schleyer kaçırıldı. Ardından bir süre sonra vurularak öldürüldü.	3 polis memuru ve şoför öldürüldü
<u>25 Haziran1979</u>	<u>Mons, Belçika</u>	<u>NATO</u> Müttefik Komutanı Alexander Haig bir suikast girişiminden kurtuldu	
<u>9 Temmuz1986</u>	<u>Straßlach (Münih yakınlarında)</u>	Siemens müdürü <u>Karl Heinz Beckurts</u> ve şoförü Eckhard Groppler vuruldu.	
<u>30 Kasım1989</u>	<u>Bad Homburg v. d. Höhe</u>	Bankacı <u>Alfred Herrhausen</u> 'e bombalı saldırı	Dava çözülemedi.
<u>1 Nisan1991</u>	<u>Düsseldorf</u>	Doğu Almanya hükümeti başbakanı <u>Detlev Karsten Rohwedder</u> 'in evinde vurulması	Dava çözülemedi.
<u>27 Mart1993</u>	<u>Weiterstadt</u>	Yapılmakta olan bir hapisanenin inşaat alanına bombalı saldırı.	Dava çözülemedi. Ölü ya da yaralı yok. 123 milyon Marklık (50 milyon avronun üzerinde) hasar.

Kaynak: Kalem, 2011, 84-85

Ek 3: RAF'ın üstlendiği eylemler

TARİH	İSİM	KİMLİĞİ	EYLEM TÜRÜ, SONUCU
1971/07/15	Petra Schelm	RAF üyesi	Barikat kurarak yol kesme eylemi
22/10/1971	Norbert Schmid	Polis	Muhtemelen Gerhard Müller tarafından vurularak tutuklama eylemi
1971/12/04	Georg von Rauch	RAF yanlısı	
22/12/1971	Herbert Schoner	Polis	Kaiserslautern bir banka soygununda, bir polis vuruldu
1972/03/02	Thomas Weisbecker	RAF yanlısı	Weisbecker Augsburg Ceza Soruşturması Bavyera Ofisi Özel Komisyonu görevlileri tarafından öldürüldü.
	Hans Eckardt	Polis	Hamburg'da bir ateş sonucu yaralanan polis memuru yoğun bakımdayken üç hafta sonra ölü
1972/05/11	Paul A. Bloomquist	ABD subayı	Frankfurt / Main ABD subay gazinosuna Saldırı
24/05/1972	Clyde Bonner	ABD asker	ABD, Avrupa Merkez Durağı ve Ordu Heidelberg'e saldırı yapılmıştır
	Ronald Woodward	ABD asker	
	Charles Peck	ABD asker	
1972/06/25	Ian McLeod	Sivil	İngiliz esnafının Stuttgart'taki bir evin aranması sırasında gelen polisi kapalı yatak içinden çıkararak vurdu.
1974/09/11	Holger Meins	RAF üyesi	Holger Meins açlık grevi sonucu öldü
1974/10/11	Günter von Drenkmann	Yargıç	Yargıç kaçırma eylemi denenmiş ancak bu eylem başarısız olması sonucu Drenkmann vuruldu
25/04/1975	Baron Andreas von Mirbach	Askeri Ataşesi	Mirbachstrasse ve Dr Hillegart uzakta (Stockholm'de) olduğundan bir ultimatoma bitiminden sonra Stockholm'de Alman Büyükelçiliği'ne barikat işgali yapılarak, Wessel'de yüklü miktarda patlayıcıların patlaması sonucu öldü, Hausner ise üç hafta sonra pulmoner ödemeyle yenik düşmüştür.
	Dr Heinz Hillegart	Ekonomik Ataşesi	
	Ulrich Wessel	RAF üyesi	
1975/05/05	Siegfried Hausner	RAF üyesi	
1976/09/05	Ulrike Meinhof	RAF üyesi	Ulrike Meinhof Stuttgart'taki bir usta onu evindeki hücrelerinde asılmış halde buldu.
1977/04/07	Siegfried Buback	Federal Başsavcı	Buback ve onun arkadaşı bir otomatik silahlı motosikletli tarafından vurularak öldürüldü
	Georg Wurster	Motor havuzunun Başkanı	
	Wolfgang Göbel	Şoför	
1977/07/30	Jürgen Ponto	Bankacı	Ponto'yu kaçırmaya çalışırken Ponto vuruldu
1977/05/09	Reinhold Brändle	Koruma	Schleyer'i kaçırma esnasında etrafındakiler vurdu.
	Roland Pieler	Koruma	
	Helmut Ulmer	Koruma	
	Heinz Marcisz	Şoför	
22/09/1977	Arie Kranenburg	Hollandalı polis memuru	Polis Utrecht Knut Folkerts (NL) tutuklanması sırasında vuruldu
18/10/1977	Andreas Baader	RAF üyesi	Mahkumların Tartışmaları sonrası intihar
	Gudrun Ensslin	RAF üyesi	

	Jan-Carl Raspe	RAF üyesi	
19.10.1977	Hanns-Martin Schleyer	İşverenler Başkanı	Landshut'i kaçırma ve intihar girişiminde ki Stammheimer'in başarısızlığından sonra, Schleyer vuruldu
13/11/1977	Ingrid Schubert	RAF üyesi	Münih-Stadel Ana intihar
24/09/1978	Hans-Wilhelm Hansen	Polis	Tutuklama esnasında Angelika Speitels sırasında silahlı çatışmada, Knoll yaralandı, iki hafta komada kaldı ve öldü
	Michael Knoll	RAF üyesi	
01.11.1978	Dionysius de Jong	Hollandalı Zölln o	Heißler ve yetkililer arasında yangın çıkmış ve bunun bir sınır değişikliği sonuçları
	John Goemans	Hollandalı Zölln o	
07.09.1978	Willy Peter Stoll	RAF üyesi	Stoll bir restoranda tutuklama girişimi sırasında vuruldu
04.05.1979	Elisabeth von Dyck	RAF üyesi	Tutuklama girişimi sırasında vuruldu
19.11.1979	Edith Kletzhändler	Sivil	Zürih'te bir masum kadın banka soygununda öldürüldü
15.07.1980	Wolfgang Bira	RAF üyesi	Her ikisi de bir araba kazasında öldü
	Juliane Plambeck	RAF üyesi	
16.04.1981	Sigurd Debus	RAF üyesi	Debus açlık grevi sonucu ölür
01.02.1985	Ernst Zimmermann	MTU CEO'su şekillendirme	Zimmermann kafasına nişan alınıp bir kurşun atışı ile öldü
08/08/1985	Edward Pimental	ABD asker	Pimental Frankfurt/Main ABD hava üssüne saldırı, iki kişi yardımıyla onların kimlik kartını alarak yapılan saldırı sonrası vurulmuştur.
	Frank H. Scarton	ABD asker	
	Becky Jo Bristol	Sivil çalışanları	
09.07.1986	Karl Heinz Beckurts	Siemens yönetim kurulu üyesi	İşgalcileri öldürdüğü gerekçesiyle Beckurts'in arabasının yanında bir bomba patlatıldı.
	Eckhard Groppler	Şoför	
10.10.1986	Gerold von Braunmühl	Devlet Sekreter Yardımcısı Dışişleri Bakanlığı	Braunmühl iki kimliği belirsiz kişi tarafından evinin önünde vuruldu
30.11.1989	Alfred Lord Hausen	Alman Bank CEO'su	Sayın Stockhausen'in aracı otomatik olarak kumandalı bomba ile saldırıya uğradı
01.04.1991	Detlef Karsten Rohwedder	Güven başkanı	Rohwedder evinde bir keskin nişancı tarafından vuruldu
24.06.1993	Wolfgang Grams	RAF üyesi	Küçük banyo eylemi sonrası tutuklama esnasında resmen Grams kendini vurdu.
	Michael Newrzella	Bilinmiyor	
15.09.1999	Horst Ludwig Meyer	RAF üyesi	Meyer Viyana'da bir saldırı teşebbüsü sırasında vuruldu

Kaynak: RAF'ın web sayfası; <http://www.rafinfo.de/opfer.php>

Ek 4:

Avrupa Birliği Anlaşması Ortak Güvenlik Ve Savunma Politikası İle İlgili Hükümler Madde 42

1. Ortak güvenlik ve savunma politikası, ortak dış ve güvenlik politikasının ayrılmaz bir parçasıdır. Ortak güvenlik ve savunma politikası, Birliğe sivil ve askeri imknlara dayanan operasyonel kabiliyet sağlar. Birlik, bu imknları, Birleşmiş Milletler Şartı'nda yer alan ilkelere uygun olarak, barışı sağlamak, çatışmaları önlemek ve uluslararası güvenliği güçlendirmek amacıyla Birlik dışındaki görevlerde kullanabilir. Bu görevler, ye devletler tarafından sağlanan kabiliyetler yardımıyla yerine getirilir.

2. Ortak güvenlik ve savunma politikası, bir Birlik ortak savunma politikasının aşamalı olarak belirlenmesini içerir. Bu politika, Avrupa Birliği Zirvesi'nin oybirliğiyle karar vermesi halinde ortak bir savunmaya dönüşür. Zirve bu durumda, ye devletlere, kendi anayasal kurallarına uygun olarak bu yönde bir karar kabul etmeleri için tavsiyede bulunur.

Bu Kesim uyarınca belirlenen Birlik politikası; belirli ye devletlerin güvenlik ve savunma politikalarının özel niteliğine halel getirmez, ortak savunmalarının Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı (NATO) erevesinde sağlandığını kabul eden belirli ye devletlerin Kuzey Atlantik Antlaşması'ndan kaynaklanan yükümlülüklerine saygı gösterir ve bu çerçevede oluşturulan ortak güvenlik ve savunma politikasına uygun olur.

3. ye devletler, Konsey tarafından belirlenen hedeflere katkıda bulunmak amacıyla, ortak güvenlik ve savunma politikasının uygulanması için sivil ve askeri kabiliyetlerini Birliğin hizmetine sunarlar. Aralarında çok uluslu gler kuran ye devletler, bunları da ortak güvenlik ve savunma politikasının hizmetine sunabilirler.

ye devletler, askeri kabiliyetlerini aşamalı olarak geliştirmeyi taahhüt ederler. Savunma kabiliyetlerinin geliştirilmesi, araştırma, tedarik ve silahlanma alanlarında faaliyet gösteren Ajans (bundan sonra "Avrupa Savunma Ajansı" olarak anılacaktır), operasyonel ihtiyaçları belirler, bu ihtiyaçları karşılayacak tedbirleri destekler, savunma sektörünün endüstriyel ve teknolojik temelini güçlendirmek için gerekli her türlü tedbirin belirlenmesine ve gerektiğinde uygulanmasına katkıda bulunur, bir Avrupa kabiliyetler ve silahlanma politikasının belirlenmesine katılır ve askeri kabiliyetlerin gelişiminin değerlendirilmesinde Konsey'e yardımcı olur.

4. Bu maddede belirtilen bir görevi başlatan kararlar da dahil, ortak güvenlik ve savunma politikasına ilişkin kararlar, Birlik Dışışleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi'nin nerisi veya bir ye devletin inisiyatifi zerine Konsey tarafından oybirliğiyle kabul edilir. Yüksek Temsilci, gerektiğinde Komisyon'la birlikte, hem ulusal kaynakların, hem de Birlik araçlarının kullanılmasını önerebilir.

5. Konsey, Birliğin değerlerini korumak ve çıkarlarına hizmet etmek amacıyla, Birlik çerçevesinde bir görevin yerine getirilmesini ye devletlerden oluşan bir grubun sorumluluğuna verebilir. Bu tür bir görevin yerine getirilmesi 44. madde hükümlerine tabidir.

6. Askeri kabiliyetleri daha yüksek kriterleri karşılayan ve zorluk derecesi en yüksek görevler için birbirlerine karşı daha bağlayıcı taahhütlerde bulunan ye devletler, Birlik çerçevesinde bir daimi yapısal işbirliği kurarlar. Bu işbirliği 46. Madde hükümlerine tabidir. Bu işbirliği 43. madde hükümlerine halel getirmez.

7. Bir ye devletin ülkesinin silahlı saldırıya uğraması halinde, diğer ye devletler, Birleşmiş Milletler Şartı'nın 51. maddesine uygun olarak, bu devlete kendi imkanları dahilindeki tüm araçlarla yardım ve destekte bulunmakla yükümlüdür. Bu, belirli ye devletlerin güvenlik ve savunma politikalarının özel niteliğine halel getirmez.

Bu alandaki taahhütler ve işbirliği, Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı yesi olan devletlerin, kolektif savunmalarının temeli ve bunun uygulanma platformu olmaya devam eden Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı erevesindeki yükümlülüklerine uygun olur

(Avrupa Birliği Antlaşması, 2011: 24).

Ek 5:

Avrupa Birliği Anlaşması

Madde 42

1.) Yerine getirilmesi sırasında Birliğin askeri ve sivil imkanları kullanabileceği 42. maddenin 1. paragrafında belirtilen görevler; ortak silahsızlandırma operasyonlarını, insani görevleri ve kurtarma görevlerini, askeri danışmanlık ve destek görevlerini, çatışmaların önlenmesi ve barışın korunması görevleri ile çatışma sonrasında barışın yeniden tesis edilmesine yönelik tedbirler ve istikrarın sağlanması operasyonları da dahil, kriz yönetiminde muharebe güçlerinin görevlerini içerir. Bu görevlerin tümü, üçüncü ülkelere kendi topraklarındaki terörle mücadelede destek verilmesi de dahil, terörle mücadeleye katkıda bulunabilir

(Avrupa Birliği Antlaşması, 2011: 25)

Ek 6:

Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Anlaşma Başlık V: Özgürlük, Güvenlik Ve Adalet Alanı 1. Bölüm Genel Hükümler

Madde 67

1. Birlik, temel haklara ve üye devletlerin farklı hukuk sistemlerine ve hukuk geleneklerine saygı göstererek, bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı oluşturur.

2. Birlik, iç sınırlarda kişilere yönelik kontrollerin kaldırılmasını sağlar ve iltica, göç ve dış sınırların kontrolüne ilişkin olarak, üye devletlerarasında dayanışmayı esas alan ve üçüncü ülke uyruklarına karşı adil bir ortak politika geliştirir. Bu Başlığın amaçları bakımından, vatansız kişiler üçüncü ülke uyruklarıyla aynı muameleye tabi olurlar.

3. Birlik, bir yandan suç, ırkçılık ve yabancı düşmanlığının önlenmesi ve bunlarla mücadele edilmesine yönelik tedbirler ve polis ve adli makamlar ile diğer yetkili makamlar arasında koordinasyon ve işbirliğine yönelik tedbirler vasıtasıyla, diğer yandan cezai konulardaki yargı kararlarının karşılıklı tanınması ve gerekli görüldüğünde ceza mevzuatlarının yaklaştırılması suretiyle yüksek seviyede bir güvenlik sağlamaya çaba gösterir.

4. Birlik, özellikle hukuki konulardaki yargı kararlarının ve yargı dışı kararların karşılıklı tanınması ilkesi vasıtasıyla adalete erişimi kolaylaştırır (Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma, 2011: 24)

Ek 7:

Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Anlaşma

Madde 75

Terörün ve bağlantılı eylemlerin önlenmesi ve bunlarla mücadeleyle ilişkin olarak, 67. maddede belirtilen hedeflerin gerçekleştirilmesi bakımından gerekli olduğunda, Avrupa Parlamentosu ve Konsey, olağan yasama usulü uyarınca hareket ederek, tüzükler vasıtasıyla, gerçek veya tüzel kişilere, gruplara veya devlet-dışı birimlere ait olan veya bunların mülkiyetinde veya tasarrufunda bulunan fon, finansal varlık veya ekonomik kazançların dondurulması gibi sermaye hareketleri ve ödemelere ilişkin idari tedbirler için bir çerçeve belirler (Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma, 2011: 25)

Ek 8:

Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşması Başlık VII Dayanışma Hükümü

Madde 222

1. Bir üye devletin terör saldırısına uğraması veya doğal ya da insan kaynaklı bir felakete maruz kalması halinde, Birlik ve üye devletler, dayanışma ruhu içinde birlikte hareket ederler. Birlik, üye devletler tarafından sağlanan askeri kaynaklar da dahil, elindeki tüm imkanları aşağıdaki amaçlar için seferber eder:

- a) - üye devletlerin ülkelerindeki terör tehdidinin önlenmesi,
- demokratik kurumların ve sivil halkın olası bir terör saldırısından korunması,
- bir terör saldırısı durumunda, bir üye devletin siyasi makamlarının talebi üzerine, o üye devlete kendi ülkesinde yardımda bulunulması,
- b) doğal veya insan kaynaklı bir felaket durumunda, bir üye devletin siyasi makamlarının talebi üzerine, o üye devlete kendi ülkesinde yardımda bulunulması.

2. Bir üye devletin terör saldırısına veya doğal ya da insan kaynaklı bir felakete maruz kalması durumunda, diğer üye devletler, o üye devlete, siyasi makamlarının talebi üzerine yardım ederler. Üye devletler, bu amaç doğrultusunda, Konsey bünyesinde kendi aralarında koordinasyon sağlarlar.

3. Konsey, Komisyon ile Birlik Dışışleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi'nin ortak önerisi üzerine, bu dayanışma hükmünün uygulanmasına yönelik kuralları belirleyen bir karar kabul eder. Bu kararın savunma alanında etkileri olması halinde, Konsey, Avrupa Birliği Antlaşması'nın 31. maddesinin 1. paragrafı uyarınca hareket eder. Avrupa Parlamentosu bilgilendirilir.

Bu paragrafın amaçları doğrultusunda ve 240. maddeye hâlel gelmeksizin, Politika ve Güvenlik Komitesi ve 71. maddede belirtilen komite, ortak güvenlik ve savunma politikası çerçevesinde geliştirilen yapıların desteğini alarak Konsey'e yardımcı olur; bu iki komite gerektiğinde Konsey'e ortak görüşler sunar.

4. Avrupa Birliği Zirvesi, Birlik ve üye devletlerin etkili şekilde eylemde bulunmasını sağlamak amacıyla, Birliğin karşı karşıya olduğu tehditleri düzenli olarak değerlendirir (Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma, 2011: 94)

ÖZGEÇMİŞ

21 ŞUBAT 1984 tarihinde Kabil-Afganistan'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Zeliha ilköğretim okulu, lise öğrenimini de Azadkhan Lisesi'nde 2002'de birinci olarak tamamladı. 2004'ta bir sene Afganistan Enerji Bakanlığında memur olarak çalıştıktan sonra Afganistan Dışişleri Bakanlığında görevi başladı. Eylül 2005'te Afganistan hükümeti tarafından geçici ayırım olarak okumak için Türkiye'ye gönderilip bir sene Türkçe dil eğitimi aldıktan sonra 2007 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Uluslararası ilişkiler Bölümünde eğitim almaya başladı. 2012 yılında bu bölümden mezun olup aynı yıl bu Üniversite'de yüksek lisansı başladı. Yüksek lisans eğitimini alırken 2013-2014 Güz dönemi ERASMUS programı kapsamında Polonya Opole Üniversitesinde eğitim aldı.

Türkçe, İngilizce, az Hintçe, az Özbekçe bilmektedir.